

ЗВЯЗДА

25 КАСТРЫЧНИКА 2023 г.
СЕРАДА
№ 207 (30087)

МЯСЦОВАЕ
САМАКІРАВАННЕ

ГЕРБ З ДРАНІКАЎ
У ЛЕЛЬЧЫЦКІМ
РАЁНЕ

КОРАТКА

- Сярэдні заробак у Беларусі ў верасні склаў **Вr1939,8**.
- Пачалася адпраўка прызыўнікоў у злучэнні і войскія часці УС Беларусі.
- Арганізацыі аховы здароўя ў доўгія лістападаўскія выхадныя змяняць графік работы.
- МНС выдаў ліцэнзію на эксплуатацыю энергаблока № 2 БелАЭС.
- Беларускія НПЗ перайшлі на вытворчасць зольнага дызельнага паліва.
- Урад устанавіў меры па стымуляванні дасягнення высокіх спартыўных вынікаў.
- Экасцэжкі, паркі, зоны адпачынку — дапоўнены пералік аб'ектаў, якія падлягаюць відэаназіранню ў Мінску.

«ГЭТА БУДУЧЫНЯ, АД ГЭТАГА НІКУДЫ НЕ ДЗЕНЕШСЯ. АЛЕ НЕ ЗАБЫВАЕМ ТРАДЫЦЫЙНАЕ»

Сімвал незалежнасці, патэнцыял краіны і парады ад Прэзідэнта. Як прайшла сустрэча кіраўніка дзяржавы з маладзёжным актывам

Палац Незалежнасці, які гэтымі днямі адзначае сваё 10-годдзе, як вядома, адкрыты для кожнага беларуса. Таму і пытанні тут вырашаюцца самыя розныя. Акрамя замежных гасцей, дыпламатаў, чыноўнікаў, кіраўнікоў прадпрыемстваў, тут часта бываюць і маладыя людзі. Сустрэча Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі з маладзёжным актывам і ветэранамі камсамольскага руху прайшла ў Палацы Незалежнасці. Мерапрыемства прымеркавалі да 105-годдзя камсамола (УЛКСМ). Актывісты Беларускай рэспубліканскай піянерскай арганізацыі і Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі з усіх рэгіёнаў, фіналісты нацыянальнага конкурсу прыгажосці «Міс Беларусь — 2023» і ветэраны камсамольскага руху падчас шчырай размовы з кіраўніком дзяржавы абмеркавалі тое, што іх цікавіць.

Фота БелТА

БУДАВАЛІ БЕЛАРУСЫ ДЛЯ БЕЛАРУСАЎ

Перш чым задаць свае пытанні кіраўніку дзяржавы, маладыя людзі пазнаёміліся з Палацам Незалежнасці падчас экскурсіі. Цікавы факт: некаторыя госці — яго ровеснікі. Яны пазнаёміліся з інтэр'ерамі, зрабілі сэлфі ў залах, дзе прымаюцца найважнейшыя палітычныя пытанні,

даведаліся пра штодзённую працу кіраўніцтва краіны. Госці на свае воцы убачылі ўнікальныя творы мастацтва, работы народных майстроў, шырока прадстаўленыя ў Палацы Незалежнасці. Словам, кожны знайшоў для сябе нешта цікавае. Аднак ключавы момант гэтага дня — сустрэча з Прэзідэнтам.

«Калі мы сустракаемся, то, значыць, мэта нейкая ў нас. Я разумею,

што паглядзець, што зрабілі не толькі студатрады, але і самыя лепшыя архітэктурныя і іншыя таленты нашай Беларусі, каб убачылі, што мы здольныя на многае. Тут уважлівыя вельмі многія ідзі», — сказаў Аляксандр Лукашэнка на пачатку размовы. Ён прапанаваў у будучыні на экскурсіі і на мерапрыемствы запрашаць тых, хто разам з Прэзідэнтам ствараў гэты вялікі помнік нашага народа, а гэта вельмі шмат спецыялістаў. Па яго словах, было б цікава сустрэцца з гэтымі таленавітымі людзьмі.

Кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што асноўная мэта Палаца Незалежнасці — быць сімвалам суверэнітэту і незалежнасці Беларусі, якія вельмі няпроста даліся нашай краіне. «Вы казалі, што 10 гадоў Палацу Незалежнасці. Калі шчыра, дзякуючы вам я звярнуў на гэта ўвагу. Я проста выпусціў гэта з-пад увагі. Задума была такой, каб гэта спраектавалі і пабудавалі беларусы», — расказаў Аляксандр Лукашэнка. І таму вельмі важна, каб Палац Незалежнасці быў

адкрыты для кожнага беларуса. Таму, па даручэнні кіраўніка дзяржавы, ужо некалькі гадоў палац гасцінна адкрывае дзверы для экскурсійных груп. «Каб яны бачылі, як працуюць не толькі дзяржаўныя служачыя, але і Прэзідэнт», — растлумачыў ён. Аляксандр Лукашэнка расказаў, што быў уцягнуты ў будаўніцтва Палаца Незалежнасці. «Я вельмі люблю прыроду. Трэба трапятліва ставіцца да гэтага стварэння. Адсюль і парадак, чысціня ў краіне. Я вельмі жорстка патрабую, каб гэта было. І я папрасіў, каб спраектавалі тут так званы сімвы сад», — прывёў прыклад Аляксандр Лукашэнка.

«Калі я скажаў, што мы будзем рабіць усё самі, паляцелі прапановы. Былі масы варыянтаў, але патрабаванне адно — наша з нашага матэрыялу», — сказаў ён. Кіраўнік дзяржавы раскрываў яшчэ адзін сакрэт Палаца Незалежнасці. Залу, дзе Прэзідэнт уручае дзяржаўныя ўзнагароды, афармлялі студэнты беларускіх ВНУ.

СТАР. 2-3

ЦЫТАТА ДНЯ

Аляксандр ЧАРВЯКОЎ,
міністр эканомікі:

«Сёння ўклад прадпрымальніцтва ў эканоміку краіны вельмі значны. Практычна 25 % ВУП краіны фарміруецца прадпрымальнікамі. Бізнесам займаецца трэць занятага ў эканоміцы насельніцтва, якое фарміруе трэць інвестыцый і трэць паступленняў даходаў у бюджэт. Калі глядзець на знешні контур, то 40 працэнтаў экспарту тавараў і 52 працэнтны паслуг таксама за прадпрымальнікамі».

Фота БелТА

СУМНАЯ СТАТЫІСТЫКА ПАЧАТКУ ХАЛАДОЎ

Як не дапусціць узгаранняў ва ўласным доме?

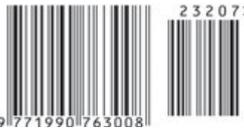
З пачаткам халадоў колькасць пажараў у жылым сектары ўзрастае ў разы. Нярэдка надзвычайныя сітуацыі заканчваюцца не толькі пашкоджанай маёмасцю — ахвярамі агню становяцца і самі гаспадары домаўладанняў, іх госці. На жаль, вогненныя трагедыі забіраюць і маленькія жыцці...

Найбольшая колькасць узгаранняў у жылых дамах фіксуецца менавіта ў асенне-зімовы перыяд. Як правіла, гэта звязана з

больш інтэнсіўнай эксплуатацыяй печы, электрычных сетак і абсталявання, павелічэннем працягласці знаходжання грамадзян у жыллі. Па статыстыцы, 67 % пажараў, у выніку якіх гінуць людзі, адбываецца з кастрычніка да сакавіка. Пры гэтым пік росту прыпадае на снежань — студзень. Пераважнай прычынай гібелі людзей ад пажараў з'яўляецца няведанне або грэбаванне мерамі бяспекі, а таксама так званы чалавечы фактар — бестурботныя, неасцярожныя дзеянні.

СТАР. 5

Святла Бяліца

«ГЭТА БУДУЧЫНЯ, АД ГЭТАГА АЛЕ НЕ ЗАБЫВАЕМ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Удзельнікі сустрэчы пацікавіліся, якая зала ў Палацы Незалежнасці самая любімая ў Прэзідэнта і ці задаволены ён тым, якім атрымаўся палац. «Калі ўжо абсалютна шчыра, калі б мне пасля гэтага будаўніцтва прыйшлося будаваць яшчэ нешта фундаментальнае, я зрабіў бы ўсё інакш. Я зрабіў бы ў стылі замкавых пабудов, якіх нас ураджаюць. Але мяне пераканалі, што гэта павінна быць «хайтэкаўская» сучасная пабудова», — адказаў ён. Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу, што ў Мінску не так шмат «сцякаляшак», але яны ёсць. І былі пабудаваны яны свядома, бо падобная архітэктура выклікала захапленне людзей, якія пабывалі ў заходніх краінах. І ў асобных месцах, не перагружаючы нічога, па даручэнні Прэзідэнта яны былі пабудаваны. Цяпер у кожнага, хто наведвае Мінск, ёсць магчымасць на свае вочы параўнаць сучасную архітэктуру і архітэктуру сталінскага ампіру. Аб'екты мінулага падтрымліваюцца ў добрым стане. «Прайшоў час — і захапляюцца. Ну, мы ўмеем праз гады захапляцца тым, што недацэнвалі ўчора», — заўважыў беларускі лідар.

Адказваючы на пытанне аб любімай зале ў Палацы Незалежнасці, кіраўнік дзяржавы прызнаўся, што такой у яго няма. Але больш за ўсё яму падабаецца Зала ўрачыстых цырымоній, самая вялікая ў краіне. Ён таксама адзначыў асаблівую атмасферу Залы ўручэння дзяржаўных узнагарод. Там збіраюцца самыя вартыя, самыя заслужаныя людзі краіны. «Мне цікава там сустрэцца з унікальнымі людзьмі», — растлумачыў беларускі лідар.

МІНЧАНЕ ПАВІННЫ СВАБОДНА ДЫХАЦЬ І АДПАЧЫВАЦЬ

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што яго часта пытаюць, якой будзе наступная буйная будоўля. Важнымі будаўнічымі праектамі, акрамя Палаца Незалежнасці, у сталіцы былі Нацыянальная бібліятэка, спартыўна-культурныя комплексы «Мінск-арэна» і «Чыжоўка-арэна» і іншыя архітэктурныя аб'екты. «Для мяне асабліва вельмі важна закончыць будаўніцтва выставачнага комплексу, які ўзводзіцца

каля кальцавой дарогі. Ён будзе ўяўляць сабой птушку, бусла, які ляціць», — адказаў Прэзідэнт. Па яго словах, у нашай краіне шмат чаго вырабляецца. Таму выставачны цэнтр неабходны, каб паказаваць гэта людзям, каб яны ганарыліся тым, што робяць беларусы.

Побач з Палацам Незалежнасці размясцім шэраг славуцістых беларускіх сталіцы: плошча Дзяржаўнага сцяга і герба, музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны, парк Перамогі, Камсамольскае возера. У Прэзідэнта пацікавіліся, як надалей будзе развівацца гэты патрыятычны квартал, ці запланаваны тут новыя аб'екты. Ён прызнаўся, што не прыхільнік таго, каб перагружаць тэрыторыю. Мінск, нягледзячы на тое што знаходзіцца ў цэнтры Еўропы, не загружаны пабудовамі. Аляксандр Лукашэнка раскажаў, што будаўніцтва больш-менш значных аб'ектаў у сталіцы ўзгадняецца непасрэдна з ім. Па словах кіраўніка дзяржавы, на тэрыторыі каля Палаца Незалежнасці новага будаўніцтва не плануецца. Побач размяшчаецца парк Перамогі і Камсамольскае возера, дзе любяць адпачываць мінчане. «Нічога мы тут будаваць такога фундаментальнага не будзем. Трэба, каб людзі ў Мінску маглі свабодна дыхаць і адпачываць. Мінск не павінен быць перанаселеным», — канстатаваў Аляксандр Лукашэнка. Ён таксама раскажаў, што Мінскаму гарвыканаму даручана распрацаваць праект добраўпарадкавання — стварэння ўтульнасці на тэрыторыях, якіх прылягаюць да Палаца Незалежнасці. Адна з прапонаў — прадставіць макеты архітэктурных славуцістых Беларусі. Па словах Прэзідэнта, добраўпарадкаванне гэтых тэрыторій будзе праводзіцца з арыентацыяй на прыроду.

Маладыя людзі зрабілі Палац Незалежнасці свой падарунак на дзень нараджэння — лічбавую зорку, дзякуючы якой Палац будзе адлічаны і ўнесены ў спіс гістарычных аб'ектаў нашай краіны. Дзякуючы праекту «Лічбавая зорка» помнікі героям ВВВ, памяць аб іх, воінска пахаванні ў лічбавым фармаце становяцца адкрытыя кожнаму. Нядаўна праект папоўнілі і гісторыка-культурныя комплексы. Палац Незалежнасці стаў першым у гэтым спісе.

ІТ-СФЕРЫ БЫЦЬ. АЛЕ Ў ПАЧУЦЦЯХ МАШЫНА НЕ ЗАМЕНИЦЬ ЧАЛАВЕКА

Мадэратар сустрэчы, першы сакратар БРСМ Аляксандр Лук'янаў, раскажаў, што срод актыўна БРСМ ёсць маладыя супрацоўнікі розных прадпрыемстваў. Некаторыя з іх прысутнічалі і на сустрэчы з Прэзідэнтам. Інжынер-сістэмацэхнік філіяла «Берасцейскі пекар» Кобрынскага хлебазавада, у прыватнасці, пацікавіўся меркаваннем кіраўніка дзяржавы аб тым, ці змогуць высокія тэхналогіі змяніць працу на зямлі, ці здольныя яны ў будучыні наогул замяніць чалавека.

«Я, мабыць, вельмі кансерватыўны ў гэтым плане. Чалавек увогуле нішто ніколі не зможа замяніць», — адказаў Аляксандр Лукашэнка. Але ён прызнаў, што ІТ-тэхналогіі сёння ў многім замянілі чалавека. Паказальны прыклад ваеннай сферы, дзе на полі бою ваююць беспілотнікі, дарагія, небяспечныя, але сёння ўжо неабходныя. «Мы цяпер спрабуем нашу армію чарговы раз мадэрнізаваць, перабудаваць. І ў тым ліку выкарыстоўваем вопыт СВА. Без ІТ-сферы абясыцца нельга», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка нагадаў, што беларускі Парк высокіх тэхналогій прагрэсу на ўвесь свет. У свой час гэты парк высокая ацэнка дэлегацыі кіраўнікоў ІТ-кампаній з ЗША. Прэзідэнт падкрэсліў, што Беларусь у развіцці ІТ-сферы ніколі не адставала ад іншых краін. І сёння гэтыя тэхналогіі шырока выкарыстоўваюцца ў рэальным сектары эканомікі. Без гэтых тэхналогій сёння немагчыма ўявіць дзейнасць ваенна-прамысловага комплексу, касмічнай сферы, Нацыянальнай акадэміі навук. «У нас сёння беспілотныя БЕЛАЗы. Яны працуюць па ўсім свеце, — прывёў прыклад кіраўнік дзяржавы. — У нас ІТ-сектар развіты моцна і ў кампаніях, якія вырабляюць той ці іншы тавар. Здавалася б, вось ваша кампанія, якая выпякае хлеб, — тут душа, рукі патрэбныя, а ІТ-сфера працуе».

ІТ-тэхналогіі прымяняюцца ў сельскай гаспадарцы. У краіне створаны малочнатаварныя комплексы, дзе робаты працуюць замест дзярак. Ужо з'явіліся беспілотныя трактары.

«Прасоўванне гэтага тэхналагічнага развіцця на базе ІТ-сферы ўжо ва ўсіх галінах», — падсумаваў Прэзідэнт. Але, па яго словах, замяніць чалавека ў сферы, блізкай да прыроды, немагчыма. «ІТ быць. Але не думаю, што ў гэтай сферы можна замяніць чалавека. Машына, якой бы яна ні была, не можа паўтарыць чалавечыя пачуцці, якасці. А ўсё-такі ўзаемаадносінны паміж людзьмі і паміж людзьмі і прыродай заснаваны на высокіх пачуццях, якія ўласцівы толькі чалавеку», — сказаў беларускі лідар.

Ён заўважыў, што стучны інтэлект, сучасныя тэхналогіі вельмі мяняюць грамадства. І папярэдзіў, што ў сувязі з гэтым нас чакае няпросты час. «Нам прыйдзеца маладняк навучыць карыстацца гэтымі гаджэтамі, заснаванымі на стучным інтэлекце. Таму што з'яўляюцца такія фэйкі — там у вусны могуць укласці любую заразу, — сказаў кіраўнік дзяржавы. — Гэта штука вельмі ўплывае на свет, на ўзаемаадносінны людзей. І тут нам трэба быць вельмі асцярожнымі. Пазбягаць гэтага мы не можам». Ён заўважыў, што ІТ-сфера вельмі важная, практычна ваенная і прадугледжвае вялікую работу, каб гэтыя тэхналогіі ішлі на карысць, а не на шкоду.

ГАЛОУНАЕ ЦЯПЕР — ЧАС

Па словах Аляксандра Лук'янава, актыўна БРСМ уносяць свой уклад у рэальны сектар эканомікі, здзейнічаны ў сельскай гаспадарцы. Сёлета больш за 700 маладзёжных экіпажаў у рамках праекта «Маладзёва ўраджай» прынялі ўдзел ва ўборачнай кампаніі. І работа з працоўнай моладдзю толькі пашыраецца. Першы сакратар Цэнтральнага камітэта БРСМ заўважыў, што арганізацыя моцна сваімі «пярычкамі» на месцах. Яны дзейнічаюць на многіх буйных прадпрыемствах, у тым ліку і на «Белшыне». Прадстаўніца гэтага прадпрыемства, якая прысутнічала на сустрэчы, заўважыла, што Беларусь — экспертаарыентаваная краіна, і пацікавілася ў Прэзідэнта, што наша краіна можа даць сусветнаму рынку цяпер і праз пяць гадоў.

Але перш чым адказаць, Аляксандр Лукашэнка спытаў, як рэалізоўвае свой тавар «Белшыне». «Калі ўсё добра, то я рады», — заўважыў ён, пачуўшы адказ. Кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што сыход замежных кампаній з беларускага і расійскага рынку даў шанец беларускім вытворцам. Па яго словах, беларуская прадукцыя вельмі запатрабаваная ў партнёраў, але часам беларускім вытворцам не хапае спрыту. Таму кіраўнік дзяржавы ставіць жорсткае

патрабаванне кіраўнікам прадпрыемстваў і чыноўнікам — рухацца і заваёўваць рынкі. «Галоўнае цяпер — час. Пакуль ён працуе на нас. Але так не заўсёды будзе», — сказаў ён.

Аляксандр Лукашэнка заўважыў, што Беларусь супрацоўнічае не толькі з блізкімі краінамі за прасторы СНД, але і бачыць перспектыву ў рабоце з краінамі далёкай дугі, у прыватнасці з афрыканскімі краінамі. Яркі прыклад — сувязі з Экватарыяльнай Гвінеяй, якія сёння актыўна наладжваюцца. Гэта вельмі багатая краіна, дзе жыве некалькі мільёнаў чалавек. А побач — Нігерыя, у якой насельніцтва 200 мільёнаў чалавек. І ў перспектыве Беларусь можа выйсці на гэты рынак.

Па словах Прэзідэнта, Беларусь можа не толькі прадаваць свае тавары і тэхналогіі ў афрыканскія краіны, але і дзяліцца сваімі кампетэнцыямі ў розных сферах. «Я гавару: мы навучым вашыя людзей гэтага рабіць. Мы не як каланіялісты да вас прыйдзем. І вось яны цяпер партыямі прыязджаюць да нас. Яны за ўсё гатовы плаціць, — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы. — Адзінае — мы не можам, як амерыканцы, надрукаваць грошы і даць ім крэдыт пад свае тэхналогіі. Гэта багатыя краіны, але галоўнае для іх — незалежнасць, суверэннасць. І яны ў нас небяспекі ніякай не бачаць».

Аляксандр Лукашэнка заявіў, што Беларусь будзе развівацца, як і ўвесь свет, асвойваць касмічныя тэхналогіі, развіваць мікраэлектроніку, ІТ-сферу. «Гэта будучыня, ад гэтага нікуды не дзенешся. Але не забываем традыцыянае», — рэзюмаваў ён.

Прэзідэнт падкрэсліў, што правільным крокам было захаванне савецкіх прадпрыемстваў, чыя прадукцыя карыстаецца попытам ва ўсходняга суседа. «Расія зразумела, што ў беларусаў усё ёсць. Ліфты трэба — мы ўжо не паспаваем пастаўляць і абслугоўваць. Трактары, сельгасмашыны, плугі трэба — мы гэты комплекс вырабляем. Перапрацоўка прадуктаў харчавання — асноўны наш рынак Расія і Кітай. Мы вырабляем у два разы больш, чым нам трэба і чым мы можам ужыць», — сказаў ён.

Таксама кіраўнік дзяржавы звярнуў увагу на тое, што ў краіне ствараюцца новыя галіны. Самыя яркія прыклады — БЕЛАЭС і Беларуская нацыянальная біятэхналагічная карпарацыя. Развіваюцца іншыя галіны. Напрыклад, на «Белшыне» сталі вырабляць новыя шыны для буйнагабарытнай тэхнікі. Пры гэтым беларускі бок не хавае ад партнёраў сваіх тэхналогій. У графік кожнай міжнароднай дэлегацыі ўключана наведванне беларускіх прадпрыемстваў.

«БУДЗЕМ ПАЦІХУ ВЫХОДЗІЦЬ НА СВОЙ АУТАМАБІЛЬ»

Адно з іх — завод «БЕЛДЖЫ», гісторыя якога пачалася 12 гадоў таму, калі на прадпрыемстве працавала 50 чалавек. А сёння на заводзе працуе паўтары тысячы чалавек, і яго прадукцыя вельмі запатрабавана. Інжынер-тэхнолаг завада «БЕЛДЖЫ» пацікавіўся, якой Прэзідэнт бачыць будучыню беларускага аўтамабіля.

«Мы краіна аўтамабілістаў. Дзе жыве некалькі мільёнаў чалавек. А побач — Нігерыя, у якой насельніцтва 200 мільёнаў чалавек. І ў перспектыве Беларусь можа выйсці на гэты рынак. Па словах Прэзідэнта, Беларусь можа не толькі прадаваць свае тавары і тэхналогіі ў афрыканскія краіны, але і дзяліцца сваімі кампетэнцыямі ў розных сферах. «Я гавару: мы навучым вашыя людзей гэтага рабіць. Мы не як каланіялісты да вас прыйдзем. І вось яны цяпер партыямі прыязджаюць да нас. Яны за ўсё гатовы плаціць, — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы. — Адзінае — мы не можам, як амерыканцы, надрукаваць грошы і даць ім крэдыт пад свае тэхналогіі. Гэта багатыя краіны, але галоўнае для іх — незалежнасць, суверэннасць. І яны ў нас небяспекі ніякай не бачаць».

Аляксандр Лукашэнка заявіў, што Беларусь будзе развівацца, як і ўвесь свет, асвойваць касмічныя тэхналогіі, развіваць мікраэлектроніку, ІТ-сферу. «Гэта будучыня, ад гэтага нікуды не дзенешся. Але не забываем традыцыянае», — рэзюмаваў ён.

Прэзідэнт падкрэсліў, што правільным крокам было захаванне савецкіх прадпрыемстваў, чыя прадукцыя карыстаецца попытам ва ўсходняга суседа. «Расія зразумела, што ў беларусаў усё ёсць. Ліфты трэба — мы ўжо не паспаваем пастаўляць і абслугоўваць. Трактары, сельгасмашыны, плугі трэба — мы гэты комплекс вырабляем. Перапрацоўка прадуктаў харчавання — асноўны наш рынак Расія і Кітай. Мы вырабляем у два разы больш, чым нам трэба і чым мы можам ужыць», — сказаў ён.

Таксама кіраўнік дзяржавы звярнуў увагу на тое, што ў краіне ствараюцца новыя галіны. Самыя яркія прыклады — БЕЛАЭС і Беларуская нацыянальная біятэхналагічная карпарацыя. Развіваюцца іншыя галіны. Напрыклад, на «Белшыне» сталі вырабляць новыя шыны для буйнагабарытнай тэхнікі. Пры гэтым беларускі бок не хавае ад партнёраў сваіх тэхналогій. У графік кожнай міжнароднай дэлегацыі ўключана наведванне беларускіх прадпрыемстваў.

Чакаецца, што ў 2023 годзе «БЕЛДЖЫ» вырабіць больш за 60 тысяч аўтамабіляў — гэта ў два разы больш за леташні паказ

НИКУДЫ НЕ ДЗЕНЕШСЯ. ТРАДЫЦЫЙНАЕ»

чыкі. А праз некалькі гадоў аб'ёмы вытворчасці павялічацца да 120 тысяч аўтамабіляў у год.

Па словах беларускага лідара, прыярэт будзе аддавацца стварэнню электрамабіляў. У Беларусі ёсць вялікія напрацоўкі і іх трэба развіваць. Па сутнасці, у аичынных вытворчых усё ёсць, акрамя батарэі. «Аўтамабіль у нас будзе. Будзе асноўныя добры аўтамабіль, і дадаткова мы яшчэ прыцягваем сюды інвестараў, каб яны выраблялі аўтамабілі», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

НЕ ПАВІННЫ ВЁСЬКІ Ў БЕЛАРУСІ ПАМІРАЦЬ

Маладыя людзі згадалі, што Аляксандр Лукашэнка таксама працаваў у студэнцкіх атрадах. І пацікавіліся, якія традыцыі таго часу варта пераняць сёння.

Прэзідэнт расказаў, што ў складзе студаграда працаваў на меліярацыі, дзе атрымаў вялікі вопыт. Пры гэтым тэма меліярацыі і сёння актуальная. «У гэтым годзе выдзелілі прыстойныя сродкі, за пяць гадоў цалкам адновім тое, што было ўпушчана. І дадаткова ўвадзем плошчы для пашырэння сельгасугоддзяў. Сельская гаспадарка развіваецца», — падкрэсліў Прэзідэнт. Ён заявіў, што сёння да меліярацыі трэба падыходзіць з галавой: аднавіць тое, што было, і не дзе прыхільна ад прыроды землі, якіх не хапае для далейшага развіцця сельскай гаспадаркі. «Меліярацыя — для мяне быў вельмі карысны досвед. Вельмі важныя былі перыяды маёй працы ў рэальным сектары эканомікі», — сказаў беларускі лідар. Ён прызнаўся, што яго заўсёды цягнула на прыроду. І нават у сельскую гаспадарку гісторыка па адукацыі ніхто не клікаў, сам напраіўся. «Мяне туды не гналі. Я сам хацеў там працаваць. Я да гэтага часу люблю працаваць на зямлі. Гэта былі самыя цікавыя часы ў маім жыцці, калі працаваў з усім жывым — глебай, зямлёй, раслінамі, жывёламі. Там усё жывое, — падзяліўся кіраўнік дзяржавы. — Агітую вас усіх: калі хочаце працаваць па-спраўдому, — гэта сельская гаспадарка. Гэта вёска». Аляксандр Лукашэнка прызнаўся, што і сёння прыязджае ў вёску адпачыць.

«Не павінны вёскі ў Беларусі паміраць», — падкрэсліў Прэзідэнт. Ён заклікаў набываць зямлю ў вёсках, тым больш што гэта не дорага.

«Мы ПРАПАГАНДУЕМ СВАЁ НАЙЛЕПШАЕ»

Аляксандр Лук'янаў расказаў Прэзідэнту, што БРСМ мае намер накіраваць сродкі

на будаўніцтва Рэспубліканскага цэнтра патрыятычнага выхавання моладзі ў Кобрынскім умацаванні Брэсцкай крэпасці. Адпаведнае даручэнне аб будаўніцтве даў кіраўнік дзяржавы. «Малыцы, падключыліся, я назіраю за гэтым», — заўважыў Прэзідэнт. Аляксандр Лук'янаў расказаў, што да гэтай дзейнасці падключыліся грамадскія, грамадскія арганізацыі, палітычныя партыі. «Гэта справа моладзі перш за ўсё, але і ўсяго нашага грамадства», — сказаў лідар БРСМ. Па яго словах, членамі БРСМ сёння сабрала больш за 160 тысяч, каля мільёна рублёў сабрала грамадскасць. Усяго сабрала каля васьмі мільёнаў. Ужо на фінальным этапе ўздзягненне праектна-каштарыснай дакументацыі.

«У гэтым годзе мы актыўна працавалі — байцы студэнцкіх атрадаў, валанджеры, актывісты — і акумулявалі вялікую для нас суму — каля паўмільёна беларускіх рублёў. У адпаведнасці з вашай падтрымкай, укажам гэтыя сродкі, як правіла, мы накіроўваем на падтрымку студаградаўскага руху, правядзенне форумуў, фестываляў. Але нам цяпер трэба канцэнтраватца вакол значных задч. У мяне ёсць такое камсамольскае даручэнне — напасціцца вашага дазволу і накіраваць гэтыя паўмільёна рублёў на будаўніцтва Рэспубліканскага цэнтра патрыятычнага выхавання моладзі на тэрыторыі паўночнай выспы Кобрынскага ўмацавання Брэсцкай крэпасці. І гэта будзе нашым істотным укладам для таго, каб гэты цэнтр атрымаўся і да юбілею Валікай Перамогі ў 2025 годзе першая чарга будаўніцтва была завершана», — сказаў Аляксандр Лук'янаў.

Прэзідэнт падкрэсліў: «Вашы грошы — будзем удзячныя, калі туды накіруеце. Значыць, з бюджэту спатрэбіцца менш дапамогі. Калі будучь нейкія праблемы — кажыце».

Наступнае пытанне ўдзельнікі сустрэчы прысвяцілі камандзе журналістаў, якая працуе кожны дзень з Прэзідэнтам. Кіраўнік дзяржавы расказаў, што ацэньвае і крытыку многіх журналістаў. «Я іх вельмі паважаю. Пасля 2020 года ў нас з'явіўся цэлы пул — не прэзідэнцкі, а пул журналістаў, якія паглядзелі на жыццё і сталі ацэньваць жыццё. Я іх бачу, бачу іх недахопы. Не скажу, што мне усё падабаецца, што яны ідэальныя», — сказаў ён.

Па словах Прэзідэнта, сёння, у час інфармацыйнага супрацьстаяння, журналісты апынуліся на праднім кроку. «Без іх сёння нікуды. І яны вельмі мне дапамагаюць данесці да вас, да тых, хто цікавіцца жыццём, тую палітыку, якую я спрабую праводзіць», — сказаў ён. Аляксандр Лукашэнка выка-

заў меркаванне, што журналістам пула першага нялёгка працаваць. Прыходзіцца разбірацца ў розных пытаннях, вывучыць матэрыялы, паехаць разам з Прэзідэнтам у камандзіроўку, зраўмець, што сказаў кіраўнік дзяржавы, і даступна данесці гэта да аўдыторыі.

Аляксандр Лукашэнка расказаў, што раней на ідэалагічнай рабоце сам прафесійна займаўся прапагандай і контрпрапагандай. «Я сваіх журналістаў пераконваю, каб не адпыхаць ад гэтага. Так, мы займаемся прапагандай і агітацыяй. Гэта зразумела. Мы прапагандуем сваё найлепшае. Мы агітуем людзей на тое, каб гэта найлепшае стварыць, зрабіць», — падкрэсліў ён. Па словах беларускага лідара, у нас ёсць і павінна быць свая ідэалогія і ідэалагічная работа. На яго думку, два фундаментальныя кірункі ў рабоце адміністрацыі Прэзідэнта — гэта кадры і ідэалогія. «І не трэба тут нечага выдумляць. Так, прапаганда і агітацыя. Лепшага не прыдумалі. Нас ад гэтага адварочвалі для таго, каб кашу завярчыць. А ў нас добрая была сістэма», — заўважыў кіраўнік дзяржавы. Пры гэтым ён звярнуў увагу, што ў ідэалагічнай рабоце не павінна быць ніякага фармалізму, які быў у савецкія часы. Па словах кіраўніка дзяржавы, арганізацыя ці грамадскае аб'яднанне, якія праводзяць такую работу, павінны мець аўтарытэт сярод насельніцтва, каб аб'яднаць людзей. Некалі такой арганізацыяй быў камсамол, сёння яго пераемнік БРСМ. Але Прэзідэнт зрабіў акцэнт на тым, што арганізацыя будзе аўтарытэтная,

Юлія Бяліца

калі будзе дапамагаць людзям вырашаць іх праблемы, напрыклад дапамагаць з жылём супрацоўнікам прадпрыемстваў.

НЯПРОСТА БЫЛО ЗАЎСЁДЫ

Ветэраны камсамола, якія таксама прысутнічалі на сустрэчы, заўважылі, што ў наступным годзе спэўняецца 80 гадоў інстытуту прэзідэнцтва ў Беларусі. Яны пацікавіліся ў Аляксандра Лукашэнка, што для яго было самым цяжкім у першыя гады прэзідэнцтва, калі краіна толькі становілася незалежнай. «Гэта былі найцяжэйшыя гады. Вы ж паглядзіце хроніку, калі прыязджалі сюды УНА-УНСО з Украіны, з Польшчы адмарозкі, з Расіі. Пераварочвалі на вуліцах аўтамабілі. Мы ўвесь час з імі ваявалі. І усё яны рабілі на грошы Захаду. Таму нам прыйшлося ваяваць, — расказаў Аляксандр Лукашэнка. — Заўсёды было складана. Заўсёды мы ваявалі на гэтых вуліцах. Мы ўжо ведалі: выбары — гэта абавязкова бойна, асабліва ў Мінску».

Па словах Прэзідэнта, самым цяжкім і для дзяржавы, і для народа стаў 2020 год. Ён назваў гэты перыяд кульмінацыяй усіх бітваў і боек. «Калі б тады завагаліся, усё — нас бы не было, тут бы

ішла вайна. Таму што войскі НАТО былі гатовы ўжо ў Беларусь уступіць. Ім (апанентам улады) трэба было толькі на суткі ўзяць уладу і запусціць сюды войскі НАТО. А гэта прамое сутыкненне з Расіяй. Гэта ядзерная вайна. Таму пройдзе час — вы яшчэ ацэніце тое, што мы зрабілі ў 2020 годзе», — сказаў Прэзідэнт. Па яго словах, Захад разумеў, што Беларусь трэба браць імгненна, зацягваючы сітуацыю нельга. Таму гэтыя спробы кіраўнік дзяржавы і называе бліжэйшым. «А імгненна не атрымалася», — канстатаваў ён.

Аляксандр Лукашэнка згадаў, што ў 1990-я гады было вельмі цяжка з эканамічнага пункту гледжання. У краіне не было грошай. Прадукцыя на прадпрыемствах выпускалася, але было вельмі цяжка яе рэалізаваць. «Асабліва было складана захаваць незалежнасць. Нікому наша незалежнасць не была патрэбна. У эканоміцы мы канкурэнты, усё хацелі паглынуць. У палітыцы мы таксама канкурэнты, усё глядзелі і зубамі рэнтухай. Але трэба ўмець сябе абараніць. Цяпер мы ўжо трохі навучаныя гэтам і ўжо ёсць чым абараніць сваю краіну. Тады было больш складана», — расказаў беларускі лідар.

Як бы ні было складана ў палітычным ці эканамічным плане, чалавечыя традыцыі ў нашай краіне захоўваюцца. У Беларусі ёсць добрая традыцыя — высаджваць дрэвы, сямейныя алеі, «Сады надзеі», праводзяцца тыдні лесу. Удзельнікі сустрэчы спыталі, ці памятае Аляксандр Лукашэнка сваё першае пасаджане дрэва. Прэзідэнт адказаў, што ў сваіх жыццях высадыў безліч дрэў, і сёння цяжка ўспомніць, якое было першым. Тым больш, падкрэсліў ён, падчас жыцця ў вёсцы гэта была самая звычайная справа — проста садзілі дрэвы на падворку, каля школы, уздоўж дарогі...

Прэзідэнт расказаў, што свядома даў даручэнне напоўніць тэрыторыю каля Палаца Незалежнасці зялёнымі насаджэннямі. Разам са сваімі сынамі ён пасадзіў дубы на тэрыторыі палаца, таксама тут закладзены яблыневы сад. Многія дрэвы, узрост якіх налічвае не адзін дзясятак гадоў, былі захаваны ў час будаўніцтва палаца — гэта было адно з жорсткіх патрабаванняў кіраўніка дзяржавы.

Учора каля Палаца Незалежнасці з'явіліся новыя дрэвы. Прэзідэнт разам з маладзёжным актывам і ветэранамі камсамольскага руху заклаў Алею пакаленняў.

Валерыя СЦЯЦКО.

У тэму

«Адкрытасць нашага Прэзідэнта ніколі не выклікала сумненняў»

Сваімі ўражаннямі ад сустрэчы з беларускім лідарам з журналістамі падзяліліся яе удзельнікі. **Першы сакратар цэнтральнага камітэта БРСМ Аляксандр ЛУК'ЯНАЎ** расказаў, што сустрэча з Прэзідэнтам пераўзышла ўсе чаканні. «Мы з вялікім натхненнем успрынялі магчымасць наведаць Палац Незалежнасці ў дні, калі ён святкуе 10-годдзе, і сустрэцца з нашым нацыянальным лідарам. Адкрытасць нашага Прэзідэнта ніколі не выклікала сумненняў. Але сёння Прэзідэнт у пытаннях ад міжнароднай палітыкі да глыбінных успамінаў свайго станаўлення раскрыўся, асабліва для маладых камсамольцаў, актыўу БРСМ, піянераў, яшчэ больш шматгранна. Мы разумеем, як важна цяніць гэту сувязь пакаленняў. Прэзідэнт некалькі разоў звяртаўся да ветэранаў, згадваў няпростыя перыяды, як краіна праходзіла станаўленне ў гады Савецкага Саюза і падчас ліхалецця 90-х гадоў, калі прыходзілася сплеча ў пляч з камсамольцамі будаваць Беларусь. Гэта сустрэча знамянальная тым, што ўсе пакаленні сабраў наш Прэзідэнт і даў наказ: шанаваць гісторыю, паважаць памяць. І вельмі важным момантам была закладка Алеі пакаленняў, прысвечанай 10-годдзю Палаца Незалежнасці, 105-годдзю камсамола. І вельмі сімвалічна, што мы зрабілі гэта разам з Прэзідэнтам. Шчаслівія твары піянераў, усмешкі ветэранаў і натхненне камсамола даюць нам надзею на тое, што Беларусь будзе і надалей развівацца», — сказаў ён.

Аляксандр Лук'янаў расказаў, што маладым людзям асабліва зацікавіла работа прэзідэнцкага пула журналістаў. «Прэзідэнт даручыў арганізаваць маладзёжную групу, каб яны маглі сябе паспрабаваць ці проста паглядзець, як арганізавана работа пула. Мне і як кіраўніку арганізацыі таксама гэта цікава», — прызнаўся першы сакратар ЦК БРСМ.

Таксама Аляксандр Лук'янаў расказаў, што ў цэнтры ўвагі застаецца будаўніцтва патрыятычнага цэнтра на Кобрынскім умацаванні Брэсцкай крэпасці. Сёлетня Прэзідэнт падпісаў указ аб тым, каб аб'явіць гэты аб'ект Усебеларускай маладзёжнай будоўляй. «Вельмі важна, што гэты аб'ект мае трывалы гістарычны фундамент. Брэсцкая крэпасць — гэта патрыятычная Мекка не толькі для Беларусі, але і для ўсёй постсавецкай прасторы. І моладзь, якая будзе вучыцца ў патрыятычным цэнтры, будзе разумець, што знаходзіцца ў месцы, дзе калісьці абаранялі нашу краіну героі Брэсцкай крэпасці. Гэта амбіцыйны праект, і мы ўдзячны нашаму кіраўніку за тое, што нам давяраюць такія сур'ёзныя аб'екты», — сказаў Аляксандр Лук'янаў. Ён падкрэсліў, што актывісты БРСМ разумеюць усю адказнасць, якая ляжыць на іх плячах, і будуць рабіць усё магчымае, каб выканаць даручэнні і камсамольскай, і кіраўнік дзяржавы, каб надалей арганізацыя развівалася. А ветэранам камсамольскага руху, па яго словах, на гэтай сустрэчы было вельмі важна ўбачыць, што іх праца была недрэарнай.

Юрый СЕГЕНЮК, першы сакратар Брэсцкага абласнога камітэта БРСМ, прызнаўся, што найперш у Палацы Незалежнасці яму кінуўся ў вочы каравай ад хлебарабоў роднага яму першага рэгіёна. Уразіў і яшчэ адзін сімвал Брэсцкай вобласці — статуя зубра, размешчаная на тэрыторыі Палаца Незалежнасці. Але больш за ўсё ўразіла, канешне, сустрэча з кіраўніком дзяржавы. «Прэзідэнт вельмі харызматычны лідар. І адчувалася, што адказаў на ўсе пытанні, якія сёння падымаліся, былі шчырыя. І асабліва было цікава пацуць, як ствараўся Палац Незалежнасці, якім яго бачыў Прэзідэнт», — сказаў ён.

Вехі гісторыі

Камсамольскае юнацтва ў спадчыну нашчадкам

29 кастрычніка спаўняецца 105 гадоў Усеаюзнаму Ленінскаму Камуністычнаму саюзу моладзі (УЛКСМ). Гэта ўнікальная маладзёжная арганізацыя, аналагаў якой няма ў сусветнай гісторыі, навучыла мужнасці, стойкасці, сяброўству і адыграла значную ролю ў біяграфіі многіх пакаленняў патрыётаў вялікай краіны — СССР, якія і сёння ганарыцца сваім мэтанакіраваным, напоўненым працай і цікавымі справамі камсамольскім юнацтвам.

Нарадзжэнне Усеаюзнага камсамола стала патчаткам вялікага шляху маладзёжнага руху Беларусі. Дзякуючы гэтай арганізацыі ў краіне былі пабудаваны надзейны фундамент для рэалізацыі маладзёжных ініцыятыў. Сёння правапераемнікам гэтай спадчыны выступае Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі. Напярэдадні памятнай даты ён правядзе шэраг мерапрыемстваў па ўсёй краіне.

Так, 24 кастрычніка ў Мінску адбудзецца Сустрэча пакаленняў і пасадка «Алеі пераемнасці». 25 кастрычніка ў Рэспубліканскім доме моладзі пройдзе дыялог пакаленняў. Яго ўдзельнікі — ветэраны камсамола і актыўны БРСМ — ускладзі кветкі да помніка героям-камсамольцам у Аляксандраўскім скверы. Кульмінацыяй сустрэчы стануць цырымонія развітання з пянерскім гальштукам і ўрачыстае ўступленне ў рады Саюза моладзі.

27 кастрычніка ў Палацы Рэспублікі адбудзецца ўрачысты канцэрт «Наша маладосць», прысвечаны 105-годдзю Усеаюзнага ленінскага камуністычнага саюза моладзі і 60-годдзю Беларускай студэнцкай атрадаў. Цэнтральнае маштабнае мерапрыемства святкавання ў краіне знакавых юбілеяў Усеаюзнага камсамола і Беларускай студатрадаў аб'яднае ў самым сэрцы сталіцы розныя пакаленні. Больш за 2600 чалавек з усіх рэгіёнаў краіны — ветэраны маладзёжнага руху і студэнцкіх атрадаў, маладзёжныя актыўны (Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі, Беларускай рэспубліканскай пянерскай арганізацыі, байцы студатрадаў), кіраўнікі дзяржаўных органаў кіравання, грамадскіх аб'яднанняў і палітычных партый, партнёры маладзёжнай арганізацыі — праз гістарычную хроніку ў творчай падачы агунацца ў атмасферу камсамола, яго будні і справы.

Разам яны праспяваюць любімыя песні і прыгадваюць гістарычны шлях УЛКСМ з яго яркімі здзяйсненнямі ў перыяд будаўніцтва прамысловых гігантаў першых пяцігодкаў, гераізмам на франтах Вялікай Айчыннай вайны, актыўным удзелам у аднаўленні разбураных гарадоў і вёсак, асаваеннем цаліны, раёнаў Крайняй Поўначы, Далёкага Усходу і Сібіры, прыгадваюць маладосць і романтику студэнцкіх атрадаў.

Ва ўсіх рэгіёнах краіны тэрытарыяльныя арганізацыі БРСМ арганізуюць мерапрыемствы — адкрытыя дыялогі і сустрэчы пакаленняў з удзелам актыўнага Саюза моладзі і ветэрану камсамола, студатрадаўскага руху, працоўных актыві, інтэрактыўныя гульні, звязаныя з гісторыяй УЛКСМ і маладзёжным рухам Беларусі.

25—27 кастрычніка ва ўсіх рэгіёнах Беларусі будзе праходзіць працоўная акцыя «Алея пераемнасці».

Сяргей СТАРЫНАЎ.

Цана розуму

Інтэлект чалавечы і штучны

Для росту эканомікі і павышэння канкурэнтаздольнасці краіны

Кошт нематэрыяльных актываў у свеце перавысіў цану матэрыяльных, то-бок дзесьці ў 2010 годзе ў эканоміцы адбыўся пераход да новага развіцця, і сёння цана, напрыклад, Samsung, Tesla, IBM і іншых буйных кампаній — гэта кошт не матэрыяльных актываў (станкоў ці абсталявання), а тэхналогій (інтэлектуальных рэчаў). Добрым тэхналагічным рашэннем стала стварэнне штучнага інтэлекту, і цяпер трэба думаць, як «ўпісаць» яго ў развіццё ўсяго чалавечтва. Гэтыя і іншыя думкі гучалі на III Міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі «Інтэлектуальная ўласнасць у сучасным свеце: выклікі часу і перспектывы развіцця», дзе выступоўцы ўздымалі таксама і праблемныя пытанні, датычныя сферы інтэлектуальнай уласнасці.

Мала стварыць — важна абараніць

На канферэнцыю, зладжаную Дзяржаўным камітэтам па навуцы і тэхналогіях і Нацыянальным цэнтрам інтэлектуальнай уласнасці (НЦІУ), накіравана звыш 120 работ ад 128 аўтараў, у тым ліку замежных. У параўнанні з мінулымі годам колькасць дасланых матэрыялаў узрасла больш як на 21%, а колькасць замежных удзельнікаў павялічылася ўдвая: з 16% да 32%. На мерапрыемстве абмяркоўваліся пытанні прававога рэгулявання інтэлектуальнай уласнасці (ІУ), аховы і абароны аб'ектаў ІУ, у тым ліку ў інтэрнце, яе эканамічныя аспекты.

Інтэлектуальныя тэхналогіі сёння — драйвер развіцця ўсіх эканамічных працэсаў. Аднак мала стварыць інтэлектуальную ўласнасць (тэхналогію) — важна яе абараніць і забяспечыць пытанні яе рэгулявання, засяродзіў увагу Аляксандр ШУМІЛІН, акадэмік-секратар аддзялення фізікі, матэматыкі і інфарматыкі НАН Беларусі:

— У Акадэміі навуц робіцца прыблізна дзве тысячы праектаў за год, палова з якіх адразу атрымлівае вынік і набывае абаронны дакумент. Сёння ў НАН больш за 500 патэнтаў, якія працуюць, і каля 600 ліцэнзійных пагадненняў (каля 160 з іх — у галіне сельскай гаспадаркі на насенне раслін і саджанцаў). У галіне штучнага інтэлекту ўзнікае пытанне, як абараніць праграмы прадукт. Мы ўзялі за аснову для гэтага сістэму дэпаніравання, якая павярджае, што пэўная распрацоўка належыць адпаведнаму распрацоўшчыку. Толькі за апошні год

здэпаніравана звыш 1,5 тысячы такіх распрацовак (толькі ў НАН больш за 107).

Нацыянальны цэнтр інтэлектуальнай уласнасці актыву на працу над пытаннем работы са штучным інтэлектам (ШІ). Не так даўно ў Акадэміі навуц прайшоў II форум ІТ-Акадэмія і выстава «Штучны інтэлект у Беларусі». У рамках форуму адбылося першае пасяджэнне экспертнага савета Міжпарламенцкай асамблеі дзяржаў — удзельніц СНД, дзе Беларусь выйграла тэндэр і стала галоўнай арганізацыяй распрацоўкі мадэльнага закона па штучным інтэлекце для краін СНД.

Гэта абсалютна новы кірунак дзейнасці, і я рэгуляваць яго, у прыватнасці як вызначыць інтэлектуальную ўласнасць, створаную штучным інтэлектам, ва ўсім свеце пакуль не вельмі разумеюць. Аднак штучны інтэлект ужо ўплывае на ўсё нас, мы ўсе карыстаемся гаджэтамі, і, як мінімум, трэба разумець, развіццё якіх гэта тэхналогія. У амерыканскай Галівудзе адбываюцца забастоўкі, бо рэдактары не згодныя з тым, што пэўныя сцэнарыі да фільмаў пачынае пісаць штучны інтэлект, а ў інтэрнце можна набыць намалеваныя ім карціны, і за іх плаціць рэальныя грошы, дадаў спецыяліст:

— Нельга развіваць навуку без атрымання дакладнай інфармацыі. Сусветная арганізацыя інтэлектуальнай уласнасці рэалізуе праект па стварэнні цэнтраў падтрымкі тэхналогій і навацыі. Два такія цэнтры створаны ў Акадэміі навуц: на базе нашай бібліятэкі і цэнтра стратэгічных даследаванняў. І гэта вельмі важна, таму што

інфармацыі шмат, і пытанне ў тым, наколькі яна дакладная. Калі я пачытаў патэнт, то ён вінен разабрацца, наколькі ён рабочы, наколькі падтрымліваецца ў сіле, а, можа, нехта ўжо стварыў гэта да нас.

Драйвер прагрэсу і захавання суверэнітэту

У апошнія гады сістэма інтэлектуальнай уласнасці стала важным інструментам у сучасным свеце. Развіццё сістэмы ІУ стварае умовы развіцця інавацыяў, што вядзе да павелічэння вытворчасці эканамічнага росту, павышае канкурэнтаздольнасць краіны на міжнародным узроўні. У рамках канферэнцыі ўздымаліся вельмі важныя пытанні ў сферы інтэлектуальнай уласнасці: далейшае яе ўбудаванне ў інфармацыйную сістэму, уплыў інтэлектуальнай уласнасці на эканамічныя працэсы, акрэсліла Таццяна СТАЛЯРОВА, намеснік старшын Дзяржкамтэта па навуцы і тэхналогіях:

— У Беларусі ў гэтай сферы выбудавана даволі гарманічнае заканадаўства, пытанні інтэлектуальнай уласнасці максімальна ўрэгуляваны. У 2021-м для рэалізацыі зацверджанай урадам стратэгіі развіцця ІУ вызначаны комплекс мерапрыемстваў. На пачатку 2023-га прынятыя два законы і ўрадавыя пастановы па развіцці пытанняў у сферы ІУ. У дзяржпраграму інвацыяйнага развіцця Беларусі на 2021—2025 гг. ўпершыню асобнай главай унесена інфармацыя па развіцці ІУ, якая з'яўляецца ключавым элементам нацыянальнай інавацыйнай сістэмы.

Яна дадала, што ў краіне праводзіцца актывная работа

па інфармаванні грамадзян аб пытаннях ІУ, ладзяцца навукова-практычныя семінары, конкурсы сярод моладзі на найлепшыя работы ў сферы інтэлектуальнай уласнасці (сёлетна на конкурс паступіла каля 50 работ). Летас створаны конкурс «Адкрываючы свет» для школьнікаў.

Без інтэлектуальнай уласнасці не можа быць гаворкі пра развіццё прагрэсу і суверэнітэту, а Беларусь дэманструе высокі ўзровень развіцця гэтай галіны і вялікі патэнцыял. Інтэлектуальная ўласнасць дазваляе і гарманізаваць інтарэсы, і ў той жа час забяспечыць суверэнітэт краіны. У Беларусі і Расіі вельмі падобныя падыходы ў сферы ІУ, напрыклад у галіне фармакалогіі, адзначыла Таццяна ЭРЫВАНЦАВА, намеснік дырэктара Федэральнага інстытута прамысловай уласнасці (Расія):

— Вопыт, які мае Расія, дазваляе даваць парадзі, у прыватнасці ў сферы судовых спрэчак у галіне фармацэўтыкі, што дапамагае выпрацаваць метадалагічныя падыходы. Мы падзяліліся вопытам у дачыненні да заканадаўства па разглядзе крышталічных форм, фармацэўтычных кампазіцый, расказалі, як мы цяпер разглядаем заяўкі. Нам стаў цікавы падыход, які выкарыстоўвае Беларусь для ацэнкі вынаходстваў, метады, якія прымяняюцца для пастаноўкі на баланс.

Важна развіваць не толькі нацыянальную сістэму ІУ, але і міжнароднае і рэгіянальнае супрацоўніцтва, рэзюмавалі яе ўдзельнікі і дадалі, што па выніках мерапрыемства будзе выданы зборнік матэрыялаў канферэнцыі.

Ірына СІДАРОК, фота аўтара.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦА

Лідары краін Лацінскай Амерыкі ўзгаднілі меры стымулявання эканомікі для прадукцённай міграцыі

Падчас саміту ў мексіканскай Паленке лідары краін Лацінскай Амерыкі ўзгаднілі меры па стымуляванні эканомікі для прадукцённай міграцыі, паведамліла Bloomberg. Прэзідэнт Мексікі Андрэс Мануэль Лопэс Абрадор напярэдадні прыняў афіцыйных асоб з дзевяці краін Лацінскай Амерыкі для абмеркавання стратэгіі па скарачэнні патоку мігрантаў на поўнач. Тама з'яўляецца найбольш вострай напярэдадні маючых адбыцца ў 2024 годзе прэзідэнцкіх выбараў у Мексіцы і ЗША. Лідары Лацінскай Амерыкі, у тым ліку пяць кіраўнікоў дзяржаў, якія прадстаўляюць Венесуэлу, Калумбію, Гаіці, Гандурас і Кубу, у сумеснай заяве дамовіліся аб мерах, якія спрыяюць эканамічнаму развіццю пры дапамозе тарыфных прэферэнцый, супрацоўніцтва ў галіне нафты, газу і аднаўляльных

крыніц энергіі. Яны далі абяцанне прыкласці намаганні ў барацьбе з транснацыянальнай злачыннасцю. Лідары таксама вылучылі прапановы аб унясенні змяненняў у міжнародную фінансавую сістэму адносна знешняга доўгу краін з сярэднім узроўнем даходу, што дазволіць ім развіваць сваю эканоміку і паменшыць сацыяльную няроўнасць, якая часта становіцца прычынай міграцыі. «Найлепшае, што мы можам зрабіць, — дамагчыся прагрэсу на поўдні», — заявіў журналістам пасля дыскусіі прэзідэнт Калумбіі Густава Пэтра. Лідары заклікалі правесці сумесную сустрэчу Кубы і ЗША для абмеркавання двухбаковых адносін на фоне масавай міграцыі з астраўной дзяржавы. Намеснік міністра замежных спраў Кубы Карлас Фернандэс дэ Коса заявіў, што краіна гатова сустрэцца з уладамі ЗША.

Крызс у Блізкім Усходзе можа парушыць пастаўкі нафты і справакаваць рост цен

Адзначаецца вялікае скарачэнне здабычы нафты ў Саудаўскай Аравіі і Расіі, а таксама чакецца павелічэнне попыту з боку Кітая, заявіў кіраўнік Міжнароднага энергетычнага агенства (МЭА) Фаціх Бірль. Аб гэтым паведамліла Associated Press. Рынк, паводле мерка-

і іншыя віды паліва.

Прэзідэнт Замбіі памілаваў больш за 800 зняволеных

Хакаіндэ Хінчылема памілаваў 815 зняволеных у сувязі з Днём незалежнасці краіны. Пра гэта паведаміў прэс-канферэнцыі міністр унутраных спраў Замбіі Джэк Мвімбу, перадало ТАСС. «Кіраўнік дзяржавы таксама змякчыў прысуды 17 зняволеным», — прыводзіць яго словы партал навін Zambia 24. Тым, хто датэрмінова вызваліўся, дзяржава дала грашовую дапамогу для інтэграцыі ў грамадства. У Замбіі ў зняволенні знаходзіцца 26 тысяч чалавек. Турмы краіны розлічаны на ўтрыманне 10 тысяч зняволеных, адзначыў партал Zambia 24.

Бяспека

ЗМАГАЦА З НАРКАЗЛАЧЫННАСЦЮ — СУМЕСНЫМІ НАМАГАННЯМІ

Эфектыўныя стратэгіі і меры супрацьдзеяння распаўсюджванню наркатыкаў выпрацавалі ў Мінску

У складанай геапалітычнай абстаноўцы, беспрэцэдэнтным ваенным, палітычным і эканамічным ціску на постсавецкія краіны наркапагроза не губляе сваёй актуальнасці. Аб гэтым і не толькі шла размова падчас 25-га пасяджэння Каардынацыйнага савета кіраўнікоў кампетэнтных органаў па супрацьдзеянні незаконнаму абароту наркатыкаў дзяржаў — членаў АДКБ.

«Арганізаваная злачыннасць інтэгралася за кошт інтэрнэту — такім чынам, ахвіліцы ўсе дзяржавы — члены АДКБ, — канстатаваў міністр унутраных спраў Беларусі Іван КУБРАКОВ. — Арганізатары наркабізнесу выкарыстоўваюць нашы краіны для збыту наркатыкаў, знаходзячыся пры гэтым на тэрыторыі іншых дзяржаў, а атрыманы ад злачыннай дзейнасці грошавыя сродкі ўсё часцей канцэнтруюць у лічбавай валюце. З'яўляючыся раней у большай ступені транзітнымі для наркабізнесу, у цяперашні час многія нашы рэгіёны разглядаюцца наркадылерамі як перспектывныя рынкі збыту персактывных рэчываў».

Кампетэнтныя органы па супрацьдзеянні незаконнаму абароту наркатыкаў у

рамках АДКБ значна рушылі наперад па многіх напрамках дзейнасці. У прыватнасці, актыўна ішла работа па выяўленні і спыненні міжнародных каналаў пастайкі наркатыкаў. Ва ўзаемадзеянні з Расійскай Федэрацыяй павялічылася колькасць праведзеных паставак, якія кантралююцца. Напрацаваны пэўны вопыт арганізацыі правядзення комплексных аперацыйна-прафілактычных спецыяльных праграм і аперацый. Паслядоўна наладжваецца абмен аперацыйнай інфармацыяй.

Кажучы аб супрацьдзеянні наркабізнесу ўнутры нашай краіны, Іван Кубраков адзначыў, што летась на Каардынацыйным саваце Прэзідэнтам Беларусь была пастаўлена задача актывізаваць гэтую работу. «Самы

галоўны вынік — скарачэнне смерцяў нашых грамадзян ад перадазіроўкі наркатыкамі, — канкрэтызаваў міністр унутраных спраў. — Паменшылася колькасць такіх злачынстваў, здзейшаных на тэрыторыі краіны. Мы ні ў якім разе не спыняемся на дасягнутым. Ідзе канкрэтная практычная работа, мы памянляем кантрабанду. І што датычыцца асабліва збытчыка, то тут не можа быць ніякай размовы аб змякчэнні адказнасці за дадзенае злачынства, бо ад наркатыкаў гінуць людзі, падрываецца эканоміка, і ў цэлым гэта ўплывае на развіццё любой дзяржавы».

Па словах намесніка Генеральнага сакратара АДКБ Валерыя СЕМЕРЯКОВА, падводзяцца вынікі ўсёй дзейнасці АДКБ за 2023 год, калі ў Арганізацыі старшынстве Рэспубліка Беларусь. «Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь паставіў задачу павышаць эфектыўнасць работы па барацьбе з незаконным абаротам наркатыкаў і ў цэлым па

Фота прэс-службы МНС

супрацьдзеянні выклікам і пагрозам бяспекі нашых дзяржаў, — рэзюмаваў ён. — Тыя мерапрыемствы, якія былі намераныя па рэалізацыі прыярытэтаў Рэспублікі Беларусь у Арганізацыі на перыяд старшынства, выкананы на сто працэнтаў. Мы вельмі задаволены вынікамі. Дастаткова скажаць, што за два этапы аперацыі «Канал», якію мы правялі сёлета, з незаконнага абароту наркатыкаў было канфіскавана амаль дзве тоны шматлікіх наркатычных сродкаў. Вялікая плынь наркатыкаў трапляе на тэрыторыю нашых дзяр-

жаў і іншых па паўночным маршруце — з Афганістана. Мы гэтаму удзяляем вельмі вялікую ўвагу. Ужо некалькі гадоў мы распрацоўваем вельмі важную мэтавую праграму па ўмацаванні таджыкско-афганскай граніцы. Сёння яна ў высокай ступені гатоўнасці, і мы зробім усё для таго, каб яна ў бліжэйшы час была прынята кіраўнікамі дзяржаў, і прыступім да яе рэалізацыі».

Падчас пасяджэння Каардынацыйнага савета былі падведзены прамежкавыя вынікі супрацоўніцтва. Кіраўнікі кампетэнтных органаў па супрацьдзеянні

незаконнаму абароту наркатыкаў дзяржаў — членаў АДКБ абмяняліся неабходнай інфармацыяй, выпрацавалі новыя практычныя рэкамендацыі ў інтарэсах узаемадзеяння ў барацьбе з незаконным абаротам наркатыкаў. Па заканчэнні пасяджэння былі падпісаны выніковыя дакументы.

Па словах кіраўніка міліцэйскага ведамства Беларусі, прынятыя падчас пасяджэння рашэнні будуць не толькі садзейнічаць павышэнню ролі самога Каардынацыйнага савета кіраўнікоў кампетэнтных органаў па супрацьдзеянні незаконнаму абароту наркатыкаў як галоўнага каардынацыйнага цэнтру антынаркатычнай дзейнасці на прасторы АДКБ, а таксама стануць важным этапам у кансалідацыі намаганняў дзяржаў у барацьбе з наркатрафікам, нададуць новы імпульс узаемадзеянню кампетэнтных органаў у сферы барацьбы з незаконным абаротам наркатыкаў.

Вераніка КАНЮТА.

СУМНЯЯ СТАТЫСТЫКА ПАЧАТКУ ХАЛАДОЎ

ЭКСПЛУАТАЦЫЯ ПЕЧЫ — ПА ПРАВИЛАХ

Днямі супрацоўнікі МНС Міншчыны выратавалі пенсіянера. Падраздзяленні ведамства, якія аперацыйна адраагавалі на паведамленне аб пажары, выявілі дым, які ішоў з-пад даху аднапавярховага жылга дома. Падчас разведкі ратавальнікі ўстанавілі, што адбылося ўзгаранне маёмасці ў жылым пакоі.

Мужчыну выявілі ў кухні, на падлозе, у беспрытомным стане. Пенсіянера вынеслі на вуліцу і перадалі брыгадзе хуткай медыцынскай дапамогі. З папярэднім дыягназам «атручэнне прадуктамі гарэння» выратаванага шпіталізавалі ва ўстанову аховы здароўя. У выніку пажару былі пашкоджаны сцяны і маёмасць жылга пакоя. Усёго гэтага можна было пазбегнуць, калі б гаспадаром не былі парушаны правілы эксплуатацыі печы.

Асноўнымі прычынамі «пячых» пажараў з'яўляюцца парушэнне правіл уладкавання печы, а таксама невыкананне правілаў пажарнай бяспекі пры яе эксплуатацыі. Не ўсе ведаюць, што распальваць печ бензінам, газай або іншымі лёгкаўзгаральнымі вадкасцямі катэгарычна забараняецца. Нельга падчас распальвання выкарыстоўваць і дрывы, даўжыня якіх большая за ёмістасць печы. Не варта перапальваць печ, пакідаць адчыненымі дзверцы, а таксама сушыць адзенне або іншыя рэчы каля агню.

Штогод перад ацяпляльным сезонам неабходна праводзіць праверку спраўнасці печы, дымавых комінаў (каналаў), — звяртае ўвагу афіцыйны прадстаўнік Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Яўген БАРАНОУСкі. — Печы, паверхні комінаў і сцен, у якіх праходзяць дымавыя каналы, павінны быць спраўнымі, без скарызных расколін. Для таго каб на ранняй стадыі вызначыць расколіны, печ, у тым ліку печы, трэба абтынкаваць і пабяліць. Увогуле, нашы грамадзяне павінны ведаць, што кожны год перад пачаткам ацяпляльнага сезона неабходна ачышчаць коміны ад сажы і ліквідаваць расколіны. Ад сажы коміны трэба прачысціць не менш як адзін раз на два месяцы. Перад дзверцамі печы павінны ляжаць металічны ліст памерам не менш за 50 на 70 сантыметраў, які засцерагае ад выпадковай іскры, з якой можа разгарэцца пажар.

Фота прэс-службы МНС

Рэкамендуецца паліць у печы некалькі разоў у дзень пакрыжы: такі спосаб дазваляе пазбегнуць перагарвання. Попел, вугаль і шлак, выдаленыя з цеплагенеруючых апаратаў, печы, варта праліць вадой да іх поўнага згасання. Закрываць коміны трэба не менш як за дзве гадзіны да сну.

Некаторыя увогуле забываюць пра распаленую печ і засынаюць. З-за такой бестурботнасці нядаўна ледзь не страціў жыццё жыхар Чэрвеньскага раёна. Раніцай гаспадар прыватнай хаты запаліў у печы і пайшоў на рыбальку. Вярнуўшыся дамоў, ён убачыў задымленне. Аднак, не надаўшы гэтаму ніякага значэння, праветрыў памяшканне і яшчэ раз прапаліў у печы. Увечары, перад сном, падкінуў дроў, павячэраў і ўладкаваўся перад тэлевізарам. Не заўважыў, як заснуў, а прачнуўся ад моцнага галаўнога болю, цяжка было дыхаць — уся хата была ў дыме. Пасля няўдалых спроб патушыць пажар самастойна грамадзянін звярнуўся да суседкі з просьбай выклікаць ратавальнікаў. Супрацоўнікі МНС прыбылі на месца здарэння хутка, але дачны дом ужо гарэў адкрытым полымем. Папярэдняя прычына пажару — перагарванне печы.

КУРЫЦЬ У ХАЦЕ — ГУЛЯЦЬ СА СМЕРЦЮ

Яшчэ адной найбольш распаўсюджанай прычынай пажараў у жыллёвым фондзе з'яўляецца неасцярожнае абыходжанне з агнём пры курэнні. Людзі, якія з'яўляюцца гэтай шкоднай звычкай у хаце, рызкуюць не проста застацца без даху над галавой, але і заўчасна сысці з жыцця. Той, хто курчыць яшчэ і ў стане алкагольнага ап'янення, — увогуле патэнцыйны труп.

Жыхару Рэчыцы, можна сказаць, пашанцавала. Паведамленне аб пажары ў адной з кватэр на вуліцы Дастаеўскага ратавальнікі

атрымалі глыбокай ноччу. У моцна задымленым пакоі пажарны адшукалі гаспадара кватэры. Ён аказаўся мужчына 1982 года нараджэння. Пацярпелага вынеслі на чыстае паветра. Пасля агляду медыкаў ад шпіталізацыі ён адмовіўся.

Нярэдка выпадкі, калі курэнне ў жылых памяшканнях прыводзіць да пажару з лятальным фіналам, — канстатуе афіцыйны прадстаўнік Мінскага абласнога ўпраўлення Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Анастасія ШВАЙБОВІЧ. — Калі чалавек усё ж курчыць дома, дзеля захавання свайго жыцця ён павінен выконваць правілы пажарнай бяспекі. Па-першае, нельга курчыць у ложку, тым больш у стане алкагольнага ап'янення. Па-другое, нават патушаныя цыгарэты нельга выкідаць з вокнаў або балконаў, а таксама ў вядро са смеццем, дзе ўжо знаходзяцца папера і іншыя гаручыя адходы. Па-трэцяе, не варта ў якасці попельніцы выкарыстоўваць паярочныя кулькі, пакі ад запалак або цыгарэт. Попельніцы павінны быць з негаручага матэрыялу. І абавязкова сачыць за тым, каб запалкі або цыгарэты не трапілі ў рукі малым дзецям.

ПАЖАРНЫ АПАВЯШЧАЛЬНІК РАТУЕ ЖЫЦЦІ

Рэгулярна ратавальнікі выяжджаюць і на ліквідацыю ўзгаранняў, якія адбыліся з-за парушэння правілаў эксплуатацыі электрасетак і электраабсталявання. У прыватнасці, уключаная электрычная пліта, якую пакінулі без нагляду, прывяла да пажару ў вёсцы Чапліцы Слупскага раёна. Калі падраздзяленні МНС прыбылі да месца выкліку, драўляны аднапавярховы дом ужо гарэў.

На шчасце, гаспадар пакінуў хату самастойна. Калі б не аўтаномны пажарны апавяшчальнік, гук якога ён пачуў праз сон, усё магло скончыцца трагічна. З дыягназам «атручэнне прадуктамі гарэння» мужчына быў дастаўлены ва ўстанову аховы здароўя.

Як паказвае жыццё, у дамах, у якіх устаноўлены аўтаномныя пажарныя апавяшчальнікі, падчас надзвычайных сітуацый абыходзіцца без ахвар. Гэта, дарэчы, самы просты спосаб зберагчы сябе і сваіх блізкіх ад пажару і яго наступстваў. Дзякуючы аўтаномнаму пажарнаму апавяшчальніку на пажары ў Веткаўскім раёне выратаваліся шматдзетная маці і яе трое дзяцей. Калі апоўначы жанчына, якая знаходзіцца ў

водпуску па доглядзе дзіцяці, прачнулася ад гуча гэтай прылады, якая спрацавала. Пабудзіўшы малых, разам з імі гаспадыня пакінула хату. У выніку пажару была пашкоджана маёмасць. Касметычны ремонт — і жыллё набудзе ранейшы стан. Галоўнае, што ўсе засталася жывыя.

Ратавальнікі не перастаюць паўтараць: у аснове кожнай з прычын, па якіх узнікаюць вогненныя надзвычайныя сітуацыі, — безадказнасць і нуйважлівасць канкрэтнага чалавека. Супрацоўнікі МНС звяртаюць увагу грамадзян на неабходнасць прывядзення домаўладання ў пажарабяспечны стан і заклікаюць выконваць элементарныя правілы: заманіць старую праводку, не перагружаць электрычную сетку, эксплуатаваць выключна на спраўныя пачы, не курчыць у жылым памяшканні. І, нарэшце, устанавіць у кожным жылым пакоі аўтаномны пажарны апавяшчальнік. Гэтая танная і прстая ў абслугоўванні рэч ужо выратавала не адно жыццё.

ВЫЯВІЦЬ ПАРУШЭННЕ І ЛІКВІДАВАЦЬ

З мэтай папярэджання пажараў у жыллёвым фондзе па ўсёй краіне праходзіць рэспубліканская акцыя «За бяспеку разам». У правядзенні прафілактычных мерапрыемстваў, накіраваных на папярэджанне ўзгаранняў, ва ўзаемадзеянні з Міністэрствам па надзвычайных сітуацыях удзельнічаюць і іншыя ведамствы.

Акцэнт пры правядзенні акцыі робіцца на інфармаванні насельніцтва аб неабходнасці выканання патрабаванняў бяспекі пры эксплуатацыі пячонага ацяплення, электраабсталявання, устаноўкі аўтаномных пажарных апавяшчальнікаў. Праводзіцца абследаванне домаўладанняў адзіночкі і адзіночка пражываючых пахільных грамадзян, інвалідаў, шматдзетных сем'яў, на прадмет выяўлення парушэнняў правілаў пажарнай бяспекі, аказаецца дапамога ў іх ліквідацыі. Як правіла, такія мерапрыемствы ўключаюць рамонт ацяпляльнага абсталявання і электрычных сетак, устаноўку аўтаномных пажарных апавяшчальнікаў. Звярнуцца ў тэрытарыяльныя органы і падраздзяленні па надзвычайных сітуацыях з просьбай аб правядзенні абследавання супрацьпажарнага стану жылля і з мэтай кансультацыйнай дапамогі могуць усе грамадзяне нашай краіны.

Вераніка КАНЮТА.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 5
Продавец	ООО «Завод автомобильных прицепов и кузовов «МАЗ-Кулапа», г. Минск, ул. Машиностроителей, д. 18
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 46 – www.ipmtorgi.by

Предмет электронного аукциона

Лот № 1

Комплекс глазной резки автоматизированный КРП-1 в комплекте с модульным фильтром с автоматической очисткой кассет Б-125/P, 2009 г. в. Адрес: г. Минск, ул. Бабушкина, 14А

Начальная цена лота № 1 с НДС 20% – 49 510,80 бел. руб.

Лот № 2

Административно-бытовой корпус № 2 с проходной (304,1 кв. м, 500/С-39010). Адрес: г. Минск, ул. Машиностроителей, 18/1
Сведения о земельном участке: пл. 0,0656 га, предоставлен продавцу на праве аренды (срок действия по 28.02.2025) для обслуживания здания административно-хозяйственного. Ограничения (обременения): охранные зоны сетей и сооружений теплоснабжения (пл. 0,0195 га)

Начальная цена лота № 2 с НДС 20% – 133 200,00 долларов США

*Примечание: цена продажи лота № 2 фиксируется в протоколе о результатах аукциона в сумме в белорусских рублях, эквивалентной цене продажи лота в долларах США по курсу НБРБ на дату проведения аукциона

Задаток по лоту № 1 – 10% от начальной цены предмета аукциона, по лоту № 2 – 30 000,00 бел. руб. перечисляется на р/с BYU BY47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000 в ОАО «Банк БелВЭБ» (г. Минск) БИК BELBY2X, УНП 191021390, получатель платежа: ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 10 рабочих дней после проведения электронных торгов

Условия оплаты предмета электронных торгов

Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5% в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение 30 (тридцати) календарных дней после заключения договора купли-продажи

Порядок проведения электронных торгов, критерии выявления победителя торгов, порядок оформления участия в торгах и результаты торгов установлены регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги» размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by

Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5%, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить установленное вознаграждение по лоту № 1 – 4%, по лоту № 2 – 3% от цены продажи лота в течение 3 (трех) рабочих дней после проведения электронных торгов

Предшествующее извещение опубликовано в газете «Звезда» 26.09.2023

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Дата и время начала и окончания электронных торгов	Начало торгов: 15.11.2023 в 13.00. Окончание торгов: 15.11.2023 в 14.00. Торги проводятся на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов
--	---

Дата и время окончания приема заявок

Заявки на участие в электронных торгах принимаются по 14.11.2023 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу: www.ipmtorgi.by

Контактные телефоны: +375 17-310-36-37; +375 (44) 704-92-06. E-mail: auction@cpo.by

- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ЭЛЕКТРОННОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1607. УНП 191021390
Продавец	ЗАО «Снабпецкомплект», г. Минск, ул. Олешева, 9. УНП 190276168
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 5. УНП 191224638 (www.ipmtorgi.by)

Предмет электронного аукциона

Административные помещения 296,6 (500/D-708107677) и 248,8 (500/D-708107679).

Адрес: г. Минск, ул. Олешева, д. 9-1, 9-3

Начальная цена лота (без НДС) – 463 000,00 долларов США

*Примечание: цена продажи Предмета аукциона фиксируется в протоколе о результатах торгов в сумме в белорусских рублях, эквивалентной цене продажи лота в долларах США по курсу НБРБ на дату проведения аукциона

Обременения по лоту: площади помещений частично сданы в аренду

Задаток 1% от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на р/с BY47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000 в ОАО «Банк БелВЭБ», г. Минск, БИК BELBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) рабочих дней после проведения аукциона

Условия оплаты предмета электронных торгов

Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5% в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение 30 (тридцати) календарных дней после заключения договора купли-продажи

Порядок проведения и оформления участия в электронных торгах

Электронные торги проводятся в соответствии с регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by. Ответственность участника аукциона, его права и обязанности, штрафные санкции прописаны в соглашении о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Данное соглашение является договором присоединения и размещается на странице лота во вкладке «Документы». Победителем аукциона признается участник, предложивший максимальную цену

Победитель электронных торгов либо единственный участник торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета торгов на 5%, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить вознаграждение организатору торгов по лотам 1,5% от цены продажи лота в течение 3 (трех) рабочих дней после проведения электронных торгов

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за один день до наступления даты проведения аукциона

Дата и время начала и окончания электронных торгов:

27.11.2023 с 11.00 до 12.00.

Торги проводятся на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов

Заявки на участие в электронных торгах принимаются по 24.11.2023 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу: www.ipmtorgi.by

Контактные телефоны: +375 17-310-36-37; +375 (44) 704-92-06. E-mail: auction@cpo.by

- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ЭЛЕКТРОННОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1607. УНП 191021390
Продавец	ОАО «Паритетбанк», г. Минск, ул. Киселева, 61а. УНП 100233809
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 5. УНП 191224638 (www.ipmtorgi.by)

Предмет электронного аукциона

Административные помещения 248,9 (500/D-708107678) и 178,9 кв. м, (500/D-708107680). Адрес: г. Минск, ул. Олешева, д. 9-2, 9-4

Начальная цена лота с НДС 20% – 1 194 000,00 бел. руб.

Задаток 1% от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на р/с BY47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000 в ОАО «Банк БелВЭБ», г. Минск, БИК BELBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) рабочих дней после проведения аукциона

Условия оплаты предмета электронных торгов

Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5% в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение 30 (тридцати) календарных дней после заключения договора купли-продажи

Порядок проведения и оформления участия в электронных торгах

Электронные торги проводятся в соответствии с регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by. Ответственность участника аукциона, его права и обязанности, штрафные санкции прописаны в соглашении о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Данное соглашение является договором присоединения и размещается на странице лота во вкладке «Документы». Победителем аукциона признается участник, предложивший максимальную цену

Победитель электронных торгов либо единственный участник торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета торгов на 5%, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить вознаграждение организатору торгов по лотам 1,5% от цены продажи лота в течение 3 (трех) рабочих дней после проведения электронных торгов

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за один день до наступления даты проведения аукциона

Дата и время начала и окончания электронных торгов:

27.11.2023 с 11.00 до 12.00.

Торги проводятся на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов

Заявки на участие в электронных торгах принимаются по 24.11.2023 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу: www.ipmtorgi.by

Контактные телефоны: +375 17-310-36-37; +375 (44) 704-92-06. E-mail: auction@cpo.by

РУП «ИНСТИТУТ НЕДВИЖИМОСТИ И ОЦЕНКИ» (Организатор аукциона)

извещает о проведении повторного открытого аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «Кринича»

Аукцион состоится 13.11.2023 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3-й этаж, каб. 4.

Лот № 1: Машина стиральная Л-10-211, инв. № 12297.

Начальная цена с НДС 20% – 624,00 руб.

Задаток – 110,00 руб.

Лот № 2: Пресс гладильный КР-516, инв. № 12396.

Начальная цена с НДС 20% – 1 800,00 руб.

Задаток – 300,00 руб.

Место нахождения Лотов № 1 и № 2:

г. Минск, ул. Радзивицкая, 52. Шаг аукциона – 5%.

Порядок оформления участия в аукционе, порядок его проведения, а также определения лица, выигравшего аукцион, содержится в информации о проведении аукциона, опубликованной на сайте Организатора аукциона – ino.by. Задаток перечисляется на р/с BY85BAPB30127802900100000000 в ОАО «Беларгпромпобанк», БИК BAPBY2X. Получатель – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182.

Окончание приема заявлений и задатка – 10.11.2023 в 11.00.

Организатор аукциона:

220030, г. Минск, ул. Комсомольская, 11, пом. 9, 8 (017) 324-70-57, 8 (029) 356-90-03, 8 (029) 550-09-52

• www.ino.by • e-mail: torgi@ino.by

УНП 190055182

РУП «ИНСТИТУТ НЕДВИЖИМОСТИ И ОЦЕНКИ» (Организатор аукциона)

информирует о проведении открытого аукциона по продаже имущества, принадлежащего

Государственному предприятию «Спецвезь» (Продавец)

Аукцион состоится 28.11.2023 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3-й этаж, каб. 4.

Лот № 1: грузопассажирский вагон

PEUGEOT PARTNER PGP 79,

кузов (рама) № VF3GAWJYVBX502927/ Y3917900B0075084. Начальная цена с НДС 20% – 3 514,40 руб.

Лот № 2: грузовой фургон PEUGEOT PARTNER, кузов (рама) № VF3GAWJYVBX506694. Начальная цена с НДС 20% – 3 375,30 руб.

Лот № 3: грузовой фургон PEUGEOT EXPERT, кузов (рама) № VF3XURKHEZ013080. Начальная цена с НДС 20% – 4 309,54 руб.

Место нахождения Лотов №№ 1–3: г. Минск, ул. Семеновая, 14-1.

Извещение о проведении аукциона размещено на сайтах Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь gki.gov.by и Организатора аукциона ino.by.

Организатор аукциона:

220030, г. Минск, ул. Комсомольская, 11, пом. 9, 8 (017) 324-70-57, 8 (029) 356-90-03, 8 (029) 550-09-52

• www.ino.by • e-mail: torgi@ino.by

УНП 190055182

ВНИМАНИЮ ПРЕДПРИЯТИЙ, ОРГАНИЗАЦИЙ И ИНДИВИДУАЛЬНЫХ ПРЕДПРИИМАТЕЛЕЙ!

Комитетом государственного имущества Гродненского областного исполнительного комитета проводятся аукционы по продаже неиспользуемого имущества, находящегося в собственности Волковыского района

К ПРОДАЖЕ ПРЕДЛАГАЕТСЯ:

1) Здание инженерные сети, объекты благоустройства, по ул. Матросова, 3, в г. п. Россь Волковыского района.

Начальная цена предмета аукциона – 4 базовые величины.

Размер задатка – 1 базовая величина.

2) Здание казармы под склад с террасой, инженерные сети, объекты благоустройства, по ул. Красноармейской, 47, в г. п. Россь Росского с/с Волковыского района.

Начальная цена предмета аукциона – 6 базовых величин.

Размер задатка – 1 базовая величина.

Аукцион состоится – 23.11.2023 г. в 11.30.

Заявки на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. 17 Сентября, 39.

Последний день подачи заявлений на участие в аукционе – 17.11.2023 г. до 16.00.

1) Здание бани, наружные водопроводные и канализационные сети в г. п. Россь Росского с/с Волковыского района по ул. Красноармейской, 44.

Начальная цена предмета аукциона – 4 базовые величины.

Размер задатка – 1 базовая величина.

2) Комплекс объектов бывшего в/г № 11 в Волковыском районе, Российский с/с, 31, 31/1-31/13, около д. Лозы.

Начальная цена предмета аукциона – 18 базовых величин (недвиж. 17 баз. в. + кабель 1 баз. в.).

Размер задатка – 1 базовая величина.

Аукцион состоится – 20.11.2023 г. в 11.00.

Заявки на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. 17 Сентября, 39.

Последний день подачи заявлений на участие в аукционе – 14.11.2023 г. до 16.00.

Получить информацию по телефону:

в городе Волковыске 8 (01512) 5 13 44, 2 06 03.

в городе Гродно 8 (0152) 62 39 24, 62 39 32, 62 39 23.

Дополнительная информация размещена на сайте:

<https://au.nca.by>

УНП 500024135

ООО «Деловая оценка» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Борисовский завод полимерной тары «Полимер» (продавец) извещает о снятии лота № 3 с открытого аукциона

по продаже имущества, назначенного на 12.09.2023 года

УНП 60001932

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Государственное предприятие

«Минский областной центр инвестиционной и приватизации» (организатор аукциона)

по поручению ОАО «Типография «Победа» (продавец) проводит повторный открытый аукцион

ПО ПРОДАЖЕ ЗДАНИЯ ПРОИЗВОДСТВЕННОГО УЧАСТКА

(в состав входят: пристройка, склад, гараж, забор, тротуар, калитка, ворота, асфальтное покрытие)

общей площадью 223,9 кв. м с инв. № 633/С-10471, расположенного на земельном участке

с кадастровым номером 624050100001000113 (право постоянного пользования)

площадью 0,1103 га по адресу: Минская область, Мядельский район, г. Мядель, ул. Юбилейная, 6.

Начальная цена с НДС (20%) – 88 625,87 бел. руб.

Задаток 10% от начальной цены – 8 862,00 бел. руб.

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB301210826001693 30000 в ОАО «Сбер Банк», г. Минск, ул. Чкалова, 18/1, БИК BPSB-BY2X, УНП 690324015, ОКПО 29250255. Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиционной и приватизации», код платежа – 40901, код категории платежа ОТНР.

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи.

Победитель (единственный участник) аукциона оплачивает Организатору аукциона вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 5 (пяти) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона.

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rlt.by.

Предшествующие извещения были опубликованы в газете «Звезда» от 05.02.2021, 08.05.2021, 27.01.2022, 16.03.2023.

Аукцион состоится 24.11.2023 в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 23.11.2023 до 17.00 по указанному адресу.

Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64, (8029) 102-21-17, 136-31-11.

Тел. для осмотра (8029) 339 76 42

УНП 600074908

02.11.2023 г. в 14.00 состоится внеочередное общее собрание акционеров ОАО «Гомельжилпроект».

Повестка дня:

1. О совершении сделок общества.

Местонахождение ОАО «Гомельжилпроект»: г. Гомель, ул. Кирова, 17. Место проведения собрания: г. Гомель, ул. Кирова, 17.

Время проведения собрания: в день проведения собрания – с 13.30 до 14.00. При себе необходимо иметь документ, удостоверяющий личность (для представителя акционера – доверенность).

С материалами собрания можно ознакомиться в рабочие дни, начиная с 25.10.2023 г. (с 14.00 до 16.00) по месту нахождения общества.

Дата сбора реестра акционеров – 25.10.2023 г.

Наблюдательный совет.

УНП 40002825

ГРАМАДЗЯНСКАЯ ПАЗІЦЫЯ І ГАЛОЎНЫЯ КАШТОЎНАСЦІ

Аб чым
Наталля КАЧАНАВА
гаварыла з жанчынамі
ў Магілёве

Магілёўшчына стала чарговым рэгіёнам, дзе адбылася сустрэча спікера верхняй палаты беларускага парламента Наталлі Качанавы з актывам грамадскай арганізацыі «Беларускі саюз жанчын». Як заўсёды, яна прайшла ў цёплай, сяброўскай атмасферы. Старшыня рэспубліканскай арганізацыі Вольга Шпілеўская нагадала, што ў краіне робіцца ўсё магчымае, каб жанчына добра рэалізавалася. І такія сустрэчы — добрага нагода ўзяць нават вельмі складаныя тэмы. Наталля Качанова звярнула ўвагу, што важна пры гэтым нічога не ўтойваць, бо праблема ўсё роўна ў будучыні нагадае пра сябе. Лепш, калі гэта адбудзецца як мага раней і нешта атрымаецца паправіць.

Фота БЕНТА.

— Я падумала: а чаму б нам гэтыя сустрэчы не праводзіць у такім фармаце, як гэта робіць БТ у праекце «100 пытанняў даросламу»? — заклікала да шырай размовы Наталля Іванаўна. — Калі задаюць пытанні, раскажаш пра тое, што сапраўды цікава аўдыторыі, і адначасова даносіш тое, што хацеў сказаць.

Дзве гадзіны жывых стасункаў праляцелі як адно імгненне. Сёння жанчын турбуе шмат пытанняў: і сямейны капітал, і будучыня жыцця, і пенсійны ўзрост, і захаванне гістарычнай памяці, і клопат пра дзяцей з інваліднасцю, і бяспека краіны — спіс бясконцы. Кожная пачула адказ на сваё пытанне і адчула, што гэта важна. Нездарма, як адзначаюць арганізатары сустрэч, удзельніцаў іх з кожным разам становіцца больш. Асноўны паводнік гэтых дыялогаў — праблемы трэба вырашаць, а планы на будучыню абмяркоўваць таксама талкаю. А ў сваім звароце да папярэдніцы Наталля Качанова звярнула ўвагу на наступныя прыярытэты.

Роля грамадскіх арганізацый неацэнная

— Я шмат гадоў з'яўляюся членам «Беларускага саюза жанчын» і разумею, наколькі важная была і ёсць работа грамадскіх арганізацый і ў нашай краіне. Пра гэта неаднаразова казаў Прэзідэнт, і мы разумеем: той, хто з'яўляецца членам грамад-

скай або партыйнай арганізацыі, з усёй адказнасцю адносіцца да сваёй справы, да сваёй краіны, мае сур'ёзную грамадзянскую пазіцыю. Для нас такія сустрэчы важныя, паколькі мы разумеем, што мы аднадумцы. Я заўсёды выязджала на іх з цяплом у сэрцы, таму што бачыла, наколькі гэта цікава жанчынам, сама зараджалася энергіяй і разумела, якія цудоўныя людзі жывуць у нашай краіне.

Заканатворчая работа Савета Рэспублікі

— Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу, які я ўзначальваю, — гэта орган тэрытарыяльнага прадстаўніцтва, у якім працуюць члены Савета Рэспублікі з усіх рэгіёнаў краіны: з 58 чалавек на прафесійнай аснове сем, астатнія — у рэгіёнах. Кожны займаецца сваёй работай, адначасова ўдзельнічае ў распрацоўцы законапраектаў, прыняцці законаў, працуе з людзьмі, насельніцтвам, сустракаецца з калектывамі. Маючы зносіны з людзьмі, прымаючы грамадзян па асабістых пытаннях, адказваючы на іх пытанні на тэлефонных лініях, выязджаючы ў калектывы, разумеем, дзе паступае правільна, а дзе нешта павінны адкарэктаваць.

У нашай краіне працуе каля 2,5 тысячы законаў. У 2022 годзе на рэферэндуме мы прынялі наведлі ў Асноўны Закон краіны і ў

развіццё канстытуцыйных навацый, цяпер працуем над унясеннем змяненняў у заканадаўчую базу. Адкарэктывана парадку 100 законаў. На сёння засталася 8, частка іх ужо знаходзіцца на разглядзе ў Палаце прадстаўнікоў, частка хутка будзе ўнесена. Прымаючы законы, працуючы над законапраектамі, мы жадаем зрабіць так, каб не выпускаць з-пад увагі найбольш актуальнае. Гэта жывы працэс, пастаянная работа.

Новыя законы аб галоўным

— Калі казаць пра гістарычную праўду, захаванне памяці пра Вялікую Айчынную вайну, канешне, мы абавязаныя былі ўнесці гэтыя паняцці ў Асноўны Закон, бо бачым, як фашызм і нацызм падымаюць свае галовы. Таму і прымаюцца законы цалкам новыя. Мы працуем вельмі актыўна ў міжнароднай плоскасці па лініі Парламенцкага Саюза Беларусі і Расіі, Міжпарламенцкай Асамблеі краін — удзельніц СНД, дзе прымаюцца мадэльныя законы, а потым на падставе іх адпрацоўваем наш заканадаўства. Тым больш важныя тыя новыя законы. Гэта аб недапушчальнасці рэабілітацыі фашызму, аб генацыдзе беларускага народа, аб асновах грамадзянскай супольнасці, закон аб Усебеларускім народным сходзе (УНС).

(Заканчэнне на 8-й стар.)

• Старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па міжнародных справах і нацыянальнай бяспецы, член Пастаяннай камісіі Парламенцкай Асамблеі АДКБ па палітычных пытаннях і міжнародным супрацоўніцтве Сяргей Рачкоў у рамках 147-й Асамблеі Міжпарламенцкага саюза (МПС) у Луандзе (Ангола) правёў каардынацыйную сустрэчу кіраўнікоў парламенцкіх дэлегацый дзяржаў — членаў АДКБ у МПС. Беларуская дэлегацыя выступала каардынатарам гэтай работы, бо наша краіна старшынюе ў АДКБ. Сяргей Рачкоў раскажа аб рэалізацыі прыярытэтных старшынства Беларусі ў АДКБ. Сенатар акцэнтаваў увагу калег на комплекс мерапрыемстваў у рамках старшынства ў палітычнай, ваенна-палітычнай, інфармацыйнай і аналітычнай сферах, у сферы ваеннага і ваенна-тэхнічнага супрацоўніцтва, крызіснага рэагавання, а таксама ў сферы супрацьдзеяння выклікам і пагрозам па прыярытэтных напрамках.

• Намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці, дырэктар сярэдняй школы № 14 г. Маладзечна Каліна Капуцкая сустрэлася са слухачамі курсаў павышэння кваліфікацыі ў Мінскім абласным інстытуце развіцця адукацыі, кіраўнікамі ўстановаў адукацыі Мінскай вобласці. Тэма сустрэчы была вызначана як «Сучасныя тэндэнцыі развіцця адукацыі. Нацыянальная сістэма ацэнкі якасці адукацыі Рэспублікі Беларусь». Абмеркавалі Канцэпцыю развіцця сістэмы адукацыі Беларусі да 2030 года, распрацаваную ў развіццё рашэнняў VI Усебеларускага народнага сходу. Сенатар акцэнтавала ўвагу на асноўных прынцыпах дзяржаўнай палітыкі ў сферы адукацыі, спынілася на найважнейшым складніку нацыянальнай сістэмы адукацыі — выхаваўчай рабоце. «Асноўныя кірункі развіцця сістэмы адукацыі ўключаюць у сябе ўдасканаленне адукацыйнага асяроддзя, змест адукацыі і навукова-метадычнага забеспячэння, а таксама падрыхтоўку і замацаванне запатрабаваных эканомікай спецыялістаў, — адзначыла Каліна Капуцкая. — У сувязі з гэтым у краіне актуалізаваны падыходы да выхавання, адукацыі, вызначаны пункты росту ў фарміраванні асобы навучэнца, яго ведаў і кампетэнцый».

• Намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці Дзмітрый Баскаў перадаў мінчанцы Тамары Зенчанка падарунак ад Прэзідэнта. Пасля аднаго з асабістых прыёмаў сенатар наведаў 86-гадовую жыхарку сталіцы для больш падрабязнага вывучэння пытання, з якім звярнулася заяўніца. Падчас гутаркі гаворка зайшла не толькі пра жыллёвае пытанне, для разбіральніцтва па якім і выязджаў Дзмітрый Баскаў, але і пра зусім простыя рэчы, знаёмія кожнаму беларусу. Тамара Іванаўна падзялілася сваёй марай: пакаштаваць бульбу з прэзідэнцкага агарода і нават вырасціць такую ж на сваім прыватным участку. Парламентарый раскажа аб гэтай размове кіраўніку дзяржавы — і два мясяці будуць з пажаданнямі прыемна аплету і добрага ўраджая былі перададзены Тамары Зенчанка.

• Старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці Ірына Старавойтава ў рамках адзінага дня інфармавання наведвала Беларускі нацыянальны тэхнічны ўніверсітэт. На сустрэчы з лідарамі студэнцкага савета, першаснай арганізацыі Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі і першаснай прафсаюзнай арганізацыі БНТУ абмяркоўвалася тэма «Сацыяльная бяспека: асноўныя прынцыпы і прыярытэты». Сенатар закранула шырокі спектр пытанняў, звязаных з глабальнымі выклікамі і новымі рэаліямі сусветнага развіцця ў сацыяльнай сферы, напрамкамі развіцця сучаснай беларускай дзяржавы. Ірына Старавойтава расказала аб сістэме мер у нашай краіне па прадастаўленні сацыяльных гарантыяў грамадзянам. У ходзе сустрэчы студэнты задалі пытанні, якія датычацца сферы сямейнай палітыкі, удасканалення сістэмы адукацыі, валанцёрскага руху, значных сацыяльных праектаў.

Вераніка КАНЮТА.

ГРАМАДЗЯНСКАЯ ПАЗІЦЫЯ І ГАЛОЎНЫЯ КАШТОЎНАСЦІ

УНС — добрая форма народаўладдзя

— Мы разумелі, што ва УНС павінны ўвайсці тыя, хто сёння можа несеці адказнасць за ўсё, што адбываецца ў нашай краіне, і прымаць стратэгічныя рашэнні. Агульная колькасць УНС — да 1200 чалавек. Нехта ўвойдзе па пасадзе, нехта — як прадстаўнік грамадскай арганізацыі, як дэпутат. Таму так важная сёння выбаць годных дэпутатаў, якія будуць прадстаўляць свой горад, раён, вобласць. Да 25 красавіка мы павінны сфарміраваць УНС, орган, які будзе пастаянна дзеючым у краіне. На шостым УНС была вызначана наша стратэгія на пяцігодку — моцныя рэгіёны, ішчэлівае сям'я, інавацыйнае развіццё краіны, дзяржава-партнёр. Стаўка робіцца на моладзь. Яна павінна разумець, што самае каштоўнае ў жыцці — калі ёсць надзейны тыл, калі ты можаш радавацца жыццю сваіх дзяцей.

Вынікі года будуць добрыя

— Будучыня залежыць ад кожнага з нас. А галас жанчыны павінен быць заўсёды больш яркім, бо жанчына па сваёй натуре больш міралюбіва, яна клапаціцца пра захаванне не толькі свайго ачага, але і нашага агульнага, усёй краіны. Ніхто не ведае, што будзе заўтра, таму так важны для нас эканамічны фундамент, якому сёння ўдзяляецца шмат увагі. Каб вырашаць сацыяльныя задачы, якія стаяць перад дзяржавай, павіна вельмі стабільна працаваць эканоміка. Вынікі года, мяркуючы па тых паказчыках, будуць нядрэнныя. Сітуацыя дастаткова стабільная.

Каб пенсійны ўзрост не павышаўся, трэба думаць пра дэмаграфію

— У мяне пытаюцца, ці будзе павышацца пенсійны ўзрост. Пакуль мы гэта пытанне не разглядаем. Мы прыйшлі да таго, што жанчыны ідзе на пенсію ў 58 гадоў, мужчыны — у 63. Але маладыя павінны разумець, чаму так важна нараджаць дзяцей. Ад гэтага залежыць, ці заўтра будзе працаваць на прадпрыемствах і накіроўваць грошы ў Фонд сацыяльнай абароны, адкуль плаціць пенсіі. Або прыйдзецца нам за сваіх дзяцей і ўнукаў працаваць, таму што іх мала. І над гэтым трэба думаць сёння. Цяпер ніякіх пасылаў для павышэння пенсійнага ўзросту няма. Але як будзе праз 10 гадоў, не ведаю.

Дзеля міру на зямлі

Мы невывадкова адзначаем Дзень народнага адзінства. Раней мы амаль нічога не ведалі пра 17 верасня, але сёння гэта вельмі актуальна, бо калі краіну дзеляць, гэта заўсёды ёй не на карысць. Для людзей гэта гора. Таму так важна кансалідацыя грамадства, справядлівыя адносіны да людзей, захаванне традыцый. Мы ведаем, якое гэта гора — вайна, і павінны захаваць мір на сваёй зямлі.

Мы сёння размаўляем з кубінскімі калегамі, з аднадумцамі з Венесуэлы, Ірана, і ўсе жадаюць міру. Нашы замежныя госці захапляюцца, акая прыгожая і дагледжаная наша краіна. Але мы павінны ведаць, што будучыня залежыць толькі ад нас.

Трэба разумець, што сёння не дружалюбныя нам краіны нацэлены на разгойданне сітуацыі. Яны нагнаюць ваенную істэрыю, пазіцыянуюць, быццам абараняюцца ад нас.

Мы падалі заяўку ў ШАС, БРІКС і спадзяемся, што нас падтрымаюць і мы будзем паўнаважнымі членамі гэтых міжнародных арганізацый. Мы цесна супрацоўнічаем з Расіяй, Кітаем. Праблемы ёсць, але ўсё можна паправіць. Галоўнае — мір, згода, узаемаразуменне.

Нэллі ЗІГУЛЯ.

(Заканчэнне. Пачатак на 7-й стар.)

ДАМОВІЛІСА — ЗРАБІЛІ

Самакіраванне, а не самаўпраўства

Тэрыторыя для сумеснага гаспадарання жыхароў і службовых асоб...

Мясцовае самакіраванне ў глабальным плане — элемент сацыяльнай дэмакратычнай дзяржавы, а ў лакальным — магчымасць людзей вырашыць пытанні, датычныя свайго двара, дома, акругі, дзе яны жывуць. І гэта магчымасць не толькі ўдзельнічаць у агульнай справе, але і самарэалізацыі і здзяйснення сваіх жаданняў. Як працуе мясцовае самакіраванне ў Мінску, якія пытанні вырашае, дзе ідзе на кантакт з гарадскімі ўладамі, аказвае падтрымку (на прыкладзе суботнікаў і арганізацыі кветнікаў каля дамоў), а дзе існуе сцяна непаразумення паміж дэпутатамі і гарадскімі суполкамі? Чога чакаць ад змен У закон «Аб мясцовым кіраванні і самакіраванні», і што прынясе артыкул, датычны менавіта сталіцы, якім дапоўніўся дакумент з улікам спецыфікі Мінска? Пра ўсё гэта пагаварылі ўдзельнікі «Дэпутацкага клуба» на пляцоўцы агенцтва «Мінск-Навіны».

Чога чакаць мінчанам

З мэтай далейшага ўдасканалення дзейнасці тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання і з улікам спецыфікі сталіцы закон дапоўнены артыкулам, які рэгламентуе дзейнасць акруговага савета тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання Мінска. Гараджан чакаюць іншыя падыходы, якія дазваляць жыхарам улівацца ў працэс самакіравання, каб палепшыць жыццё ў сваёй акрузе, перакананы Андрэй БУГРОЎ, старшыня Мінскага гарадскога Савета дэпутатаў:

— Звычайнаму чалавеку цікава, як ён зможа ўдзельнічаць у грамадскім самакіраванні, як ён зможа прымаць рашэнне і рэалізоўваць яго. Змены, якія анансаваны ў заканадаўстве, дазваляюць уключацца ў працэс большаму пулу прадстаўнікоў: не толькі фізічных асоб, але і юрыдычных, якія змогуць актыўна далучацца да мясцовага самакіравання на тым ці іншым узроўні. Усе мы ў гэтым зацікаўлены, усё хочам жыць у чыстых, дагледжаных і беспечных дварах, каб нашы дзеці мелі магчымасць гуляць на добрых гульнявых пляцоўках і займацца на абсталяваных спартыўных пляцоўках. Гэта твой маленькі кавалачак тэрыторыі, на якім ты гаспадар, і гэта права дала табе дзяржава.

Мінскі гарадскі Савет дэпутатаў якрэз і займаецца пытаннем развіцця мясцовага самакіравання і паведамляе выбаршчыкам пра іх магчымасці, а органы мясцовага самакіравання — памочнікі дэпутатаў, якія добра ведаюць, што і якія могуць зрабіць для горада.

Змены рыхтаваліся доўга, і цяпер дэпутаты абмяркоўваюць важнасць мясцовых ініцыятыў, будуць зроблены карэктары адносна таго, як гэта ўсё павінна працаваць з пункту гледжання не заканадаўцаў, а людзей, якія будуць гэтым займацца, падзяліўся Эдуард КУЗНЯЦОЎ, член камісіі па галаснасці, самакіраванні і правапарадку Мінгарсавета:

— Лакаматывам у гэтай справе стануць дэпутаты мясцовага Савета ўжо новага склікання. Цяпер разглядаю актыўныя гараджан, якія пражываюць на участках, ацэньваем эфектыўнасць іх работы: што ўжо зроблена, што не атрымаўся і чаму.

Мы шукаем кропкі, якія трэба выправіць, якія — умацаваць, каб на мясцовым узроўні грамадзяне і адміністрацыі былі задаволены і разумелі, што ініцыятыва сыходзіць ад жыхароў і пры неабходнасці рэалізоўваць яе.

Мінчанам варта чакаць палітэніі і ўмацавання статуснаў паміж звычайнымі грамадзянамі і адміністрацыямі і службамі раёнаў. Нароўні з калегіяльнымі органамі тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання (КОТГС) з'явіцца тэрытарыяльнае грамадскае самакіраванне (ТГС), якое будзе карэктываць работу КОТГСаў, паведаміў Эдуард Кузняцоў:

— Будзе наладжаны прыём грамадзян, вызначана месца для сустрэч, з'явіцца сакратар, то-бок створыцца сур'ёзная адзінка ў дапамогу дэпутатам і людзям. Да новага года будуць вызначаны, прынамсі, месцы і людзі.

Ініцыятывы і патрабаванні

Удзельнікі пасяджэння клуба закрунулі розныя існуючыя формы самаарганізацыі людзей.

— Існуе тонкая грань, калі, напрыклад, ініцыятыва зыходзіць знізу (людзі самаарганізоўваюцца, каб рэалізоўваць праекты на карысць горада) і калі адбываецца самаўпраўства і тэма самакіравання ператвараецца ў патрабаванне да ўлады арганізаваць пэўную прастору ў інтарэсах вузкай групы людзей, — акрэсліў Андрэй ПРЫВАШЭЎ, гендирэктар Агенцтва «Мінск-Навіны».

Мясцовае самакіраванне сёння — гэта найперш развіццё: тэрыторыі, сваіх магчымасцяў, аказання дапамогі ініцыятыўцамі, якія жывуць на пэўнай тэрыторыі; гэта дэпутаты, магчымасць правядзення рэфэрэндумаў, работа КОТГС — усё, што замацавана ў Канстытуцыі.

— У сталіцы мясцовае самакіраванне вельмі развітае. Кожны грамадзянін можа прымаць удзел у развіцці горада: стаць дэпутатам ці ўвайсці ў КОТГС. Зменай закона ўпершыню ў гісторыі сучаснай Беларусі Мінску ў заканадаўчым акце дзедзены пэўныя паўнамоцтвы праз мясцовае самакіраванне, праз арганізацыю камітэтаў тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання (КТГС), якія налета будуць прыраўнованы да выбарчых акруг. І гэта вялі-

кая сумесная заслуга, — перакананы Андрэй Бугроў. — Не зусім правільна, што калі ты жывеш на пэўнай тэрыторыі, то гэта лічыцца і зонай тваёй адказнасці. Пры гэтым не ўлічваецца меркаванне дырэктараў школы, якія дзесцігоддзямі працуюць на гэтай тэрыторыі, галоўных урачоў паліклінік, участковых. Таму падыход, які сёння дае магчымасць займацца самакіраваннем не толькі фізічным асобам, але і прадстаўнікам юрыдычных асоб, дастойны ўхвалення. І гэта прарыў у развіцці мясцовага самакіравання.

Таварыствы ўласнікаў і дваровыя чаты

Шмат нараканняў у плане самакіравання паступае ў адрас кіраўнікоў таварыстваў ўласнікаў (ТУ), якія дэ-факта і дэ-юрэ з'яўляюцца органамі мясцовага самакіравання на ўзроўні дамоў. Аднак яны насамрэч нярэдка не маюць дачынення да самакіравання, лічаць дэпутаты, бо іх галоўная задача — атрыманне прыбытку, а лёс дома ці пэўнай тэрыторыі іх не хваляе, бо яны часта кіруюць 5-6 месцамі. Хоць ёсць і іншыя станоўчыя прыклады.

Тым больш што практыка замацавання за дварамі, дамамі і нават пад'ездам так званых старшын заважалася, і ініцыятыўныя людзі пякуцца пра камфорт месцаў, дзе жывуць. Сёлета такім асобам нават выдалі пасведчанні, то-бок замацавалі іх права прадстаўляць інтарэсы свайго дома і такім чынам павысілі іх статус. Тым не менш ініцыятыўнасці грамадзян усё ж не хапае, адзначаюць дэпутаты.

Дваровыя чаты — таксама форма самакіравання, арганізаваная з дапамогай сучасных сродкаў камунікацыі. Аднак яе нельга называць дасканалай, бо часта колькасць удзельнікаў такіх суполак перавышае колькасць жыхароў, а многія хаваюцца за псеўданімамі, у выніку чаго абмеркаванні могуць ператварацца ў анлайн-сваркі, а сабрацца разам у афлайн усё роўна цяжка.

— Людзі пайшлі ў чаты, бо сапраўды доволі цяжка сабрацца разам, аднак у афлайн гэта нібыта і размова, а нібыта і не. Да таго ж, калі выказваеш меркаванне ў чаты, цябе могуць падтрымаць шмат людзей, але ж яны моўчкі сочаць за палемікай. І ты пачынаеш і сам сумня-

вацца ў сваім рашэнні, калі бачыш, што табе ў чаце актыўна супярэчаць некалькі чалавек, — заўважыў Эдуард Кузняцоў.

За сумленне — мясцовае самакіраванне, за грошы — камерцыя?

Новым законам прадугледжана рэалізацыя грамадскіх ініцыятыў па добраўпарадкаванні, аднак найперш трэба мяняць стэрэатыпы жыхароў, каб яны разумелі, што прыватная тэрыторыя — месца, дзе таксама трэба пастаянна наводзіць парадак, як і ў кватэры, лічыць Андрэй Бугроў:

— У бюджэце гарсавета на рэалізацыю такіх ініцыятыў запланавана каля 300 тысяч рублёў. Прычым законам прадугледжана, што, колькі будзе затрачана на месцах, столькі і вернецца з рэспубліканскага бюджэту. Мяркуюцца, што 45 % сродкаў выдаткоўваюць мясцовыя бюджэты, 45 % — рэспубліканскія, 10 % — унёсак грамадзян. Фінансавана матываваць людзей на самакіраванне не варта. Калі жыхары самі збярытку, а лёс дома ці пэўнай тэрыторыі іх не хваляе, бо яны часта кіруюць 5-6 месцамі. Хоць ёсць і іншыя станоўчыя прыклады.

Гаворачы пра мясцовае самакіраванне і развіццё ініцыятыў, не трэба забывацца пра магчымасць зарабіць, якая ёсць у органаў самакіравання, удакладніла Наталія СЛЯПЯН, сакратар камісіі па галаснасці, самакіраванні і правапарадку Мінгарсавета:

— Тыя, хто займаюць прызавыя месцы ў конкурсах на найлепшы КОТГС, атрымліваюць і грашовыя прэміі (у раёне гэта 80, 70 і 60 базавых велічынь, а ў горадзе — яшчэ вышэй). Таму энтузіясты імкнучыся развіць ініцыятыву, каб зарабіць грошы і ўкласці іх у далейшае ўпарадкаванне двара і дома.

Дэпутаты рэзюмавалі, што людзям неабходна вучыцца як дамаўляцца, так і прымаць рашэнні большасцю ў пэўнай суполцы. А ўлады павінны ўлічваць меркаванне і рашэнне такіх суполак. І, магчыма, прыйдзе час, калі жыхары будуць жыць па сваіх мясцовых правілах, і менавіта ўдзельнікі мясцовага самакіравання будуць не толькі вырашаць, як удасканальваць сваю тэрыторыю, але і зацвярджаць графікі работы аб'ектаў на ёй.

Ірына СІДАРОК,
фота аўтара.

ЗВЯЗДА

ІНІЦЫЯТЫВЫ З АКЦЭНТАМ НА ПАТРЫЯТЫЗМ

Як дэпутацкі корпус Магілёўшчыны іх развівае і падтрымлівае

«Мір на зямлі не магчыма ўявіць без гістарычнай памяці, а стваральная праца — гэта пераемнасць гістарычнага шляху, крок у будучыню», — словы Прэзідэнта Аляксандра Лукашэнкі, якія ён выказаў у Пасланні беларускаму народу і Нацыянальнаму сходу, сталі адным з важных напрамкаў Праграмы патрыятычнага выхавання насельніцтва Рэспублікі Беларусь на 2021—2025 гады. Пра тое, што робіцца для захавання гістарычнай памяці на Магілёўшчыне, у нашай размове са старшынёй Магілёўскага абласнога Савета дэпутатаў Ірынай РАЙЧЫК.

— Праўдзівае асвятленне падзей і гістарычных фактаў, фарміраванне ў грамадзян пачуцця патрыятызму, гонару за гераічнае мінулае сваёй краіны з'яўляецца ў Год міру і стваральнай працы асноўнай задачай у рабоце з насельніцтвам як органаў выканаўчай улады, дэпутацкага корпуса, так і грамадскіх арганізацый Магілёўскай вобласці, — адзначае яна. — Мы беражліва захоўваем памяць аб подзвігу нашых бацькоў і дзядоў і перадаём гэтыя запаветы падрастаючаму пакаленню. На жаль, урокі самай страшнай вайны ў гісторыі чалавецтва сёння спрабуюць перапісаць. Калектыўны Захад, развязваючы войны ў суверэнных дзяржавах, робіць усё, каб устанавіць новы каланіяльны парадок. Менавіта таму такія каштоўнасці, як суверэннітэт і незалежнасць, набываюць асаблівы сэнс. А ідэі міру і адзінства гучаць сёння як ніколі актуальна. У Магілёўскай вобласці тэма захавання гістарычнай памяці — адзін з ключавых кірункаў работы. Традыцыйна ў нашым рэгіёне штогод ладзяцца знакавыя мерапрыемствы. Варта адзначыць, што наша вобласць з'яўляецца актыўным ініцыятарам правядзення шэрагу ўнікальных праектаў. Асаблівай увагі заслугоўвае маладзёжны патрыятычны праект «Дарогамі Памяці і Славы», у якім прымаюць удзел члены Маладзёжнага парламента нашай вобласці. Галоўная мэта праекта — згуртаванне моладзі, усіх жыхароў Магілёўшчыны на аснове гераічных традыцый і гісторыі нашай Радзімы, супрацьстаянне спробам скажэння гістарычнай праўды аб гераізме і ролі савецкага народа ў гісторыі Вялікай Айчыннай вайны, папулярызацыя дасягненняў сучаснай беларускай дзяржаўнасці. У 2023 годзе праект набыў статус міжнароднага, у ім бралі ўдзел дэлегацыі Астраханскай, Бранскай, Ленінградскай, Смаленскай абласцей, Хабараўскага краю, а маршрут праекта быў пашыраны на тэрыторыю Бранскай вобласці Расійскай Федэрацыі.

Сёлета на Магілёўшчыне праходзіла яшчэ адно важнае мерапрыемства, накіраванае на захаванне гістарычнай памяці, — міжнародная канферэнцыя «Гэта трэба не мёртвым, гэта трэба жывым: Буйніцкае поле — поле памяці». У ім удзельнічалі кіраўнік Прадстаўніцтва Пастаяннага камітэта Саюзнай дзяржавы ў Мінску, прадстаўнікі Рассупрацоўніцтва ў Рэспубліцы Беларусь, Адміністрацыі Прэзідэнта, Пасольства Расійскай Федэрацыі, дэпутаты. Выпрацоўка адзінага комплекснага падыходу да канцэпцыі ўвекавечання памяці абаронцаў Айчыны «Буйніцкае поле — поле памяці», а таксама захаванне гістарычнай памяці народаў-пераможцаў, зацвярджэнне прыярытэтаў міру і дружбы паміж дзяржавамі на базе гісторыка-культурных каштоўнасцяў і традыцый народаў Саюзнай дзяржавы сталі галоўнымі тэмамі канферэнцыі.

— **Вялікую выхаваўчую ролю выконваюць мемарыяльныя комплексы і помнікі. Яны нагадваюць пра тыя падзеі, якія адбываліся на тэрыторыі краіны...**

— Так. У Магілёўскай вобласці створаны ўнікальны мемарыяльны комплекс памяці спаленых вёсак «Боркі», які быў адкрыты з удзелам кіраўніка дзяржавы. У Клічаўскім раёне набылі новае аблічча мемарыяльны комплекс на востраве Верамееўка, прысвечаны подзвігам легендарнага атрада «Слаўны». Па сёння тут у вязкай багне ляжаць астанкі герояў і мірных жыхароў, якіх забілі немцы. Прайшла маштабная рэканструкцыя мемарыяльнага комплексу партызанскай Славы «Усакіна». У вёсцы Гаі Магілёўскага раёна сёлета адбылося адкрыццё рэканструяванага мемарыяльнага комплексу ў знак памяці мужнага батальёна міліцыі пад камандаваннем Канстанціна Уладзімірава.

«Мы беражліва захоўваем памяць аб подзвігу нашых бацькоў і дзядоў і перадаём гэтыя запаветы падрастаючаму пакаленню.»

— **У пытанні захавання гістарычнай памяці не застаецца ўбаку і насельніцтва. Ёсць цудоўныя прыклады таго, як простыя людзі выступаюць ініцыятарамі так званых праектаў памяці...**

— Спраўды гэта так. Адным з яркіх прыкладаў рэалізацыі грамадзянскіх ініцыятыў з'яўляецца праект «Памяць расстралянага немагчыма», вынікам якога стала стварэнне мемарыяльнага комплексу ў памяць расстраляных мірных жыхароў у Круглым.

Сёлета па ініцыятыве мясцовых жыхароў рэалізоўваюцца маштабныя праекты па ўстаноўцы памятных знакаў воінам-інтэрнацыяналістам у гарадскім пасёлку Хоцімск і ў вёсцы Дрануха Чавускага раёна. Актыўнае садзейнічанне ў рэалізацыі гэтых і іншых сацыяльна значных праектаў аказвае Магілёўская абласная Асацыяцыя мясцовых Саветаў дэпутатаў. Ёй падтры-

мана 25 ініцыятыў грамадзян, накіраваных на стварэнне, рамонт і добраўпарадкаванне ваенна-мемарыяльных аб'ектаў, памятных знакаў.

Цудоўным прыкладам патрыятычнага і духоўна-маральнага выхавання падрастаючага пакалення Прыдняпроўскага краю стаў праект «Спадчынікам Вялікай Перамогі». Сумесна з органамі выканаўчай улады, дэпутацкага корпуса, органамі тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання і пры фінансавай падтрымцы асацыяцыі ўжо другі год запар напярэдадні Дня Незалежнасці адкрываюцца сацыяльна-культурныя, спартыўныя і здзіччаныя пляцоўкі ва ўсіх рэгіёнах нашай вобласці.

— **Надаўна дэпутаты Магілёўшчыны перадалі спікеру верхняй палаты Беларускага парламента Наталлі Качанавай два вялікія тамы кнігі «Вялікая Айчынная вайна: сямейныя гісторыі». Ініцыятарамі стварэння гэтых кніг сталі менавіта народныя абраннікі.**

— З 2021 года пры падтрымцы Магілёўскага гарсавета дэпутатаў рэалізоўваецца

праект па зборы матэрыялаў для публікацыі ў кнізе «Вялікая Айчынная вайна: сямейныя гісторыі». У два тамы ўжо ўвайшлі 1050 біяграфій, больш за 3000 фатаграфій і дакументаў з сямейных архіваў. Гэта 1040 старонак успамінаў з рукапісных дзённікаў ветэранаў, інтэрв'ю вязняў канцлагераў, мірных жыхароў, якія апынуліся ў акупацыі. Паўтара года спатрэбілася на тое, каб пагутарыць з кожнай сям'ёй, правярць факты, выверыць усе ўзнагародныя дакументы. Рэалізацыя праекта працягваецца па сённяшні дзень. Да яго далучаюцца не толькі жыхары Магілёўскай вобласці, але і прадстаўнікі іншых рэгіёнаў нашай краіны. Мы таксама атрымліваем лісты з краін Садружнасці Незалежных Дзяржаў.

— **На жаль, усё менш становіцца відарочкаў тыя страшныя падзеі. Што робіцца для таго, каб памяць аб тых, хто зважваў для нас Перамогу, не згасала?**

— На базе Магілёўскага абласнога кадравага выучылішча імя Героя Савецкага Саюза Аўгена Нікалаенкі арганізавана работа абласнога цэнтра патрыятычнага выхавання моладзі. Імёны герояў Вялікай Айчыннай вайны, Савецкага Саюза, выдатных і знакамітых людзей прысвоены 23 установам адукацыі Магілёўскай

вобласці. Па вобласці распрацавана 50 турыстычных маршрутаў па ваенна-гістарычнай тэматыцы. У іх уключаны месцы масавага пахавання ахвяр генацыду беларускага народа, абаронцаў Айчыны, мемарыяльныя комплексы і іншыя аб'екты. Адметнай формай арганізацыі работы па ўшанаванні памяці загінулых у гады Вялікай Айчыннай вайны ў Магілёўскай вобласці з'яўляецца дзейнасць Магілёўскага абласнога гісторыка-патрыятычнага пошукавага клуба «Вікрру». У 2021 годзе ён быў удастоены высокай узнагароды — прэміі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь «За духоўнае адраджэнне». За перыяд работы клуба, пачынаючы з 1994 года, устаноўлена больш за 27 000 невядомых імёнаў загінулых салдат і афіцэраў.

— **Сёлета ў аграгарадку Жылічы Кіраўскага раёна адкрыўся ўнікальны турыстычны аб'ект — палацава-паркавы ансамбль, які быў адрэстаўраваны па даручэнні Прэзідэнта. Якія яшчэ знакавыя падзеі гісторыка-культурнай накіраванасці адбыліся ў Магілёўскай вобласці за апошнія гады?**

— З'явіліся новыя аб'екты матэрыяльнай і нематэрыяльнай спадчыны. Статус гісторыка-культурнай каштоўнасці атрымалі будынкі гістарычнага цэнтра Бабруйска, гарадзішчы «Замкавая гара» і «Гарадзец» у Крычаве, 122-мм палявая гаўбца ўзору 1910/30 гадоў з зараднай скрыняй для буксіравання ў Асіповічах, унікальныя царкоўныя прадметы хоцімскага Свята-Троіцкага сабора і іншыя. Гэта ўсё яскрава прыклады захавання гістарычнай памяці рэгіёна.

— **Сёлета адбыўся першы рэгіянальны форум «Мясцовае самакіраванне ў Магілёўскай вобласці: Ініцыятыва. Адзінства. Дзеянне. Вынік». Чым ён адметны?**

— Ён паказаў, што мерапрыемствы, якія праводзяць органы мясцовага кіравання і самакіравання з насельніцтвам па захаванні гістарычнай памяці праз рэалізацыю грамадзянскіх ініцыятыў, дазваляюць забяспечыць кансалідацыю грамадства і фарміруюць у жыхароў Прыдняпроўскага краю пачуццё патрыятычнай свядомасці і павялічваюць дзяржаўны сімвалаў, уцягваюць моладзь у грамадска-палітычнае жыццё краіны, заахочваюць адказна ставіцца да сваёй грамадзянскасці. У нас багатая спадчына і вельмі рухлівы народ, наша задача — зрабіць надзею, трымаць фундамент для будучага пакалення беларусаў.

Пытанні задавала Нэлі ЗІГУЛЯ.
Фота з сайта mogilev-region.gov.by

АГУЛЬНАЯ СПРАВА

МАРАФОН ЧЫСЦІНІ І ПРЫГАЖОСЦІ

Месячнік па добраўпарадкаванні і наведзенні парадку стартваў ва ўсіх раёнах Брэстчыны

У перыяд з 16 кастрычніка да 17 лістапада праводзіцца асенняя прыборка тэрыторый. Да зімы трэба падрыхтавацца належным чынам, каб не чакаць снежнага покрыва, якое скавае заганяе добраўпарадкаванню. Тым больш што снегу ў нашым паўднёвым рэгіёне апошнім часам бывае вельмі мала.

Таму вуліцы, скверы, паркі, двары павінны выглядаць дагледжанымі заўсёды. З заклікам правесці масавую кампанію па прыборцы, пасадцы дрэў і кустоў да гараджан праз свой тэлеграм-канал звярнуўся **старшыня Брэсцкага гарвыканкама Сяргей ЛАБАДЗІНСКІ**. Як выглядае, мэра падтрымалі дэпутаты, прадстаўнікі грамадскасці і працоўных калектываў.

Ужо на мінулым тыдні супрацоўнікі адміністрацыі Ленінскага раёна Брэста, работнікі ЖЭС-1 КУП «ЖРЭУ», навучэнцы Брэсцкага дзяржаўнага гандлёва-тэхналагічнага каледжа прыйшлі з адпаведным

інструментам на вуліцу Герояў абароны Брэсцкай крэпасці. Гэта знакавая для горада вуліца, да таго ж даволі вялікая тэрыторыя, якая ўключае ў сябе зялёна-паркавыя зоны, двары і гарадскія аб'екты.

Удзельнікі працоўнага дэсанту ачышчалі ад апалага лісця дзіцячую пляцоўку, газоны, пешаходныя зоны, месцы агульнага карыстання. Вялікую работу камунальнікі і валанцёры правялі ў дварах дамоў №№ 70, 72, 74, 76, у валоках жылых дамоў стрылі і раўнялі кусты, прыбіралі лісце.

У Маскоўскім раёне стараліся не адстаць ад суседзяў, таксама правялі шэраг працоўных акцый. На прыборку разам з камунальнікамі выйшлі супрацоўнікі прадпрыемстваў і арганізацыі раёна, моладзь. Тым часам работнікі парку культуры і адпачынку наводзілі парадка на тэрыторыях, якія прылягаюць да парку.

На гэтым тыдні работа працягваецца, да добрай справы днямі далучыліся вучні сярэдняй школы № 18 абласнога цэнтра. Яны прыйшлі ў двор дома № 25 па вулі-

цы Інтэрнацыянальнай. Двор гэты даволі вялікі і мае выхад на гарадскую набярэжную, адну са славуцасцяў Брэста. Пакуль работнікі КУП «ЖРЭУ» высякалі сухастой, абразалі сухія галіны, вучні згралі ўсё ў кучу, збіралі апалую лістоту і загрузжалі ў машыны для вывазу. Пасля гэтай працоўнай акцыі наваколле ў раёне двара пераўтварылася.

У горадзе-спадарожніку Брэста Жабінцы на тыдні з'явілася цэлая алея малых елачак. Акцыю па пасадцы дрэў правялі ў рамках добраўпарадкавання і назвалі «Алея бацькоў» у гонар свята Дня бацькі. У закладцы паўдзельнічалі старшыня Жабінкаўскага райвыканкама Андрэй Кузьміч, старшыня Брэсцкага абласнога камітэта аховы прыродных рэсурсаў і навакольнага асяроддзя Ян Вяноквіч, начальнік Брэсцкай абласнай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету Іван Паўлюковіч, а таксама шматдзетныя бацькі ўстаноў і арганізацый раёна, якія прыйшлі з дзецьмі. Дапамагалі

і маці сямействаў. Агульнымі намаганнямі каля возера ў гарадскім парку з'явіўся цудоўны куточак, які ўпрыгожылі і азелянілі грамадой.

Як адзначыў **старшыня райвыканкама Андрэй КУЗЬМІЧ**, 38 блакітных елак зрабілі яшчэ больш прывабнай частку парку, дзе любяць адпачываць гараджане з сям'ямі. А само мерапрыемства стала добрай нагодай сабрацца сям'ямі і папрацаваць на карысць роднага горада. Акцыя па наведзенні парадку ў Жабінцы працягваецца. Да яе падключыліся навуцальныя ўстановы, камунальныя арганізацыі.

Марафон чысціні і парадку праходзіць ва ўсіх раёнах. Напрыклад, работнікі Рудніцкага сельскага клуба-бібліятэкі навялі парадка на вайсковым пахаванні ў вёсцы Руднікі Пружанскага раёна. Такую ж работу праводзяць у сельсаветах Пінскага і іншых раёнаў.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

ЧЫЙ ДРАНКІК НАЙЛЕПШЫ?

Як самая вялікая патэльня перамогу прынесла

У аграгарадку Стадолічы Лельчыцкага раёна з вялікім размахам правялі Дзень вёскі і свята «Дранік-Фэст». Каля пяцісот жыхароў з усіх сельскіх Саветаў раёна спорнічалі ў прыгатаванні адной з самых любімых страў беларускай кухні. Такое свята тут правялі ўпершыню.

Гэты Дзень вёскі надоўга застанеца ў памяці жыхароў Стадоліцкага сельсавета. Вяскоўцы нават не чакалі такой цікавасці да свята, якое арганізавалі мясцовыя ўлады. Пакуль удзельнікі «Дранік-Фэсту» гатавалі стравы, гасцей сустракалі выставы, тэматычныя падворкі, гандлёвыя рады. Музычныя падарункі дарылі вядучыя калектывы раёна.

У «Дранік-фэсце» прынялі ўдзел каманды ўсіх 12 сельсаветаў раёна, а таксама калектывы арганізацый і прадпрыемстваў, якія знаходзяцца на іх тэрыторыі. Пераможцаў вызначалі ў трох намінацыях. Ацэньваліся дранікі па памеры, начыні, падачы і прэзентацыі стравы. У намінацыі «Самы вялікі дранік» перамогу атрымала Стадоліцкая сярэдняя школа. Уста нова адукцыя стала пераможцай і ў намінацыі «Самы разнастайны дранік». У трэцяй намінацыі — «Самы арыгінальны дранік» — найлепшымі былі прызнаны стравы Бараўскага сельсавета.

— У нашай камандзе былі ў тым ліку супрацоўнікі ўстаноў адукцыі нашага сельсавета, сельскага клуба і мясцовага лясніцтва. Падзялілі загады, хто што будзе рабіць, каб хутчэй справіцца. Прыгатавалі амаль два дзясяткі страў. На сма-

жанне дранікаў адводзілася не так шмат часу. Для асноўнага вялікага драніка, які ў нас атрымаўся 57 сантыметраў у дыяметры, рабілі нарыхтоўкі — цыбулю, моркву і паўмяшка бульбы, — падзяліўся **старшыня Бараўскага сельскага выканаўчага камітэта Фёдар ЮШКЕВІЧ**.

Каманда Фёдара Фёдаравіча на месцы зладзіла імправізаваны мангал: склалі яго з цэглы, а для вогнішча выкарысталі хваёвыя шышкі. Удзельнікі «Дранік-Фэсту» з Бараўскага сельсавета творча падышлі і да ўпрыгожвання стала, на які раскладвалі страву. — Рыхтавалі да кожнага драніка соус са смятанай і зелянінай. Але ўжо на стадыі спаборніцтва даведаліся, што ў гаспадароў фэсту — жыхароў аграгарадка Стадолічы — перамога амаль у кішэн, бо яны зварылі адмысловаю гіганцкую патэльню, — прызнаецца Фёдар Юшкевіч. — Наш сельскі Савет вырашыў не здавацца і ад-

ваяваць перамогу ў намінацыі «Самы арыгінальны дранік».

Жыхары Баравага пакарылі журы кампазіцыямі з дранікаў. Яны выпеклі дранікі-літары і выклалі надпіс — «Я люблю Баравае», а таксама з дранікаў, гародніны і зеляніны зрабілі

кампазіцыю ў выглядзе герба Баравага.

— Мы вельмі парадаваліся таму, з якім энтузіязмам нашы жыхары падрыхтаваліся да фестываля, які творча падышлі да працэсу. Бо ўсе каманды не толькі прыгатавалі дранікі па розных рэцэптах, але і разнастайныя стравы, якія любяць жыхары іх населеных пунктаў. Акрамя гэтага, удзельнікі вельмі цікава прэзентавалі тое, што прыгатавалі, расказвалі, якую нацыянальную ідэю, беларускі характар адлюстроўваюць іх пачастункі, — адзначыла **старшыня Лельчыцкага раёна Савета дэпутатаў Таццяна БЯСПАЛАЯ**.

Лідар дэпутацкага корпуса раёна ўдзячна ўдзельнікам і гасцям фэсту, якія дзяліліся ўражанымі ад свята, пісалі водгукі і ў сацыяльных сетках раёна, выклалі фотаздымкі.

Менавіта па ініцыятыве старшыні Лельчыцкага раёна Савета дэпутатаў Таццяны Бяспалай з пачатку года ўсе 12 сельскіх Саветаў распрацавалі турыстычныя брэндз сваіх тэрыторый. Узялі за аснову самыя розныя ідэі — ад народных традыцый і свят да патрыятычных, экалагічных маршрутаў, прамысловага турызму.

— Мы падрыхтавалі і распісалі дэталёва, колькі па часе можа заняць турыстычны маршрут у кожным сельскім Савеце, прадугледзілі лагістыку: дзе гасці населеных пунктаў змогуць размясціцца, паабдаць, застацца на начлег.

«Дранік-Фэст» — вынік прапрацоўкі такога турыстычнага брэнда жыхарамі Стадоліцкага сельсавета і прыклад для астатніх, як наша ідэя працуе ўжывую, — падкрэсліла Таццяна Бяспалая.

Як адзначыла старшыня райсавета дэпутатаў, на тэрыторыі Лельчыцкага рэгіёна ў многіх сельскіх

НАРАДЖЭННЕ ТРАДЫЦЫІ

населеных пунктаў ужо ёсць свае брэндз, вядомыя не толькі ў раёне, воласці, але і краіне.

— У вёсцы Тонеж, напрыклад, гэта «Чырчак». Абрадавае свята зазывання вясны, якое з даўніх часоў захавалася ў першапачатковым выглядзе. Яно з'яўляецца нематэрыяльнай гісторыка-культурнай каштоўнасцю Беларусі. Штогод мерапрыемства збірае шмат гасцей. Вядомы брэнд раёна — «Мядовы фальварак» у аграгарадку Сіманічы. Свята прымеркавана да Сусветнага дня пчалы, гэта папулярная пляцоўка па абмеце вопытам сярод пчаляроў, час сямейнага адпачынку. На ўсе мерапрыемствы з'яжджаюцца жыхары раёна, гасці з розных гарадоў Беларусі. Для сельскіх Саветаў гэта вельмі важныя падзеі, — падкрэсліла дэпутат.

Цяпер жыхары Лельчыцкага раёна мараць, каб іх новы брэнд «Дранік-Фэст» на наступны год стаў не толькі раённым святам, а прыняў каманды сельскіх Саветаў, калектывы арганізацый і прадпрыемстваў сельскай мясцовасці з усёй Гомельшчыны.

Наталля КАПРЫЛЕНКА.

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15 ад 17 лютага 2009 года выдана

Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

Дырэктар — галоўны рэдактар **КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.**

www.zviazda.by

e-mail: info@zviazda.by

(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

АДРАС РЭДАКЦЫІ:

220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН 311 17 35;

e-mail: info@zviazda.by

Газета адрэкавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1.

Тыраж 11.544. Нумар падпісаны ў 19.30 24 кастрычніка 2023 года.

«Старасць — як латанне-пералатанне адзенне: на чужых плячах яно заўсёды здаецца больш зношаным, чым на тваім», — падумаў Вадзім у той дзень, калі яму споўнілася шэсцьдзесят. Упершыню нешта падобнае, але яшчэ невыразнае, як чужое, яму падумалася дзесяць гадоў назад, у пяцірады юбілей, і ў глыбіні душы з'явілася лёгкая журба, быццам з гэтай дні пачыналася іншае жыццё, пазбаўленае ўсяго таго, што звязвае нас з маладосцю. Вадзім памятаў, якімі старымі здаваліся яму пачынаўшыся дзядзька, калі ён сам яшчэ хадзіў у школу ці вучыўся ва ўніверсітэце, як і тады, у дваццаць пяць, калі ажаніўся, альбо ў дваццаць пяць, калі нарадзіўся сын. Яму здавалася, што яго новы ўзрост будзе адразу кідаць у вочы ўсім знаёмым, як дзірка на летніку, і хоць у выніку нібыта нічога не змянілася, быццам ён пераскоквіў праз гэтую дату, як у дзяцінстве пераскоквіў праз вузкую рэчку Вадзіму, не намачыўшы ногі, аднак час усё больш пакідаў на ім сваіх адбіткаў, якія спачатку Вадзім успрымаў няяснымі альбо недаугавачнымі, і толькі ў шэсцьдзесят, звязаўшы і паміж сабой, ён зразумеў, што да яго час такі ж бязлігасны, як і да ўсіх астатніх. Але калі ад узраставай блізарукасці яго ратавалі акулеры, то ад болю ў каленных суставах ужо не дапамагалі ніякія мазі і масажы. Тым не менш ён нежкі змірыўся з гэтым, паколькі, як вядома, другі боль заўсёды больш прыгнуплены ў параўнанні з першым, вострым.

«Старасць як уласны цень, — сцвятаў сябе Вадзім. — Ад яго нельга пазбаўцца, але калі пра яго не думаць, ён становіцца незаўважным».

Большую частку свайго жыцця ён працаваў інжынерам па падключэнні новых кліентаў у аднаго з кабельных тэлеаператараў, а калі следам за шасцідзесяцігоддзем наступіла яшчэ адна важная для яго дата — шэсцьдзесят тры гады, на пенсію выйшаў дзень у дзень. Вольнага часу ў Вадзіма цяпер было столькі, што, здавалася, суткі выраслі на некалькі гадзін. Са сваёй жонкай ён даўно развёўся, жанаты сын жыў на другім канцы Мінска, працаваў дальнабойшчыкам, і бачыўся Вадзім з ім раз у некалькі месяцаў, а то і радзей. «Сыны не дочки, — апраўдваў яго Вадзім. — Дочкі на ўсё глядзяць сэрцам, а сыны — розумам, таму больш нават самага блізкага чалавека не заўсёды заўважаюць». Новай сям'ёй ён так і не абзавёўся, пасля разводу ў думках доўга раўнавагу былою жонку да яе цяперашняга мужа, якога ніколі не бачыў, таму кожны раз у яго ўяўляліся ён узнікаў іншым і чамусьці кожны раз лепшым за яго самога ва ўсіх адносінах, ад чаго рэзультат усёрады пачынала булькатаць, быццам на агні. І пакуль яна дарэшткі не выкіпела ў ім і там, успраўдзіне, усё не астыла, ён нават не думаў пра іншых жанчын, а пасля прывык да свайго адзінокага жыцця, і нешта мяняць у ім не хацелася.

На пенсію з'явілася ў яго адно захапленне — рыбалка, і суткі адразу скараціліся, сталі яшчэ меншымі, чым былі, калі ён працаваў у тэлекамунікацыйнай кампаніі. За некалькі гадоў на ўзростна-залежным «Фордзе», купленым з рук у тады яшчэ свайго начальніка, самога намесніка генеральнага дырэктара, ён пабываў на многіх рэках і рацях — і на тых, што цыклі недалёка ад Мінска, і на аддаленых на паўсотню кіламетраў, пакуль не знайшоў месца на беразе Віліі, з якога, калі глядзець перад сабой, на другі бераг, вачам адкрываўся балочысты лужок з чорнымі парэзямі меліярацыйных каналаў. Гэты лужок вельмі нагадваў яму іншы, за Вадзімаў, на якую ён у дзяцінстве бегаў на рыбалку і дзе не быў апошняй гадоў дзесяць. «Напэўна, цяпер там, як і дзесяць гадоў назад, дзесяць нежыта поле, быццам перамясціўся адтуль сюды», — падумаў Вадзім.

Аднойчы на беразе з'явіўся сабака, невялікага росту, рыжы, з ліснай псыкай і яляччымі карымі вачамі. Ён сеў на заднія лапы непадалёк ад Вадзіма і ціха, нібы саромеючыся, коротка скавытнуў.

Вадзім азірнуўся па баках: нідзе ніводнай жывой душы. Ён заўсёды браў з сабой пясціц, бо рыбалка, якая звычайна пачыналася на досвітку, нярэдка заканчвалася не раней за абед. Ён дастаў з торбы яшчэ свежыя, купленыя напярэдадні вечарам хлеб, адламаў невялікі кавалек, каб правярць, ці стане сабака яго есці, і кінуў яму пад самою пуску з чорным носікам у выглядзе сэрцайкі. Сабака падхаліўся і тут жа, не разжоўваючы, праглынуў кавалек. Вадзім дастаў з торбы ўсё, што там было: скрылік сыру і паўколка кракаўскай каўбасы. Паеўшы, сабака лёг на жывот, выцягнуў пярднія лапы і паклаў на іх галаву: усё, чым ён мог аддзячыць за пацастунак, гэтай сваёй кампаніяй, бо кожны рыбак, як вядома, любіць, каб былі сведкі ў той момант, калі ён ускідае вузліны і з вады ў паветра птушкай, пабліскаваючы на сонцы,

узлятае залацістая плотка ці срэбны лешч.

Тады рыба, і праўда, добра бралася, і Вадзім паспадыяваўся, што заўтра яму зноў пашанцуе. Ён прыехаў, калі на ўсходзе пакарнелія за ноч воблакі пачыналі энзіу напаяцца залатым святлом, нібы лёгкі вечер раздзімаў прысак, і яшчэ здалёк убачыў сабаку, які чакаў яго на тым жа месцы, дзе застаўся ўчора. У гэтым было нешта настолькі сентыментальнае, што ў Вадзіма перахапіла дыханне. Ён паспрабаваў успомніць, калі яго апошні раз хто-небудзь вольна чакаў, але аказалася — яму няма з чым параўнаць гэтую голодную сабачую залежнасць.

Апоўдні ён стаў збірацца дадому, за ўвесь час злавіўшы аднаго акунька, якога — лепш вярнуць з пустымі рукамі, чым з адной няшчаснай рыбкай, — выпусціў назаву ў раку. Склаўшы ў багажнік вудачкі, Вадзім сабраўся зачыніць заднія дзверы машыны, расчыненныя, каб не застоівалася ў машыне жывёная духата, і разгубіўся ад нечаканасці, убачыўшы ў салоне сабаку. Той ляжаў, выцягнуўшыся, на заднім сядзенні, і было відаць, што аўтамабіль для яго — рэч прывычная.

Алесь БАДАК
Апавяданне

РЫЖЫК

Да найбліжэйшага населенага пункта — невялікай вёскі хат на сто, палову з якіх ужо занялі дачнікі, — было два кіламетры, і Вадзім вырашыў, што там і высадзіць незвычайнага пасажыра. На лаўцы калі краўняй хаты, абалпершыся на гладкі зверху, адпаліраваныя рукамі за доўгія гады карыстання ім дубовы кіек, сядзела старая жанчына ў доўгай палатанчэй спадніцы і камізілцы, надзетай на сарочку, быццам бабуля адна за гадзю ведала, што вось-вось рэзка пахаладае і, каб не хадзіць сюды-туды, мучаючы ногі, апрапулася цяпль. Вадзім спыніўся каля яе, паздароўкаўся, абшоў машыну паўкругам і расчыніў заднія дзверы.

— Не скажаце, чый гэты сабака?

Жанчына прывіталася, не разгніваючы спіны, зрабіла некалькі цяжкіх крокаў.
— А хто ж яго ведае, сынок. Прыбіўся мо месяц назад да нашай вёскі і бегце — то ў курэй яду адбярэ, то так хто хлеба яму кіне ці костку якую.

Пачуўшы жаночы голас, сабака прывізняў галаву і, стрыгануўшы кароткімі вушамі, тут жа апусціў яе на лапы.

«Што ж мне з тэбай рабіць?» — прамармтаў Вадзім, падзякаваўшы жанчыне і нерашуча сеўшы за руль.

«Адзінокі чалавек хутчэй старэе», — падумаў ён, нібы апраўдваючы свой учынак, на паўдарозе да дому.

Праз некалькі дзён да яго перад чарговым рысам заехаў сын. Паглядзеў на сабаку і пакрыўчы галавой:

— Ну ты, бацька, даеш!

— А што, — кроў рэзкавата кватэры Вадзім, — цяпер у кожнай другой сказаўся сабаку трымаюць.

— Дык ён жа стары.

— І я немаклад. З малым бегачь трэба, гуляць, а мы так — паходзім, пасядзім.

Вадзім назваў сабаку Рыжык. Гэтая памяшчальная-ласкальная форма і ў дадатак невялікі рост, здавалася, на некалькі гадоў маладзілі яго. Вадзім не пераставаў дзівіцца, якім кемлівым і паслухмяным аказаўся Рыжык, як лёгка падладжваўся пад змены ў яго настроі, з якой амаль чалавечай пляшчотай адносіўся да яго і стараўся ва ўсім яму дагаджаць. Рыжык спаў з Вадзімам на адной канале — у нагах, на вярчу ў яго заўсёды была ялавічына, а калі Вадзім не ездзіў з ім на рыбалку, то выводзіў на прагулку тры разы на дзень. На Віліі, на сваім любімым месцы, Вадзім перастаў рыбачыць, бачыўся, што там можа аб'явіцца ранейшы гаспадар Рыжыка. «Чаму тады ён не аб'явіўся месяц назад?» — яму патрэбны былі гарантыі таго, што былы гаспадар там не з'явіцца, але якія ў яго сітуацыі маглі быць гарантыі? Ён не хацеў нават думаць, што такога сабаку нехта можа выкінуць, і дапускаў адзінае, як яму здавалася,

самае лагічнае тлумачэнне: чалавек на аўтамабілі трапіў у аварыю, яго забралі ў бальніцу, а пералапоханы сабака ўцёк у прыдарожныя пасадкі. А значыць... І Вадзім стаў ездзіць на Пціч, выбараўшы месца для рыбалкі на абрыўстым беразе, зарослым невысокаю, як падстрыжанаю жоўкаю, травой, без выгатапных чужымі нагамі сцэжак.

Дзіўна, як хутка бег час. Вадзім думаў пра тое, што адбываецца ў свеце, які на яго памяці ніколі не быў такі жосткі і забойны, і яму здавалася, што час спяшаецца, каб хутчэй пакінуць у мінулым не самую спакойную частку самога сябе. Толькі гэтая спешка ўздзейнічала на ўсё, у тым ліку і на яго, Вадзімава, жыццё, якое — вось парадокс — прыягла міма, побач, нібы вагоны цягніка праз станцыю метро, і праз іх вокны, як у тумане, можна было паспець разгледзець тое, што засталася ў Вадзімавым мінулым: яшчэ маладых бацькоў, старэнняў, на чатыры акны хату, дзе праішоў яго дзяцінства, яскравыя суседзі, школьных таварышаў, настаўнікаў, з якімі ён даўно не бачыўся і, магчыма, ужо не пабачыцца ніколі; сам жа ён заставаўся на месцы

та-матавай падлозе лужыну. Ён кінуўся ў кватэру па аначку, але пакуль вярнуўся, ліфт ужо быў на дзевятым паверсе, і тут жа, коротка празваніўшы, стаў апускацца ўніз. Вадзім не асмеліўся націснуць на кнопку выкліку, бачыўся, што, калі расчыніцца дзверы, ён убачыць у кабіне каго-небудзь з суседзяў.

Назаўтра раніцай на першым паверсе каля дзвярэй ліфта нехта прыклеіў ліст паперы офіснага фармату, на якім віталімі, няроўнымі, быццам абуранымі літарамі было напісана: «Людзі, заставайцеся людзьмі!!! Прыбрайце за сваімі гдавацямі!!!» Вадзім сарваў ліст, згарнуў яго ў чатыры столкі і паклаў у кішэню. «Як часта малое зло нас абурала больш, чым вялікае», — падумаў ён аб асабліва асуджаным, прызнаючы за сабой віну, і пасля гэтага, калі выводзіў Рыжыка на прагулку, на ўсялякі выпадак насяў з сабой аначку ў поліэтыленавым пакеце.

— Бацька, — папярэдзіў яго аднойчы сын, — рыхтуйся: думаю, твой сабака доўга не працягне. Табе, вядома, варта было б звязіць яго да ветэрынара, але маладосць ён яму не верне.

Вадзім баяўся, што доктар скажа пра стан Рыжыка нешта куды горшае, чым яму, Вадзіму, самому здаецца, калі ён назірае за яго паводзінамі, да таго ж доктар можа памыліцца, зрабіць няправільны прагноз, — і ён не паслухаўся сына.

— Спакой, ласка — вось самая лепшая лекі ў старасці. Праўда, Рыжык? — пытаўся ён у сабаку, гладзіў яго па спіне і бачыў, як у таго цякуць слёзы, выклікаючы такую ж рэакцыю ў самога Вадзіма.

Жнівень у той год не скупіўся на добрае надвор'е, якое яшчэ называюць камфортым: слупкі тэрмометраў, застываючы на лічбах то 26, то 27, кожны дзень марна спрабавалі дасягнуць рыскі ў 30 градусаў, як няўдачлівы штангет кожны раз марна спрабавалі падняць штангу вагой, якая перавышала яго магчымасці. І ў адзін з такіх дзён у Вадзіма раптам з'явілася непераадольнае жаданне з'ездзіць туды, на Вілію, на тое месца, дзе ён упершыню убачыў Рыжыка. Ён не стаў чакаць досвітку, калі лепш за ўсё ловіцца рыба, і яго аўтамабіль, які, можна было падумаць, больш за ўсё радаваўся гэтай маршруту, нежы асабліва пляшчотна ўсю дарогу вуркатаў сваім рухавіком. І адно Вадзіму адкрыўся балочысты лужок, і бераг, на які ён не ступаў некалькі гадоў, быццам заставаўся такім жа, як раней, ні разу не кратнутым чужымі нагамі.

Рыба не бралася, але Вадзіму было ўсё роўна, ён весела назіраў, як Рыжык, віляючы хвостом і назграбана, але доволі хутка перабіраючы лапамі, здавалася, вынохвае ў траве нешта важнае і дарагое, што пакінуў, калі яны былі тут мінулы раз.

Пачыналася вечарэнь. Вадзім скруціў вудачкі і накіраваўся да машыны. І раптам яго правая нага правалілася ў невялікую ямку, хруснула ў калене, ён ускрыўнуў ад рэзкага болю і ўпаў на зямлю, паспрабаваў паварушыць нагой, але было адзавэаўся з новай сілай, толькі не ў калене, а ніжэй, у шыкалцавіцы. «Калі гэты пералом... падняцца яшчэ можа... а вось ісці...» Вадзім ляжаў, выцягнуўшы адну руку, а другую падціўшы пад грудзі, тварам у мяккую пахую траву, і яму здавалася, што калі паліжаць так яшчэ некалькі хвілін, то боль прайдзе сам па сабе і усё вернецца назад: іскрыстае на сонцы святло рачной вады, скогараваўшы, пералісты спёў балотнай чараніцы, якая аблювала сабе месца недалёка, і ўкусце чарвовай ракіты, і па сэрцы разальцецца пляшчота ад замілавання гэтым днём, гэтым берагам і балочыстым лужком, і радасным павісканнем Рыжыка. Але варта яму было зноў паварушыць яго, як прывідныя спадзяванні пакідалі яго і думкі пераклячаліся на шашу, да якога ўсяго толькі дзвесце метраў, але іх нейкім чынам трэба пераадолець.

Рыжык, нібы адчуўшы нядобрае, сеў каля Вадзіма, таму нахіліў да яго пуску і пачаў лізаць шчаку.
— Ры... рыж... — вырвалася ў Вадзіма праз удудлівы прыступ короткага плачу.

Рыжык расцягнуўся побач, і Вадзім чуў яго частае, як пасля цяжкага бегу, дыханне. Ён заплюшчыў вочы, і сачы пачаў калыхацца, загушкваць яго. Усё гукі раптам праралі, і яму стала лягчэй, і боль у назе страціў сваю вастрому. А затым ён пачуў голас Рыжыка, яго настойлівы брэх: не побач, а на адлегласці, з таго боку, дзе было шаша. Вадзім шырока расплюшчанымі вачамі паглядзеў на неба, якое шарэла, пачынаючы астываць ад дзённай гарачыні: проста над яго галавой плылі, стварочы сабой нейкія фантастычныя вобразы, дзве аблаччын: адна зусім маленькая, другая крыху большая, якую малая быццам хацела дагнаць і ў працягвала да яе, то ўздымала ўгору свае беляны паўпразрыстыя рукі. І ў гэтым імкненні дагнаць, каб быць разам, Вадзіму падалося нешта адвечнае і самае важнае, дзеля чаго і варта жыць на свеце.

ХТО ТАКІ ПАСЦЕЛЬНЫ КЛОП І ЯК З ІМ ЗМАГАЦА?

Гэтыя насякомыя з'яўляюцца сусветнай праблемай. Некалькі дзясяткаў тысячгагоддзяў звычайныя пасцельныя клопы жылі на кажанах. Калі старажытны чалавек пачаў засяляць пячоры, то яны перасяліліся на яго. З таго часу няроўная барацьба ідзе на карысць насякомых — дагэтуль чалавецтву цалкам ад іх пазбавіцца не ўдалося.

Аб клопах пісаў яшчэ Пліній-старэйшы ў сваёй знакамітай «Натуральнай гісторыі». Не абышоў іх увагай і Арыстоць. Апісваючы гэта насякомае, вучоная адзначыла іх станоўчую ролю ў лячэнні вушных інфекцый і змяніных укусаў.

Аднак з часам гэтыя выдатныя лячэбныя функцыі клопаў адышлі на другі план. А вось самі насякомыя выйшлі на першы, гэта значыць, размножыліся да бязладдзя. Іх стала так шмат, што нават у часы сярэднявечнай антысанітарыі з клопамі сталі актыўна змагацца. Таму што іх укусы прычынялі штодзённыя пакуты сярэднявечным жыхарам, і не толькі простым сялянам і гараджанам, але і вышэйшым сааслоўям.

У тыя часы людзі пазбавляліся ад клопаў з дапамогай так званых «клопаварак» — гэта штосці падобнае на чайнік з вельмі доўгім носікам. Унутр клопаваркі змяшчалі гарачыя вуглі, якія залівалі вадой, і пара з носіка, якая ўтваралася, накіроўвалася ў месцы збірання клопаў.

Пасцельныя клопы хапалі на нашых прасторах. Так працягвалася прыкладна да 30-х гадоў XX стагоддзя, калі разнастайныя гігіенічныя меры плюс знакімы сродак ДДТ дазволілі значна знізіць іх «пагалоўе».

Здавалася б, нам сёння можна было б і не ўспамінаць пра агідных насякомых. Але, як ні дзіўна, у апошні пару дзесяцігоддзяў «клопавая» тэма зноў стала актуальнай ва ўсім свеце. А ў апошні час Еўропа наогул ад іх пакутуе. Найперш гэта звязана з актыўнай міграцыяй насельніцтва.

Што за «звер»?

— Нярэдка на прыём да ўрача-інфекцыяніста прыходзяць бацькі са скаргамі на скурныя высыпанні ў дзяцей. Часцей за ўсё прычынамі выступаюць дзіцячыя інфекцыі, алергія, розныя дерматыты. Але бывае, што сьп не ўкладваецца ні ў адзін з крытэрыяў, і тады дыягнастычны пошук прыводзіць да ўкусаў насякомых. І акрамя ўкусаў камароў, аваднёў, восаў, пчол, мошак, класчоў не трэба забываць пра укусы блох і пасцельных клопаў. Жыццядзейнасць апошніх цесна звязана з чалавекам і яго жыллём, — адзначае ўрач-інфекцыяніст 22-й гарадской дзіцячай паліклінікі Мінска Дар'я ПЕТРАЧУК.

Вось асноўныя факты:

— пасцельныя клопы — гэта маленькія чырванавата-карычневыя насякомыя памерам і колерам з насення яблыка;

— ва ўсіх пасцельных клопаў шэсць ножаў і дзве антэны;

— чым цяжэй пасцельны клоп, тым ён старэйшы;

— пасцельныя клопы, якія нядаўна сілкаваліся, будуць апухлымі і чырванаватымі;

— у іх няма крылаў, яны не скачучы;

— жывуць насякомыя ў памяшканні і сілкуюцца крывёй чалавека (а часам і жывёл);

— дарослыя пасцельныя клопы могуць заставацца жывымі на працягу 12 месяцаў без кармлення;

— яны не ядуць крошкі, клеткі скуры ці нешта яшчэ;

— пасцельныя клопы не пераносяць інфекцыйных захворванняў, але іх укусы могуць выклікаць сверб скуры і алергічныя рэакцыі.

Заражэнне пасцельнымі клопамі звычайна адбываецца вакол ці побач з месцамі, дзе спяць людзі: кватэры, прытулкі, начлежкі, гатэлі, круізныя лайнеры, аўтобусы, цягнікі і пакоі ў інтэрнаце.

Прычым пасцельныя клопы выяўляюцца і ў пяцізоркавых гатэлях, і іх прысутнасць не вызначаецца чысцінёй і багаццем бытавых умоў, у якіх яны выяўлены.

У жылто яны трапляюць, прымацоўваючыся да ўжыванай мэблі і асабистых рэчэй, такіх як торбы і адзенне. Гэтаж жа могуць мігрыраваць праз водаправодныя трубы, сцены (шчыліны) і заражаць суседнія кватэры і аб'екты. На працягу дня пасцельныя клопы хаваюцца ў такіх месцах, як швы матрацаў, спружыныя блокі, каркасы ложкаў, тумбачкі, усяродзіне расколін і шчылін, за шпалерамі, а ўначы выходзяць на «паляванне». Іх пікавы час ежы каля трох гадзін ночы. Калі клопы кусаюцца, яны ўводзяць анестэтык (абязбольвальнае рэчыва), прычым могуць кусаць толькі аднаго члена сям'і.

Як дыягнаставаць укусы клопаў?

— Найбольш распаўсюджаныя месцамі ўкусаў

з'яўляюцца адкрытыя часткі скуры, такія як твар, шыя і канечнасці. Адзін клоп робіць ад трох да пяці праколаў, размешчаных лінейна ці трохкутна на адлегласці некалькіх сантыметраў адзін ад аднаго. Гэтыя пашкоджанні не знікаюць пры націсканні.

Цэнтральны след праколу, які можа быць гемаргаічным (з крывавым змесцівам), акружаны счырванелай мяжой. Сліна пасцельнага клопа можа справакаваць і больш сур'ёзныя алергічныя рэакцыі, — тлумачыць Дар'я Петрачук.

Як пазбавіцца ад паразітаў?

Калі вы пераканаліся, што пасцельныя клопы ўсё ж ёсць, то адной службы дэзынсекцыі будзе недастаткова. Лічыцца, што пры выкарыстанні магутных хімічных прэпаратаў 5 % насякомых паспяваюць схавацца. Таму да гэтага пытання трэба падыходзіць уважліва і пазтапна.

1. Ізаляцыя і абаранеце ложка. Адсутныя яго ад сцяны і занавесаў. Пракантралюйце, каб з ложка нічога не звисала на падлогу. Для абароны чыстага матраца выкарыстоўвайце гладкі шчыльны спецыяльны чахол.

2. Механічныя пасткі — адзін са сродкаў барацьбы са шкоднікамі. Kleйкія лісты з клеём, які доўга не высыхае, маюцьца на дно шафы, калі плінтусы.

У спецыяльныя ёмістасці з вадой па баках і сухой прасторай па цэнтры ўсталёўваюць ножкі ложкаў, куды трапляюць клопы, спускаючыся са спальнага месца.

3. Фізічнае знішчэнне. Пры тэмпературы вышэй за 50 градусаў насякомыя паміраюць на працягу 1-2 хвілін. Пасцельная бялізна, наматраснікі, шторы, верхняе адзенне мыйце пры тэмпературным рэжыме 60 градусаў і больш. Прадметы, якім не страшныя нізкія тэмпературы, змяшчыце ў марозільную камеру на некалькі хвілін. Па паверхні матраца, мяккай мэблі, крэслаў прайдзіцеся бытавым параачышчальнікам. Гэтаж жа пыласосце усюды. Шчылінную прылада дапаможа сфакусіраваць усмоктванне пыласоса ў невялікіх прасторах, расколінах, шчылінах. Таксама можна выкарыстоўваць асаду-шотку, якая дапаможа ў выдаленні яек. Пасля прыборкі змесціва кантэйнера пакладзіце ў пластыкавы пакет. Заклейце яго скотчам і выкіньце. Вымыце кантэйнер да смецця гарачай вадой з мыльным сродкам.

4. Заладзьце ўсе расколіны, адтуліны, якія могуць злучаць з іншымі кватэрамі і служыць хованкай для клопаў.

5. Некаторыя рэчы прасцей выкінуць, прычым на пакеце неабходна зрабіць пазнаку, што яны заражаныя пасцельнымі клопамі.

6. Зрабіце вільготную прыборку ўсёй кватэры.

7. Зварніцеся па дапамогу да ліцэнзаваных спецыяльных службаў.

ЛЕКІ АД ВОСЕНІ: ЯК СУПРАЦЬСТАЯЦЬ СЕЗОННАЙ ХАНДРЫ

Хандра — вечная спадарожніца восені. Але пазбаўцца ад яе не так і складана. Дастаткова выконваць некаторыя правілы. Пра іх раскажаў загадчык аддзела грамадскага здароўя Мінскага абласнога цэнтры гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя Віктар ДАНИЛОВІЧ.

— Стрэс можа выклікаць любы факт: ад званка будзільніка (грубасці мужа, крыку суседкі і непрыемнасці на працы) да выпадковага выйгрышу ў латарэю і нечаканага павышэння па службе. Такіх «фактаў» назапашваецца нават за дзень. А калі на вуліцы цёмна, холадна і сыра, маркоціцца пачынаюць нават закаранелыя аптымісты. Пад каўпак сябе не схаваеш, таму выйсеце адно: навучыцца жыць са стрэсам і правільна рэагаваць на яго, кажэ ўрач.

Як мінімізаваць негатывы

• Не спрачайцеся без патрэбы, пазбягайце канфліктных сітуацый.

• Не пераацэньвайце ступень важнасці праблемы, магчыма, затрачаныя эмоцыі не вартыя чаканага выніку.

• Пакідайце невялікую долю сумневу ў поспеху справы. Прадугледжвайце і адмоўны вынік, каб няўдача не ашаламіла вас. Майце запасны варыянт і падрыхтоўце «шляхі адступлення».

• Не дайце адмоўным думкам авалодаць вамі, не канцэнтруйцеся толькі на іх.

• Імкніцеся кожнае выпрабаванне, якое выпала на вашу долю, успрымаць як чарговы ўрок мужнасці, прабачэння і цяперня.

• Будзьце аптымістамі, верце, што вашы непрыемнасці не самыя страшныя. Успомніце, што вакол многа людзей, якім нашмат цяжэй, чым вам цяпер.

• Не займайцеся самакапаннем, проста перад сном спайкайце прааналізуіце мінулы дзень, паглядзіце на факты ва ўпор.

• Не паддавайцеся пачуццю схавацца ад навакольнага свету і адысці ад праблем. Гэта спараджэнне дэпрэсіі і шлях у нікуды. Найлепшым варыянтам выхаду з такой сітуацыі з'яўляецца абмеркаванне назапашаных праблем з сябрамі і членамі сваёй сям'і: вы атрымаеце неабходную падтрымку і не будзеце адчуваць сябе самотным.

• Усе вашы непрыемнасці выкладзіце падрабязна на паперы. Скажыце гэты ліст і выкіньце.

• Дазвольце сабе (калі няма сведак) выкрычацца, даць поўную волю эмоцыям, выплохнуць іх вонкі.

• Зляпце вашу «крыўду» з пластыліну, сцісніце яе, камячыце, лаіце, біце.

• Часцей усміхайцеся, імкніцеся скаанцэнтравацца на станоўчыя эмоцыі, вучыцеся радавацца малому.

• Навучыцеся замяшчаць непрыемныя думкі прыемнымі. Не спрабуйце змяніць тое, што не ў вашых сілах, і паспрабуйце гэта прыняць.

• Запомніце: усе праблемы рана ці позна вырашаюцца.

Фізічная нагрузка і смех у дапамогу

Зняць стрэс дапамагаюць і заняткі фізкультурай. Гэта цудоўны спосаб зняць напружанне і падтрымліваць сябе ў добрай фізічнай форме.

Не забывайце адпачываць, расслабляцца, бегайце трушком. Расслабце плечы, зніміце напружанне з плечавага пояса, вам стане лягчэй. Прымайце кантрасны душ, аблівайцеся халоднай вадой. Кожную раніцу пачынайце ўсміхацца, а потым смяяцца хоць бы тры хвіліны. Медытацыя смехам паляпшае настрой на цэлы дзень.

Час надшыш

Вось прыкметы, якія падкажуць, што час рабіць пэўныя крокі для паляпшэння самаадчування:

- пастаянны непакой;
- пачуцці стомленасці, якое не праходзіць;
- немагчымасць засяродзіцца;
- болі ў сэрцы;
- расстройствы стрававання, алергія;
- болі ў мышцах спіны, шыі і плячэй.

Экспрэс-дапамога

• Заіміцеся фізічнымі практыкаваннямі, пагуляйце на свежым паветры, зрабіце рабежку, пакатайцеся на веласіпедзе, роляках.

• Засяродзьцеся на дыханні. Канцэнтруйцеся на працэсе дыхання прымушае на час забыцца пра крыніцу стрэсу. Павольна ўдыхніце носам, затрымайце дыханне на некалькі секундаў, выдыхніце павольна праз нос.

- Цалкам расслабцеся.
- Майце зносіны з людзьмі.
- Змяніце абстаноўку, схадзіце ў кіно, музей, тэатр.

«НА МАСТКАХ — раней бывала, каб нырнуць, — чарга стаяла...»

Так было (апошнім часам), так ёсць: чытач — газета, цікавы здымак — і да яго — дзясяткі, а то і сотні варыянтаў подпісаў: чый лепшы?!

Калі б гэты конкурс на старонках «Звязды» не распачаўся, яго варта было б прыдумаць! Каб сярод чытачоў адкрыць столькі талентаў, каб завочна (і нават «вочна») многіх перазнаёміць, каб шчыра пасмяяцца ў дзень публікацыі альбо і потым, пад настрой, узяць ды пагартча, напрыклад, падшыўку «Звязды» ці зайсці на сайт («Калейдаскоп», «Хто каго?») — і, што называецца, завяснуць. Бо цікава ж: «Всяя марыў жыць прыгожа: яхты, мора, падарожжы...» Атрымалася ў яго ці не? «Жора кола вымыў чыста, і не трэба масажыста...» Мо там вопыт карысны? «Ёсць ідэя ў дзеўкі Веры, як прывабіць кавалераў...?» Трэба ж ведаць, якая (ідэя)? «Збеглі двое на прыроду і назад не клічце іх...» Чаму і чым такім яны займаюцца?..

У выніку — у найлепшыя часы — у нейкай з публікацый 30 000 праглядаў, у нейкай — 25 000, 10 000, напрыканцы 2020-га — 54 000 з гакам!

І ўсё гэта — клопам таленавітых чытачоў і цудоўнага фотамайстра! Было...

І засталася: паводле сужэнцаў Астроўскіх з Мінска, на здымку (верхнім):

Чарговая знаходка Клешчука

Дзя чытачоў любімае газеты:

Зялёны лес, празрыстая рака,

Юначыя забавы летам... Ён шмат паспеў —

убачыць, паказаць: Жыў і тварыў,

што аніхто не зганіць! ...Нашчадкі

яшчэ будуць адкрываць Яго сусвет,

пакінуты на памяць. З цёплых слоў, з успамінаў пра сустрэчы з Ана-толем Клешчучком пачынаюцца іншыя лісты. З іх жа — мудрая выснова, што колькі ад яго не вазьмі, яно УСЁ ПАКІНЕ САБЕ, а значыць, конкурс проста павінен працягвацца!

Такім чынам, здымак (можна паглядзець яшчэ раз), да яго — варыянты подпісаў, што называецца, наўздагон — ад спадара Віктара Сабалеўскага з Узды:

Лета мігам праляцела... Страказой

цяпло адпела, Пазірае восень смела

Цераз хмаркі на зямлю. Потым будзе ўспамінацца

Час, калі маглі купацца І ўголас прызнавацца:

Лета, я цябе люблю! Бо ёсць жа, ёсць за што!

«Здымак вярнуў мяне ў дзяцінства, — піша спадарыня Валяціна Гудачкова з Жыткавічаў. — Мы жылі тады непалёк ад ракі Гарыні. Вясной яна разлівалася і, бывала, падыходзі-

ла аж пад самыя дзверы... А летам ужо мы беглі, спяшаліся да яе. Было там месца, дзе не вельмі глыбока і пясочак на дне. Купаліся, забавляліся, чакалі, пакуль будзе ісці паражод. А ўжо дачакаўшыся, хлопцы — бо смялейшыя — падплывалі вельмі блізка да яго, а мы, дзяўчаты, баяліся — трымаліся паводдала... Добра там было!»

Адкуль, трэба разумець, радкі:

І навошта тое мора, Калі дома нам не горай?

Хто б спрачаўся, — спадарыня Соф'я Кусянкова з Рагачоўшчыны (з вёскі Лучын, што на беразе Дняпра), ну, вядома ж, не:

Лета, сонца, пляж, вада... Хлопцам —

часу не шкада, Пакупацца, паныраць

Спрыт дзяўчатам паказаць... Жаль —

няма яго ў Валеры: Той у рэчку —

як сякера. Бо, мусяць, не з тутэйшых ён, — з «панаксаўшых», прычым адтуль, дзе ні рэчкі-ракі, ні сажалкі, ні басейна, які (на жаль, і пакуль што) у раённым цэнтры, дзе жыве спадар Віктар Сабалеўскі:

Добра людзям пры вадзе!.. Мы ж

не страчаем надзей — Што ўжо хутка ва Уздзе Будзе

плаваляны басейн! А пакуль — яго чакаем

І ў верасні — у маі Нёман гуртам

пакараем — Не Багамы, не Бахрэйн.

Магчыма, пра тое ж радкі спадара Івана Янкава з Мінска:

Хто — на Кіпр, хто — на Балканы... Я ж —

нікуды не магу, Бо да сотак прывязаны

Як Барбос на ланцугу. У гумарысткі Клары Новікавай, помніцца, быў маналог, які пачынаўся словамі:

«Не пайду сядзець на пляж». А мы (прынамсі, многія...) не паехалі — сёння на Багамы, летась — у Тайланд, пазалетась — на Балі... Што будзе налета? Цяжка сказаць, куды не паедзем...

З таго ж ліста, ад спадара Янкава:

Засмакталі многіх дачы —

Памідоры, агуркі... Хоць на здымку

ды пабачым Як балдзюць хлапчукі!

(Каб не крыўдна было, раскажам, які гэта робяць дзяўчаты. З дыялогаў:

«Я вось думаю: ну, што б тае мне ўзяць на пляж, каб прыйсці — і ўсе абалдзілі?!» — «А паспрабуй лыжы!»...)

Але ж вернемся да хлапчукоў.

Смялейшаму з іх, таму, што ў палечце, прывыклі свая радкі спадары Мікалай Камароўскі з Оршы (Які палёт...)

А ўжо групоўка... Скачок уверх... У рэчку — плю-юх... Ён пакрыўціўся б

больш лоўка, Ды ў журы не Авербух!) і Аляксандр Матошка з Расоншчыны:

Ах, як фэйна, як прыгожа Даць нырца

пад гладзь вады!.. Хай ратуе яго божа

Ад няубачнай бяды! Пра яе ж і, на жаль, магчыму, папярэджвае спадар Мікалай Старых з Гомяля:

Кажуць: Яно і зразумела: шмат ахвотных патрапіць у рай, але ж мала хто згодны памерці... А тым больш — вёска.

Як не знаеш дно якое... Бо зусім не кожны раз Побач будзе вадалаз.

Да таго ж, на думку спадара Юрыя Вінаградова з Докшыцкага раёна... цвярозы (?):

Хлопцы мо даюць нырца Добра выплыўшы вінца?

І ратавальнікі мабыць Не дурныя «накаціць»... Вось гляджу ды маракую,

Хто ж тады людзей ратуе?

(Чорны, але ж гумар: калі з першага разу не атрыма-лася, то парашутны спорт — не для вас.) Плаванне, трэба разумець, таксама?

З галавой у рэчку — Але ж лепей —

асцярожна: Паглядзеўшы добра, дзе... Гінуць людзі на вадзе.

Нагадвае пра гэта спадар Мікалай Касмачэўскі з Наваполацка.

Спадар Янкаў настроены больш аптымістычна:

Каб вярнуліся гады, Калі быў я малады,

Стаў бы так рызыкаваць, Галавой уніз скакаць?

Адкажу сумленна і прама, Што скакаў бы —

гэтаксама. Не намі заўважана, што жывіце дзяткі на два этапы: спачатку няма розуму, потым — здароўя. Але ж, паводле сужэнцаў Астроўскіх з Мінска:

Што цяпер перажываць За хрыбет ці шыю?

Можаш голаў адарваць — Іншую прышыюць!

Мо нават з робата! Што ж, далёка зайшлі навука на пару з практыкай!

І людзі — таксама. З прызнання жанчыны: «Я заўсёды ведала, што некалі пачну падарожнічаць, але ж не думала, што па кабінетах дактароў».

Яно і зразумела: шмат ахвотных патрапіць у рай, але ж мала хто згодны памерці... А тым больш — вёска.

Пра тую, што побач, недзе за кадрам, настальгічныя радкі ад спадара Эль-яша Банеля з Мінска:

Валера плаваў як сякера, Бо рэчкі блізка не было... А вось плывуць —

дык да халеры... Але ж і гэта ўжо сплыло.

Пра тое ж, толькі іншымі словамі, і спадарыня Любоў Чыгрынава:

На мастках — раней бывала,

Каб нырнуць, — чарга стаяла... Што ж цяпер?

Спякотны дзень, А ў чарзе —

хіба што цень. Праўда, калі добра прыгледзецца, не толькі яна, што заўважыла спадарыня Святлана Міхайлоўская з Узды:

Пакуль спіны не ўзмакрэлі,

Хлопцы з вудамі сядзелі, А далей —

скачок, нырок... Файны выдаўся дзянёк!

Ды настолькі, што, магчыма, век забудзеш (калі праўду піша спадар Юрый Вінаградаў):

— Рыба!.. Вудай не падняць!

Вася — скокнуў правяраць... На кручок

у клепкі час Падчаліўся... вадалаз.

А зрэшты, рыбакоў толькі слухай! Яны такога раскашучуць!.. Як, дарчы, і нашы чытачы, прыдумляючы подпісы да здымка. Ну вось як вам (ад спадарыні Валяціны Гудачковай):

Саня, Пеця і Грышка Палюбілі вышку.

Прыйдучь на змену Скажунан-спартсменам!

Альбо (ад спадарыні Чыгрынавай):

Не служуюць рэкі-горы — Мецяць хлопцы

ў каскадзёры: ўжо асвоілі батут,

Зараз — спрыт пакажуць тут.

Ад Мікалая Касмачэўскага:

Я б рвануў хоць сёння ў гасці

Да такой вост маладосці, Дзе амаль што круглы год

У цябе няма турбот. Ці амаль пра тое ж ад спадара Сабалеўскага:

У мінулым тыя леты,

Калі сонейкам сагрэты Вырабляў я піруэты

З сябрамі ля ракі... А цяпер —

каўнер на вушы, Ані кроку болей з сушы,

Арытмія ціха душыць... Дзе ж ранейшыя дзянёк?

Найлепшыя — ці вам ка-заць?! — у памяці. А значыць, варта загаварыць, нешта прачытаць-убачыць і...

У хлопцаў са здымка (спадар Матошка дакладна ведае) гэта яшчэ наперадзе:

Юнацтва бесклапотныя гады

Імклівай птушкай адляцяць у вырай.

На жаль, яны не вернуцца сюды,

Дзе сальта спрытна мог круціць над вірам.

І толькі фотаздымак у «Звяздзе» Табе напамінь

пра былыя леты... Імгненнуй многа прыйдзе ў чарадзе,

Няхай жа не забудзецца і гэта!

Як і многія з іншых, упісаных у гісторыю жыцця найстарэйшай беларускай газеты.

Што датычыцца конкурсу, то на папярэднім здымку (гл. «Звязда», 23 жніўня 2023 г.) быў мужчынка, які ў трусах «штурмаваў» кабінку трактара. Дык вось найлепшыя радкі пра гэтага бедака (паводле меркаванняў) вялікага чытацкага журні) склалі спадарыні Войцік з Гродна і Валяціна Гудачкова з Жыткавічаў, мінчане сужэнцы Астроўскія, спадары Мікалай Камароўскі з Оршы, Эльяш Банель з Мінска і Віктар Сабалеўскі з Узды, з чым пагадзілася і журы маленькае рэдакцыйнае.

Такім чынам, прыз у выглядзе падпіскі на дарогую сэргу газету на першы квартал 2024 года накіроўваецца ў горад Узда.

Хочаце, каб родная газета на роднай мове пяць разоў у тыдзень прыходзіла і да вас, тады варыянтаў два: першы — своечасова аформіць падпіску (на месяц, два, на квартал ці паўгоддзе), другі — уважліва паглядзець на чарговы конкурсны здымак (унізе), прыдумаць подпіс (можна некалькі, але трапных, дасціпных, кароткіх (не больш за восем радкоў) і даспаць у рэдакцыю.

Шанц на выйгрыш мае кожны. Пішыце!

Валяціна ДОУНАР.

Фота Юрыя ПРАСЕЦЬКАГА.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ОБЪЕКТОВ НЕДВИЖИМОСТИ

Организатор торгов в форме открытого аукциона по продаже имущества – Гродненское областное управление № 400 ОАО «АСБ Беларусбанк»

Лот № 1	
Наименование объекта продажи	Капитальное строение с инвентарным номером № 451/С-1893 (здание банка) общей площадью 2595,1 кв. м, расположенное по адресу: Гродненская область, г. Дятлово, ул. Комсомольская, д. 2
Начальная цена продажи	814 397,66 (восемьдесят четыре тысячи триста девяносто семь рублей 66 копеек) в том числе НДС по ставке 20 % – 135 732,94 (сто тридцать пять тысяч семьсот тридцать два рубля 94 копейки)
Сумма задатка	81 439,77 (восемьдесят одна тысяча четыреста тридцать девять рублей 77 копеек)
Открытый аукцион состоится	05.12.2023 в 10.00 по адресу: г. Гродно, ул. Новополябская, 5, актовый зал (помещение на третьем этаже)
Заявления и документы на участие принимаются	В рабочие дни с 9.00 до 17.00, в пятницу – до 15.45, по 16.00 04.12.2023 включительно по адресу: г. Гродно, ул. Новополябская, 5, кабинет 307
Продавец	ОАО «АСБ Беларусбанк». Договор купли-продажи заключается и регистрируется в РУП «Гродненское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру»
Дополнительные условия	Объект недвижимости имеет следующие обременения: - часть изолированных помещений передана в аренду (площадь 83,6 кв. м) и в безвозмездное пользование (площадь 393,9 кв. м); - реализация проводится с условием размещения на площадях объекта недвижимости центра банковских услуг для обслуживания населения (с заключением договора аренды); - продажа подлежит следующему прочее имущество: циркуляционный насос НЦ63/7.1 (25,07 руб.); кондиционер настенный AirWell (123,60 руб.); устройство АРР (32,65 руб.); теплосчетчик ТЭМ-4 (189,14 руб.); кондиционер настенный Panasonic (129,96 руб.); электросчетчик (5,82 руб.); узел учета и регулирования тепла (218,40 руб.); кондиционер MDV MDSF-12HN1 (271,25 руб.); система кондиционирования воздуха (1173,90 руб.); монитор (4,32 руб.); монитор (4,32 руб.); термометр (2,76 руб.); термометр (2,76 руб.); термометр (2,76 руб.); соединительная коробка (4,68 руб.); сетевые электрической энергии (92,66 руб.); счетчик электрической энергии СЕ 103 ВУ R33 043 (84,24 руб.); пожарная сигнализация (1022,29 руб.); ЛВС-кабельная система на 80 портов (2007,91 руб.); кабельная линия связи до РУЭС (2888,74 руб.). Общая стоимость прочего имущества – 8287,23 (восемь тысяч двести восемьдесят семь рублей 23 копейки) с учетом НДС по ставке 20 %. Приобретается победителем аукциона либо единственным участником аукциона на основании отдельно заключенного договора купли-продажи
Контактные данные	По вопросам, связанным с организацией осмотра объектов продажи и проведения аукциона, обращаться по телефону: +375 (152) 737326, +375 (1563) 24142, +375 (44) 5455954 (А1), +375 (29) 1060671 (А1)
Лот № 2	
Наименование объекта продажи	Изолированное помещение с инвентарным номером № 413/Д-6058 общей площадью 80,2 кв. м, расположенное по адресу: Гродненская область, Свислочьский район, Порозовский с/с, г. п. Порозово, ул. Ленина, 17-1
Начальная цена продажи	10 099,51 (десять тысяч девятьсот девять рублей 51 копейка) в том числе НДС по ставке 20 % – 1683,25 (одна тысяча шестьсот восемьдесят три рубля 25 копеек)
Сумма задатка	1099,95 (одна тысяча девятьсот девять рублей 95 копеек)
Открытый аукцион состоится	05.12.2023 в 10.00 по адресу: г. Гродно, ул. Новополябская, 5, актовый зал (помещение на третьем этаже)
Заявления и документы на участие принимаются	В рабочие дни с 9.00 до 17.00, в пятницу – до 15.45, по 16.00 04.12.2023 включительно по адресу: г. Гродно, ул. Новополябская, 5, кабинет 307
Продавец	ОАО «АСБ Беларусбанк». Договор купли-продажи заключается и регистрируется в РУП «Гродненское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру»
Контактные данные	По вопросам, связанным с организацией осмотра объектов продажи и проведения аукциона, обращаться по телефону: +375 (152) 737326, +375 (1513) 33230, +375 (44) 5455954 (А1), +375 (29) 3610248 (А1)

Для участия в открытом аукционе предоставляется заявление, к которому прилагается документ с отметкой банка, подтверждающий внесение суммы задатка до 04.12.2023 на счет № BY69AKBB667 0859700002000000, открытый в ОАО «АСБ Беларусбанк», БИК АКBBVY2X, УНП 100325912, назначение платежа – задаток для участия в аукционе.

К заявлению также прилагаются: юридическим лицом или индивидуальным предпринимателем Республики Беларусь – копия документа, подтверждающего государственную регистрацию этого юридического лица или индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования; иностранным юридическим лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны учреждения с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык;

иностранным индивидуальным предпринимателем – легализованный в установленном порядке документ, подтверждающий статус, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык;

представителем юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная в установленном законодательством порядке (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель);

представителем гражданина или индивидуального предпринимателя Республики Беларусь – нотариально удостоверенная доверенность;

представителем иностранного юридического лица, иностранного физического лица или индивидуального предпринимателя – доверенность, легализованная в установленном законодательством порядке, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов заявитель (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководителем юридического лица – также документ, подтверждающий его полномочия (приказ о назначении на должность руководителя, или заверенная выписка из решения общего собрания, правления либо иного органа управления юридического лица в соответствии с учредительными документами, или трудовой договор (контракт), или соответствующий гражданско-правовой договор, или иные документы в соответствии с законодательством).

При подаче заявления организатором открытого аукциона с участниками заключается соглашение о правах, обязанностях и ответственности сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.

Открытый аукцион проводится путем пошагового увеличения цены. Шаг аукциона – 5% от предыдущей названной цены. Аукцион проводится при наличии не менее двух допущенных к участию в нем участников. Победителем открытого аукциона признается участник, предложивший наибольшую цену.

Участнику, не выигравшему торги, задаток возвращается в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня проведения аукциона. Победителю аукциона задаток не возвращается, а учитывается при окончательных расчетах по приобретению предмета аукциона.

Если заявка на участие в аукционе подана только одним участником, аукцион признается несостоявшимся. В данном случае предмет аукциона продается участнику, при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Победителю аукциона возмещаются затраты на организацию и проведение аукциона, в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня проведения аукциона.

Договор купли-продажи по результатам проведения аукциона должен быть подписан не позднее 30 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов.

Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за 3 дня до наступления даты его проведения.

Брестский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Лот: изолированное помещение с инвентарным номером 122/Д-8489 (наименование: столовая, назначение: помещение общественного питания) площадью 1647,5 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Ивацевичский р-н, г. Ивацевичи, ул. 40 лет Октября, 3А-1			
Начальная цена, руб. (с учетом НДС)	163 200,00	Размер задатка, руб.	16 320,00
Продавец: ОАО «Ивацевичагротехсервис», 225295, Брестская обл., г. Ивацевичи, ул. 40 лет Октября, 3, тел./факс 80164592143. Организатор торгов: Брестский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Брест, ул. Наганова, 10-329, тел./факс 80162408701. Задаток вносится на расчетный счет Организатора аукциона до подачи заявления. Р/с для перечисления задатка: р/с BY32BAPB301 2786600100000000, ОАО «Беларобтрансбанк», ЦЕВ № 116 г. Брест. РД по Брестской области, код банка BARBY2X, УНП 210828245, код платежа 40901. Условия продажи: без условий. Срок заключения договора купли-продажи: до 20 рабочих дней со дня проведения аукциона. Условия оплаты: согласно заключенному договору купли-продажи. Информация о возмещении затрат: участник аукциона, выигравший торги, в течение 3 рабочих дней со дня аукциона возмещает фактические затраты на организацию и проведение аукциона, включающие вознаграждение Организатора аукциона. Срок возможного отказа от проведения аукциона: не позднее чем за 3 календарных дня до наступления даты проведения аукциона			
Аукцион состоится 15 ноября 2023 г. в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10-325			
Сведения о документах, которые необходимо представить для участия в аукционе, порядке, в соответствии с которым проводится аукцион, а также иная информация содержится на сайте Организатора аукциона www.osenka.by , 40-87-02 , а также можно узнать по телефонам: 8 (0162) 40-87-01, 40-87-02			
Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10-329 в рабочие дни с 9.00 до 17.00			
Последний день приема заявлений – 14 ноября 2023 г. до 17.00			

ООО «Деловая оценка» (организатор аукциона) по поручению ООО «ГудФрут-Экспресс плюс» (продавец) извещает о проведении **10 ноября 2023 года** повторного открытого аукциона по продаже имущества в 12.00 по адресу: Гомельская обл., г. Гомель, ул. Жарковского, д. 24, каб. 3-2. Предыдущая публикация – 06.10.2023 г.

Лот № 1: Автомобиль FUSO FE 85 D CANTER 57777, год выпуска не определен, рег. № АМ3679-3, кузов (рама) № XUL57779A0000035/28VFE85DG0000190, расположенный по адресу: г. Гомель, ул. 8-я Техническая, 2А
Начальная цена продажи без НДС – 7 950,00 бел. руб. без НДС. Задаток – 795,00 бел. руб.

Продавец: ООО «ГудФрут-Экспресс плюс», Гомельская область, аг. Бобовичи, ул. Садовая, 1В, ком. № 6/н. Контакт. тел. +375 29324-25-97. Шаг аукциона – 5% от начальной цены лота в фиксированной сумме.

Для участия в аукционе необходимо:
1. Оплатить задаток на расчетный счет Организатора аукциона ООО «Деловая оценка»: р/с BY60BELB30121322650030226000 в филиале ОАО «Банк БелБЭЗ», г. Гомель, пр-т Ленина, 10, БИК BELBY2X, УНП 490870026.

2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов по адресу: г. Гомель, ул. Жарковского, д. 24, каб. 3-2, в рабочие дни с 10.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 от даты опубликования настоящего извещения.

Принимать заявления для участия в аукционе заканчивается 09.11.2023 г. в 17.00.

Порядок участия и проведения аукциона с перечнем необходимых документов опубликован на сайте www.delocenna.by.

Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за 3 (три) дня до его проведения. Единственный участник имеет право приобрести лот с шагом 5%. Победителем торгов будет признан участник, предложивший более высокую цену. Лицо, являющееся победителем торгов, обязано подписать протокол о результатах аукциона, заключить договор купли-продажи в течение 10 (десяти) календарных дней с момента подписания протокола; стоимость, сформированная в результате аукциона, должна быть выплачена продавцу в течение 10 (десяти) рабочих дней с момента подписания договора купли-продажи.

Возместить затраты на организацию и проведение аукциона и оплатить вознаграждение организатору торгов в течение 5 (пяти) рабочих дней с момента подписания протокола. Задаток, уплаченный участником аукциона, ставшим победителем, будет учтен в счет окончательной стоимости предмета оценки. Указанный объект никому другому не продан, не заложен, под запретом не состоит, судебного спора о нем не имеется, других владельцев нет. Проводится аукцион в соответствии с Положением Общества о предоставлении ответственности «Деловая оценка» о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества и права на заключение договоров аренды нежилых помещений (их частей). Контакт. тел. организатора аукциона: +375 (232) 34-62-36; +375 (44) 750-40-03, +375 (29) 303-30-62

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ТОРГОВ

Унитарное предприятие «Могилевское отделение БелТПП»

03 ноября 2023 г. в 14.00

проводит повторные торги по продаже следующих объектов:

№ п/п	Номенклатурный номер	Наименование объекта продажи	Начальная цена продажи снижена на 14,5% и составляет с учетом НДС 20%, белорусских рублей	Задаток, белорусских рублей
Лот № 1	инв. № 00445584	Экскаватор шагающий ЭШ 11,75, заводской № 5	3 904 800,00 (Три миллиона девятьсот четыре тысячи восемьсот рублей 00 копеек)	390 480,00 (Триста девяносто тысяч четыреста восемьдесят рублей 00 копеек)

Собственник имущества: Открытое акционерное общество «Кричевентношифер», 213493, Республика Беларусь, Могилевская область, Кричевский р-н, Краснобудский с/с, 2, АБК в районе месторождения «Каменка», тел. +375224120909, тел. для осмотра объектов продажи +375224120914.

Организатор торгов: Унитарное предприятие по оказанию услуг «Могилевское отделение Белорусской торгово-промышленной палаты», г. Могилев, ул. Цюльковского, 1.

Место проведения торгов: г. Могилев, ул. Цюльковского, 1, к. 112, Унитарное предприятие «Могилевское отделение БелТПП».

Лот № 1 продается без условий на торгах в форме открытого аукциона с применением метода повышения начальной цены, с шагом 5 (пять) процентов от предыдущей названной аукционистом цены. Победителем торгов признается участник, предложивший наивысшую цену.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, представившие организатору торгов в сроки, указанные в извещении, следующие документы: заявление на участие в торгах; копии учредительных документов (для юридических лиц) и свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); доверенность представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения торгов; соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения торгов (в двух экземплярах); копию платежного поручения о внесении задатка, заверенную банком.

Задаток перечисляется на расчетный счет унитарного предприятия «Могилевское отделение БелТПП» р/с № BY59JCB30123018571

000000933 в «Приорбанк» ОАО, ЦЕВ 300 г. Могилев, БИК: PJCBBY2X, УНП 700016628; физическим лицам – предъявить паспорт; иные документы в соответствии с Положением о порядке организации и проведения торгов по продаже объектов, находящихся в собственности юридических лиц и индивидуальных предпринимателей Республики Беларусь, организуемых унитарным предприятием «Могилевское отделение Белорусской торгово-промышленной палаты».

Условия регистрации, участия в торгах размещены на интернет-сайте продавца по адресу: mnp.mogilev.by.

Срок заключения договора купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) – в течение 10 календарных дней после проведения торгов.

Срок оплаты предметов торгов на условиях заключенного договора купли-продажи.

Торги состоятся 03 ноября 2023 г. в 14.00 по адресу: г. Могилев, ул. Цюльковского, 1, к. 112, Унитарное предприятие «Могилевское отделение БелТПП».

Срок подачи заявления: с момента выхода публикации настоящего извещения в рабочие дни с 9.00 до 12.00 и с 14.00 до 15.00 по адресу: г. Могилев, ул. Цюльковского, 1, к. 112.

Последний срок подачи заявления – **02 ноября 2023 г. до 12.00.** Регистрация участников торгов **03 ноября 2023 г. с 13.30 до 14.00** по адресу: г. Могилев, ул. Цюльковского, к. 112, Унитарное предприятие «Могилевское отделение БелТПП».

Телефоны для справок: (0222) 778032, +375 33 607 08 05 – Жилина Ольга Александровна.

Дополнительная информация размещена на сайте организатора. Извещение о предыдущих торгах по объектам было размещено в газете «Звязда» от 18.07.2023.

Могилевский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» информирует о проведении повторного открытого аукциона по продаже имущества, находящегося в хозяйственном ведении РУП «Белпочта»

Аукцион состоится 14.11.2023 в 11.00 по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 77, к. 352 (офис Могилевского филиала РУП «Институт недвижимости и оценки»)

Лот № 1: Котел отопительный КСТБ-95, инв. № 421370, г. в. – 2012. Начальная цена продажи: 2 700,00 бел. руб. с учетом НДС.

Лот № 2: Котел отопительный КСТБ-95, инв. № 421371, г. в. – 2012. Начальная цена продажи: 2 340,00 бел. руб. с учетом НДС

Лот № 3: Котел отопительный КСТБ-95, инв. № 421372, г. в. – 2012. Начальная цена продажи: 1 740,00 бел. руб. с учетом НДС.

Лот № 4: Дымовая труба стальная, инв. № 200089. Начальная цена продажи: 1 416,00 бел. руб. с учетом НДС.

Местонахождение лотов №№ 1–4: Могилевская обл., г. Осиповичи, ул. Интернациональная, 5

Извещение о проведении аукциона размещено на сайте Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь и на сайте Организатора аукциона ino.by.

Организатор аукциона: Могилевский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» УНП 190055182, г. Могилев, ул. Первомайская, 77, к. 352, Mogilev@ino.by.

Доп. информацию можно получить по тел.: +375222-72-41-14, +37529-624-26-25, на сайте ino.by

Нефармат

Хлеб наш надзённы

Учора выйшла з крамы і стала сведкай па цяперашнім часе зусім не тыповай карціны. Наперадзе крочылі бацька з сынам, яны выйшлі з гандлёвага пункта літаральна за некалькі крокаў раней. Тата зусім маладзенькі, што таксама цяпер рэдкасць. Сучасныя маладыя людзі звычайна не спяшаюцца абзаводзіцца дзецьмі. А тут па выглядзе студэнт, крыху за дваццаць, з ім — хлопчык гадоў чатырох. Можна было б падумаць, што старэйшы брат, але малы называў яго татам...

Дык вось бацька і сын выйшлі з пакупкамі, малы пацягнуўся рукою да пакета, выніў духмяную булчачку і адразу ўзяўся яе есці. Адкусіў разоў колькі — больш, відаць, есці не захачеў, а рэшткі намерыўся апусціць у найбліжэйшую сметніцу. Але бацька літаральна перахапіў кавалак той булкі на ляту і стаў па-доброму ўшчуваць малага. Гаварыў абсалютна не павышаючы голас, царліва, настолькі добраазычліва тлумачыў, што хлеб выкідаць нельга: «Калі нешта засталася, трэба аддаць птушкам ці якой жывёліне і ні ў якім разе не кідаць хлеб туды, дзе можа ляжаць усялякі бруд». Сынчонка нешта пярэчыў: «Гэта ж не хлеб, а булка». На што старэйшы зноў стаў расказваць аб тым, як сеюць зярняты, як вырастаюць каласы, потым іх жнучуць, малаціць, атрымліваюць мучку, з якой пякуць хлеб, булкі і розную іншую смакату.

Стала вельмі цікава, ішла зранок павольна за імі, каб парадавацца за цяперашнюю моладзь, за яе ўменне выходзіць дзяцей. Проста хораша рабілася ад таго, як гэты малады бацька з такой мудрасцю сталага чалавека

расказвае дзіцяці вельмі важныя рэчы, гаворыць з ім, малым, нібы з дарослым. Запомнілася яшчэ: «Мая бабуля, а твая прабабуля, гаварыла, што не будзе добра ў таго ў хаце, хто хлеб не шануе». І гэта мусіць стала той апошняй кропляй, якая, як вядома, здольная камень прабіць. Дзіця сказала: «А мы паедзем да бабы Валі летам, і я ёй скажу, што булчачку не выкідаў, а птушкам аддаў». Далей яны збочылі на алею, дзе ўсё дзятва нашага мікрараёна корміць галубоў. Значыць, упала зерне бацькоўскай навукі на добрую глебу, і хочацца думаць, што адзін маленькі грамадзянін нашай краіны засвоіў на ўсё жыццё, як паважліва належыць ставіцца да хлеба.

Прыкладна такая ж ідэя апапоўвала выставу, што нядаўна адкрыліся ў Брэсцкім абласным краязнаўчым музеі. Аўтары назвалі яе «Хлеб — багацце, здароўе і сіла». Дэманстравалі прылады працы XI стагоддзя, земляробчыя прыстасаванні продажу пазнейшага перыяду. Адзін з рэдкіх экспанатаў — насенне проса, якое знайшлі пры раскопках дзяцінца Бярэсця XIII стагоддзя. А яшчэ было

многа розных відаў хлеба, у тым ліку грчанікі, якія пякуць у Мала-рыцкім раёне. Зладзілі там і майстар-класы па ўпрыгажэнні кандытарскіх вырабаў. Школьнікаў, якія прыйшлі на выставу, шмат чаго зацікавіла. Яны гаварылі, што многага не ведалі пра хлеб, што цалкам зразумела. Цяпер хлеб у сем'ях не выступае асноўнай стравай, ён як дапаўненне. Хлеб-ба стараюцца есці менш, асабліва аматары здаровага ладу жыцця.

Апошняе, вядома, сведчыць пра дастатак, дабрабыт.

Але вось яшчэ што згадалася на той выставе. У 2005 годзе, напярэдадні святкавання Дня беларускага пісьменства ў Камянцы, я рабіла невялікае апытанне на тэму свята ў асяродку вядомых людзей. Першым папрасіла выказацца двойчы Героя Сацыялістычнай працы Уладзіміра Бядулі, на той час кіраўніка выдатнай гаспадаркі раёна, вядомага аматара кніг, мастацтваў, знаўца культуры. Ён раптам загаварыў пра тое, што мы перасталі цаніць мір, недастаткова паважліва ставімся да хлеба. Уладзімір Лявонцэвіч тады ўзначальваў абласны Фонд міру, а яшчэ быў ініцыятарам стварэння ў Доме культуры сваёй вёскі музея хлеба (апошні, на жаль, не захавалі пасля рэарганізацыі гаспадаркі)... Тады нават не задумвалася аб важкасці і важнасці гэтых слоў, прыняла іх за дзяжурныя. Бо і мір, і хлеб здаваліся велічынямі пастаяннымі, нязменнымі. Цяперашняя рэчаіснасць прымусіла зусім па-іншаму паглядзець на каштоўнасць міру як першаасновы жыцця. Хоць бы не здарылася такое і з хлебам.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

СЁННЯ

Месяц

Першая квадра
22 кастрычніка.
Месяц у сузор'і Рыб.

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск —	7.56	17.51	9.55
Віцебск —	7.48	17.38	9.50
Магілёў —	7.46	17.41	9.55
Гомель —	7.39	17.41	10.02
Гродна —	8.10	18.07	9.57
Брэст —	8.07	18.11	10.04

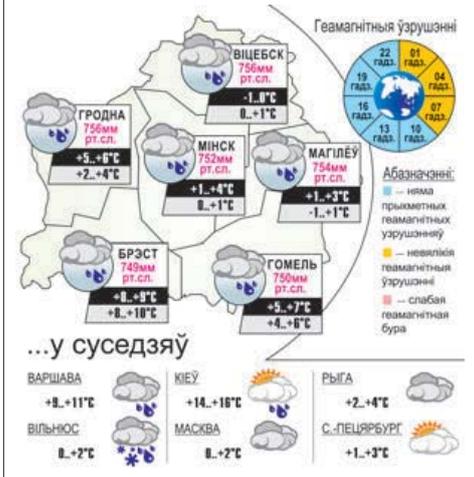
Імяніны

Пр. Алксандра, Івана, Кузьмы, Марціна, Мікалая.
К. Дар'і, Інгі, Пятра.

Фота Алены ДАЎЖАНОК

ЗАЎТРА

УСМІХНЕМСЯ

80 % мужчын не ведаюць, з-за чаго злуецца жонка.

Астатнія 20 % нават не ведаюць, што жонка злуецца.

У знаёмых захварэў хамяк — ляжыць, не ўстае, галаву не можа падняць, не есць нічога. Аказалася, увесь дзень хаваў за шыкай здаравенную гайку — рэч жа добрая. Але цяжкаявата для хамяка.

— Сын, як справы ў школе?
— Я з бацькам двоечніка не размаўляю!

— Малады чалавек, я не дазволю вам ажаніцца з маёй дачкой, бо вы занадта мала зарабляеце.

І, паверце, калі-небудзь вы мне скажаце за гэта дзякуй.

— Мадам, ды з вас ужо пясок сыплецца!
— Зусім гэта не пясок. Гэта порак, які не згарэў у маладосці.

— А вось калі б у цябе ўсё было: грошы, вядомасць, дамы, машыны, увага прыгожых жанчын, чаго б ты больш за ўсё баўся?
— Прачунца.

Даты Падзеі Людзі

25 КАСТРЫЧНІКА

1858 год — нарадзіўся (цяперашні Смалевіцкі раён) Эдуард Карлавіч Пякарскі, расійскі этнограф, географ, фалькларыст, мовазнаўца, член-карэспандэнт, ганаровы акадэмік АН СССР. З 1905-га працаваў у музеях Пецярбурга, з 1911-га — у Музеі антрапалогіі і этнаграфіі Расійскай АН. Аўтар артыкулаў па геаграфіі, этнаграфіі, лінгвістыцы і фальклору якутаў і тунгусаў.

1908 год — нарадзілася Роза Міронаўна Свядлова, беларуская і расійская кінаактрыса, заслужаная артыстка Беларусі.

1918 год — нарадзіўся Пётр Сідаравіч Дурчын, мастак, заслужаны дзеяч мастацтваў Беларусі. Асноўны творы прысвечаны абароне Брасцкай крэпасці і яе героям. Стварыў шэраг партрэтаў абаронцаў крэпасці.

1933 год — нарадзілася Нінэль Іванаўна Шчасная, мастачка, заслужаны дзеяч мастацтваў Беларусі.

1936 год — нарадзіўся Віктар Цімафеевіч Тураў, кінарэжысёр, народны артыст Беларусі, народны артыст СССР. Зняў фільмы «Я родам з дзяцінства», «Вайна пад страхамі», «Сыны сыходзяць у бой», экранізаваў «Палескую хроніку» Івана Мележа. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі СССР (1984), Дзяржаўнай прэміі Беларусі (1996).

1958 год — нарадзіўся Юрый Міхайлавіч Падолін, беларускі графік і жывапісец.

2008 год — адбыўся I з'езд Рэспубліканскага грамадскага аб'яднання «Белая Русь». На ім зацверджана праграма грамадскага аб'яднання.

1838 год — нарадзіўся Жорж Бізэ, французскі кампазітар, аўтар аркестравых твораў, рамансаў, фартэліяных п'ес, а таксама опер, самай вядомай з якіх стала «Кармэн».

1843 год — нарадзіўся Глеб Іванавіч Успенскі, рускі пісьменнік.

1881 год — нарадзіўся Пабла Пікаса, французскі мастак іспанскага паходжання, грамадскі дзеяч. Адзін з найбуйнейшых мастакоў XX стагоддзя. Разам з французскім мастаком Жоржам Бракам стаў заснавальнікам кубізму — авангардысцкага напрамку ў жывапісе пачатку XX стагоддзя. Шмат працаваў як графік, скульптар, кераміст.

1926 год — нарадзілася Галіна Паўлаўна Вішнеўская, расійская спявачка, народная артыстка СССР. У 1952—1974 гадах — салістка Вялікага тэатра.

1931 год — нарадзілася Ані Жырардо, французская актрыса тэатра і кіно.

1938 год — нарадзілася Тамара Пятроўна Сёміна, расійская кінаактрыса, народная артыстка РСФСР.

ФРЭЙД:
«Нішто не абыходзіцца ў жыцці так дорага, як хвароба і глупства».

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Рэгістрацыйнае пасведчэнне нумар 2 ад 17 лютага 2009 года, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Дырэктар — галоўны рэдактар **КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч**.
АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.
ТЭЛЕФОНЫ У МІНСКУ: прыёмнай — 311 17 13 (тэл./факс);
адрэсаў: пісьмаў — 311 17 44, маркетынгу — 263 66 73, бухгалтэрыі — 311 17 16.
ПРЫЁМНЫЯ РЕКЛАМНЫЯ ТЭЛ./ФАКС: 311 17 27,
e-mail: reklama@zviazda.by

Афіцыйны аўтыбіяграфічны індэкс адрасаваны за падобі і ідэнтыфікацыя факты. Іх імераванне не з'яўляецца супадзеннем з імераваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім імераванні адрэсі і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

www.zviazda.by
(для зваротаў):
zvarot@zviazda.by

e-mail: **info@zviazda.by**

Газета адрэсавана ў Рэспубліканскім унітарным прайпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тэраж 11.544. Індэкс 63850. Зак. № 2458.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

24 кастрычніка 2023 года.